

Bruxelles, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

COMUNICARE A COMISIEI

**Orientări privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru
2022**

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions <https://europa.eu/db43PX>

COMUNICARE A COMISIEI

Orientări privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie pentru 2022

1.	INTRODUCERE.....	6
2.	DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII	8
2.1	Domeniul de aplicare	8
2.2	Măsurile de ajutor care fac obiectul prezentelor orientări	9
2.3	Structura orientărilor	10
2.4	Definiții	10
3.	EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (C) DIN TRATAT	26
3.1	Condiția pozitivă: ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice	27
3.1.1	Identificarea activității economice care este facilitată de măsură, a efectelor sale pozitive pentru societate în general și, după caz, a relevanței acesteia pentru politicile specifice ale Uniunii.....	27
3.1.2	Efectul stimulator	27
3.1.3	Absența încălcării vreunei dispoziții relevante din dreptul Uniunii.....	29
3.2	Condiția negativă: ajutorul nu trebuie să modifice în mod nejustificat condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.....	29
3.2.1	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	29
3.2.1.1	Necesitatea ajutorului.....	29
3.2.1.2	Caracterul adecvat.....	31
3.2.1.2.1	Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de politică alternative	31
3.2.1.2.2	Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de ajutor diferite	32
3.2.1.3	Proportionalitatea	32
3.2.1.3.1	Cumularea	34
3.2.1.4	Transparență	35
3.2.2	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale	36
3.3	Evaluarea efectelor pozitive ale ajutorului în raport cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale	37
4.	CATEGORII DE AJUTOARE	39
4.1	Ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin sprijinirea energiei din surse regenerabile	39
4.1.1	Justificare	39
4.1.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	39

4.1.3	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	40
4.1.3.1	Necesitatea ajutorului	40
4.1.3.2	Caracterul adecvat	40
4.1.3.3	Eligibilitatea	41
4.1.3.4	Consultarea publică	42
4.1.3.5	Proportionalitatea	43
4.1.4	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	45
4.2	Ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor	48
4.2.1	Justificarea ajutorului	48
4.2.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	49
4.2.3	Efectul stimulativ	50
4.2.4	Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale	50
4.2.4.1	Caracterul adecvat	50
4.2.4.2	Proportionalitatea	50
4.2.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	51
4.3	Ajutoarele pentru mobilitatea curată	52
4.3.1	Ajutoarele pentru achiziționarea și închirierea de vehicule de transport nepoluante și de echipamente de deservire nepoluante și pentru modernizarea vehiculelor	53
4.3.1.1	Justificarea ajutorului	53
4.3.1.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	53
4.3.1.3	Efectul stimulativ	54
4.3.1.4	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	54
4.3.1.4.1	Caracterul adecvat	54
4.3.1.4.2	Proportionalitatea	55
4.3.1.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	56
4.3.2	Ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare	58
4.3.2.1	Justificarea ajutorului	58
4.3.2.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	58
4.3.2.3	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	58
4.3.2.3.1	Necesitatea ajutorului	58
4.3.2.3.2	Caracterul adecvat	59
4.3.2.3.3	Proportionalitatea	59
4.3.2.4	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	61

4.4	Ajutoarele pentru utilizarea eficientă a resurselor și pentru sprijinirea tranziției către o economie circulară	62
4.4.1	Justificarea ajutorului	62
4.4.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	63
4.4.3	Efectul stimulativ	64
4.4.4	Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale	65
4.4.4.1	Necesitatea ajutorului	65
4.4.4.2	Caracterul adecvat	65
4.4.4.3	Proportionalitatea	66
4.4.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale	68
4.5	Ajutoarele pentru prevenirea sau reducerea poluării, cu excepția poluării produse de gazele cu efect de seră	68
4.5.1	Justificarea ajutorului	68
4.5.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	69
4.5.3	Efectul stimulativ	70
4.5.4	Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale	70
4.5.4.1	Necesitatea ajutorului	70
4.5.4.2	Proportionalitatea	71
4.5.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale	72
4.6	Ajutoare pentru decontaminarea siturilor contaminate, pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor și pentru biodiversitate și soluții bazate pe natură	72
4.6.1	Justificarea ajutorului	72
4.6.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	73
4.6.3	Efectul stimulativ	74
4.6.4	Proportionalitatea	75
4.7	Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale	75
4.7.1	Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor de mediu fiscale și parafiscale	75
4.7.1.1	Justificarea ajutorului	75
4.7.1.2	Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin	76
4.7.1.3	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	76
4.7.1.3.1	Necesitatea ajutorului	76
4.7.1.3.2	Caracterul adecvat	76
4.7.1.3.3	Proportionalitatea	77
4.7.2	Ajutoarele pentru protecția mediului sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale	78
4.7.2.1	Justificarea ajutorului	78

4.7.2.2	Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin	78
4.7.2.3	Efectul stimulativ	78
4.7.2.4	Proportionalitatea	78
4.7.2.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale	79
4.8	Ajutoare pentru siguranța alimentării cu energie electrică	79
4.8.1	Justificarea ajutorului	79
4.8.2	Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin	80
4.8.3	Ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice.....	80
4.8.3.1	Facilitarea dezvoltării anumitor activități economice	80
4.8.3.2	Efectul stimulativ	80
4.8.4	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	80
4.8.4.1	Necesitatea ajutorului	80
4.8.4.2	Caracterul adecvat	82
4.8.4.3	Eligibilitatea	82
4.8.4.4	Consultarea publică	83
4.8.4.5	Proportionalitatea	84
4.8.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	85
4.9	Ajutoarele pentru infrastructura energetică	87
4.9.1	Justificarea ajutorului	87
4.9.2	Domeniul de aplicare	88
4.9.3	Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale	89
4.9.3.1	Necesitatea și caracterul adecvat.....	89
4.9.3.2	Proportionalitatea ajutorului.....	90
4.9.4	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	90
4.10	Ajutoarele pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată	91
4.10.1	Justificarea ajutorului	91
4.10.2	Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin	91
4.10.3	Necesitatea și caracterul adecvat.....	91
4.10.4	Proportionalitatea măsurii de ajutor	91
4.10.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea	92
4.11	Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie	93
4.11.1	Justificarea ajutorului	93
4.11.2	Domeniul de aplicare: taxe pentru care se pot acorda reduceri.....	93
4.11.3	Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale	94

4.11.3.1	Eligibilitatea	94
4.11.3.2	Proportionalitatea măsurii de ajutor	94
4.11.3.3	Forma ajutorului de stat.....	95
4.11.3.4	Auditurile energetice și sistemele de gestionare a energiei.....	95
4.11.3.5	Norme tranzitorii	96
4.12	Ajutoare pentru închiderea activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.....	96
4.12.1	Ajutoare pentru închidere anticipată	96
4.12.1.1	Justificarea ajutorului	96
4.12.1.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	97
4.12.1.3	Efectul stimulativ	97
4.12.1.4	Necesitatea și caracterul adecvat.....	97
4.12.1.5	Proportionalitatea	98
4.12.1.6	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale.....	98
4.12.2	Ajutoare pentru costurile excepționale.....	99
4.12.2.1	Justificarea ajutorului	99
4.12.2.2	Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin	99
4.12.2.3	Necesitatea și caracterul adecvat.....	99
4.12.2.4	Efectul stimulativ și proportionalitatea	99
4.12.2.5	Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale.....	100
4.13	Ajutoarele pentru studii sau servicii de consultanță în domeniul protecției mediului și al energiei.....	101
4.13.1	Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin	101
4.13.2	Efectul stimulativ	101
4.13.3	Proportionalitatea	101
5.	EVALUAREA	101
6.	RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA	103
7.	APLICABILITATEA.....	103
8.	REVIZUIREA.....	104

1. INTRODUCERE

1. Comisia a acordat prioritate politică absolută Pactului verde european, cu scopul de a transforma Uniunea într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă, fără a lăsa pe nimeni în urmă. Obiectivele ambițioase ale Comisiei în materie de climă au fost consolidate în 2019 prin Comunicarea privind Pactul verde european¹, care stabilește obiectivul ca până în 2050 să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră. Pentru a înscrie Uniunea pe o traiectorie echilibrată, realistă și prudentă astfel încât să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050, Comisia a propus, de asemenea, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990². Aceste obiective ambițioase au fost consacrate în Legea europeană a climei³.
2. În plus, în urma aprobării de către Consiliul European, în decembrie 2020⁴, a obiectivului de reducere a emisiilor cu 55 % până în 2030, Comisia a adoptat, în [iulie] 2021, un pachet de propuneri legislative intitulat „Fit for 55” pentru a sprijini atingerea acestei ținte⁵ și pentru a înscrie UE pe drumul cel bun către realizarea neutralității climatice până în 2050.
3. Îndeplinirea obiectivelor privind neutralitatea climatică, adaptarea la schimbările climatice, utilizarea eficientă a resurselor și în special eficiența energetică, circularitatea, reducerea la zero a poluării, refacerea biodiversității și sprijinirea acestei tranziții verzi vor necesita eforturi semnificative și sprijin adecvat. Pentru a atinge nivelul de ambiție prevăzut în Comunicarea privind Pactul verde european, vor fi necesare investiții semnificative, inclusiv în surse regenerabile de energie. Comisia a estimat că atingerea obiectivelor recent majorate în materie de climă, energie și transport pentru 2030 va necesita investiții anuale suplimentare în valoare de 350 de miliarde EUR, comparativ cu nivelurile din perioada 2011-2020, alte 130 de miliarde EUR pe an fiind estimate anterior pentru celelalte obiective de mediu⁶. Amploarea acestor investiții necesită mobilizarea atât a fondurilor din sectorul privat, cât și a fondurilor publice într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. Acest lucru va afecta toate sectoarele și, prin urmare, economia Uniunii în ansamblu.
4. Politica în domeniul concurenței și, în special, normele privind ajutoarele de stat au un rol important în facilitarea și sprijinirea Uniunii în vederea îndeplinirii obiectivelor de politică prevăzute în Pactul verde. Comunicarea privind Pactul verde european prevede în mod special că normele privind ajutoarele de stat vor fi revizuite pentru a reflecta aceste obiective de politică, pentru a sprijini o tranziție justă și eficientă din punctul de

¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final/3.

² Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030 – Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor”, COM(2020) 562 final.

³ [A se introduce referința juridică după adoptarea de către colegiulitor].

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-22-2020-INIT/ro/pdf>.

⁵ [A se introduce referința după adoptarea pachetului de către colegiu].

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0456&from=EN>.

vedere al costurilor către neutralitatea climatică și pentru a facilita eliminarea treptată a combustibililor fosili, îndeosebi a celor mai poluanți, asigurând în același timp condiții de concurență echitabile pe piața internă. Prezentele orientări sunt rezultatul acestei revizui.

5. Pentru a evita ca ajutoarele de stat să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența pe piața internă și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre, articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede principiul interzicerii ajutoarelor de stat. Cu toate acestea, în anumite cazuri, astfel de ajutoare pot fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatele (2) și (3) din tratat.
6. Statele membre trebuie să notifice ajutoarele de stat în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat, cu excepția măsurilor care îndeplinesc condițiile prevăzute de un regulament de exceptare pe categorii adoptat de Comisie în temeiul articolului 1 din Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului⁷.
7. Prezentele orientări oferă îndrumări cu privire la modul în care Comisia va evalua compatibilitatea măsurilor de protecție a mediului, inclusiv de protecție a climei, și a măsurilor de ajutor în domeniul energiei care fac obiectul cerinței de notificare în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat. Orice trimitere la „protecția mediului” din prezentele orientări ar trebui înțeleasă ca o trimitere la protecția mediului, incluzând protecția climei.
8. În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, o măsură de ajutor poate fi declarată compatibilă cu piața internă dacă sunt îndeplinite două condiții, una pozitivă și una negativă. Condiția pozitivă prevede că ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice. Condiția negativă prevede că ajutorul nu trebuie să modifice în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.
9. Deși este general acceptat faptul că piețele competitive tind să producă rezultate eficiente în ceea ce privește prețurile, producția și utilizarea resurselor, intervenția statului poate fi necesară pentru a facilita dezvoltarea anumitor activități economice care nu s-ar dezvolta deloc sau care nu s-ar dezvolta în același ritm sau în aceleași condiții în absența ajutorului. Astfel, intervenția contribuie la o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.
10. În contextul protecției mediului, al externalităților de mediu, al imperfecțiunilor informaționale și al problemelor de coordonare, este posibil ca costurile și beneficiile unei activități economice să nu fie luate în considerare pe deplin de participanții la piață atunci când iau decizii cu privire la consum, investiții și producție, în pofida intervențiilor în materie de reglementare. Aceste disfuncționalități ale pieței, adică situațiile în care este puțin probabil ca, în baza propriilor mecanisme, piețele să producă rezultate eficiente, nu conduc neapărat la o bunăstare optimă pentru consumatori și

⁷ Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului din 13 iulie 2015 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO L 248, 24.9.2015, p. 1).

pentru societate în general, ceea ce duce la niveluri insuficiente de protecție a mediului în raport cu activitățile economice desfășurate în absența sprijinului din partea statului.

2. DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

2.1 Domeniul de aplicare

11. Prezentele orientări se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru a facilita dezvoltarea activităților economice într-un mod care să îmbunătățească protecția mediului, precum și desfășurarea activităților din sectorul energetic care sunt reglementate de tratat, cu condiția ca măsurile de ajutor respective să facă obiectul secțiunii 2.2 din prezentele orientări. Prin urmare, prezentele orientări se aplică și sectoarelor care fac obiectul unor norme specifice ale Uniunii privind ajutoarele de stat, cu excepția cazului în care acele norme specifice ale Uniunii prevăd altceva sau conțin dispoziții privind ajutoarele pentru protecția mediului sau ajutoarele din sectorul energetic care se aplică aceleiași măsuri, caz în care prevalează normele sectoriale specifice. Prezentele orientări prevalează asupra punctului 17 litera (b) din Orientările privind sectorul aviației⁸ în ceea ce privește măsurile de ajutor de mediu în favoarea aeroporturilor mari cu un volum de peste 5 milioane de pasageri pe ani, fără a aduce atingere viitoarelor modificări ale orientărilor respective.
12. Prezentele orientări nu se aplică:
 - (a) proiectării și fabricării de produse, de mașini sau de mijloace de transport ecologice menite să funcționeze cu mai puține resurse naturale, nici măsurilor adoptate în uzine sau alte unități de producție în scopul ameliorării siguranței sau a igienei⁹;
 - (b) ajutoarelor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare care fac obiectul normelor stabilite în Comunicarea Comisiei privind cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare¹⁰;
 - (c) ajutoarelor de stat pentru îmbunătățirea biodiversității reglementate de alte norme privind ajutoarele de stat (și anume, normele privind prestarea de servicii de interes economic general¹¹, privind ajutoarele de stat în sectorul agricol și

⁸ Comunicarea Comisiei - Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (JO C 99, 4.4.2014, p. 3).

⁹ Ajutorul de mediu are, în general, un efect de denaturare mai redus și este mai eficace dacă este acordat consumatorului/utilizatorului de produse ecologice în locul producătorului/fabricantului de produse ecologice. Acest lucru nu aduce atingere posibilității statelor membre de a acorda ajutoare de mediu întreprinderilor pentru îmbunătățirea nivelului de protecție a mediului în cadrul activităților de producție ale acestora.

¹⁰ Comunicarea Comisiei - Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (JO C 198, 27.6.2014, p. 1).

¹¹ Comunicare a Comisiei - Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011) (JO C 8, 11.1.2012, p. 15).

forestier¹²; sau în sectoarele de producție primară din sectorul pescuitului și acvaculturii¹³);

(d) ajutoarelor de stat pentru energia nucleară.

13. Ajutoarele pentru protecția mediului și energie nu pot fi acordate întreprinderilor aflate în dificultate, astfel cum sunt definite în Orientările Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate¹⁴.
14. La evaluarea ajutoarelor acordate în favoarea unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare neexecutat în urma unei decizii anterioare a Comisiei de declarare a unui ajutor ca fiind ilegal și incompatibil cu piața internă, Comisia va lua în considerare cuantumul ajutorului care nu a fost încă recuperat¹⁵.

2.2 Măsurile de ajutor care fac obiectul prezentelor orientări

15. Comisia a identificat o serie de categorii de măsuri în domeniul protecției mediului și al energiei în cazul cărora ajutoarele de stat ar putea fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în anumite condiții:
- (a) ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin sprijinirea energiei din surse regenerabile;
 - (b) ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor;
 - (c) ajutoare pentru achiziționarea și închirierea de vehicule de transport nepoluante (utilizate pentru transportul aerian, rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare, maritim și costier de pasageri și de mărfuri), ajutoare pentru modernizarea vehiculelor de transport care să le permită să se califice drept vehicule de transport nepoluante și ajutoare pentru echipamente de deservire nepoluante;
 - (d) ajutoare pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare pentru vehiculele de transport cu emisii zero și nepoluante;
 - (e) ajutoare pentru utilizarea eficientă a resurselor și pentru sprijinirea tranziției către o economie circulară;
 - (f) ajutoare pentru prevenirea sau reducerea poluării, cu excepția poluării produse de gazele cu efect de seră;

¹² Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020 (JO C 204, 1.7.2014, p. 1).

¹³ Comunicarea Comisiei - Orientări pentru examinarea ajutoarelor de stat în sectorul pescuitului și acvaculturii (JO C 217, 2.7.2015, p. 1).

¹⁴ Comunicare a Comisiei - Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

¹⁵ A se vedea Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 13 septembrie 1995, TWD/Comisia, cauzele conexe T-244/93 și T-486/93, EU:T:1995:160, punctul 56. A se vedea, de asemenea, Comunicarea Comisiei - Comunicare a Comisiei privind recuperarea ajutoarelor de stat ilegale și incompatibile, C/2019/5396 (JO C 247, 23.7.2019, p. 1).

- (g) ajutoare pentru decontaminarea siturilor contaminate, pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor și pentru protejarea sau refacerea biodiversității și soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice;
- (h) ajutoare sub formă de reduceri ale impozitelor sau ale taxelor parafiscale;
- (i) ajutoare pentru siguranța alimentării cu energie electrică;
- (j) ajutoare pentru infrastructura energetică;
- (k) ajutoare pentru investiții pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată;
- (l) ajutoare sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie;
- (m) ajutoare pentru închiderea activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase;
- (n) ajutoare pentru studii sau servicii de consultanță în domeniul protecției mediului și al energiei.

2.3 Structura orientărilor

16. Capitolul 3 stabilește criteriile de compatibilitate care se aplică în general diferitelor categorii de ajutoare reglementate de prezentele orientări. Secțiunea 3.2.1.3.1 privind cumularea se aplică tuturor categoriilor de ajutoare reglementate de prezentele orientări. Capitolul 4 stabilește criterii specifice de compatibilitate care se aplică măsurilor de ajutor care fac obiectul diferitelor secțiuni ale acestui capitol. Se aplică criteriile de compatibilitate din capitolul 3, cu excepția cazului în care sunt prevăzute dispoziții mai specifice în secțiunile dedicate din capitolul 4.
17. Condițiile prevăzute în prezentele orientări se aplică schemelor de ajutoare și ajutoarelor individuale, indiferent dacă acestea se bazează pe o schemă de ajutoare sau sunt acordate ad-hoc, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

2.4 Definiții

18. În sensul prezentelor orientări, se aplică următoarele definiții:
 - (1) „ajutor ad-hoc” înseamnă ajutorul care nu este acordat pe baza unei scheme de ajutoare;
 - (2) „intensitatea ajutorului” înseamnă valoarea brută a ajutorului exprimat ca procent din costurile eligibile. Toate cifrele utilizate trebuie luate în considerare înainte de a deduce impozitele sau orice alte taxe. În cazul în care ajutorul este acordat sub altă formă decât cea a unei subvenții, valoarea ajutorului trebuie să fie echivalentul subvenție brută al ajutorului. Ajutoarele care pot fi plătite în mai multe tranșe trebuie calculate la valoarea lor în momentul acordării. Rata dobânzii care trebuie utilizată în scopul scontului și pentru calculul valorii ajutorului în formă de credit preferențial trebuie să fie rata de referință aplicabilă în momentul acordării subvenției. Intensitatea ajutorului se calculează pentru fiecare beneficiar;

- (3) „zone asistate” înseamnă zone care, la momentul acordării ajutorului, sunt desemnate pe o hartă a ajutoarelor regionale aprobată, în aplicarea articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din tratat;
- (4) „echilibrare” pentru energia electrică înseamnă echilibrare în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 10 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁶;
- (5) „parte responsabilă cu echilibrarea (PRE)” înseamnă parte responsabilă cu echilibrarea în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 14 din Regulamentul (UE) 2019/943;
- (6) „biodiversitate” înseamnă biodiversitate în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 15 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷;
- (7) „biocombustibili” înseamnă biocombustibili în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 33 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁸;
- (8) „biogaz” înseamnă biogaz în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 28 din Directiva (UE) 2018/2001;
- (9) „biolichide” înseamnă biolichide în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 32 din Directiva (UE) 2018/2001;
- (10) „biomasă” înseamnă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor de origine biologică, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 24 din Directiva (UE) 2018/2001;
- (11) „combustibili din biomasă” înseamnă combustibili din biomasă în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 27 din Directiva (UE) 2018/2001;
- (12) „mecanism de asigurare a capacității” înseamnă o măsură pentru siguranța alimentării cu energie electrică, astfel cum este definită în Regulamentul (UE) 2019/943;
- (13) „captarea și stocarea dioxidului de carbon” sau „CSC” înseamnă o serie de tehnologii care captează dioxidul de carbon (CO₂) emis de instalațiile industriale pe bază de combustibili fosili sau biomasă, inclusiv de centralele electrice și de instalațiile de valorificare energetică a deșeurilor, [sau îl captează direct din aerul înconjurător] îl transportă într-un loc de stocare corespunzător și injectează CO₂ în formațiuni geologice subterane adecvate pentru stocarea permanentă a CO₂;

¹⁶ Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54).

¹⁷ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13).

¹⁸ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

- (14) „captarea și utilizarea dioxidului de carbon” sau „CUC” înseamnă o serie de tehnologii care captează CO₂ emis de instalațiile industriale pe bază de combustibili fosili sau biomasă, inclusiv de centralele electrice și de instalațiile de valorificare energetică a deșeurilor, [sau îl captează direct din aerul înconjurător] și îl transportă către un loc de consum sau de utilizare de CO₂;
- (15) „CO₂ echivalent” este o măsură metrică utilizată pentru compararea emisiilor diferitelor gaze cu efect de seră pe baza potențialului de încălzire globală¹⁹ al acestora, prin transformarea cantităților de alte gaze în cantitatea echivalentă de dioxid de carbon cu același potențial de încălzire globală;
- (16) „eliminarea CO₂” înseamnă activități antropice care elimină CO₂ din atmosferă și îl stochează în mod durabil în rezervoare geologice, terestre sau oceanice sau în produse. Aceasta include îmbunătățirea antropică existentă și potențială a absorbanților biologici sau geochimici și captarea și stocarea directă a aerului, dar exclude absorbția naturală de CO₂ care nu este cauzată în mod direct de activitățile umane;
- (17) „sistem de certificate” sau sistem de obligații ale furnizorilor înseamnă un sistem în care se creează valoare pentru furnizarea de bunuri sau servicii prin certificarea acestor bunuri sau servicii și prin impunerea unei obligații furnizorilor sau consumatorilor de a cumpăra certificate;
- (18) „echipament nepoluant de handling la sol” înseamnă echipamentul utilizat în activități de deservire conexe transportului aerian care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂;
- (19) „echipament terminal nepoluant” înseamnă echipamentul utilizat pentru încărcarea, descărcarea și transbordarea mărfurilor și a unităților de încărcare intermodale, precum și pentru deplasarea încărcăturii în interiorul zonei de terminal, care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂;
- (20) „vehicul de transport nepoluant” înseamnă:
- (a) un vehicul rutier din categoria M1, M2 sau N1 care corespunde definiției „vehiculului nepoluant” prevăzută la articolul 4 punctul 4 litera (a) din Directiva (UE) 2019/1161 a Parlamentului European și a Consiliului²⁰;
 - (b) un vehicul rutier din categoria M3, N2 sau N3 care corespunde următoarelor definiții:
 - până la 31 decembrie 2025, pentru vehiculele care intră sub incidența Regulamentului (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al

¹⁹ Astfel cum este definit în cel mai recent raport de evaluare al Grupului internațional privind schimbările climatice.

²⁰ Directiva (UE) 2019/1161 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 de modificare a Directivei 2009/33/CE privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic (JO L 188, 12.7.2019, p. 116).

Consiliului²¹: definiția „vehiculului greu cu emisii scăzute” prevăzută la articolul 3 punctul 12 din regulamentul respectiv;

- până la 31 decembrie 2025, pentru vehiculele care nu intră sub incidența Regulamentului (UE) 2019/1242: definiția „vehiculului nepoluant” prevăzută la articolul 4 punctul 4 litera (b) din Directiva (UE) 2019/1161;
 - începând cu 1 ianuarie 2026: definiția „vehiculului greu cu emisii zero” prevăzută la articolul 4 punctul 5 din Directiva (UE) 2019/1161;
- (c) un vehicul din categoria L (vehicule cu două sau trei roți sau cvadricicluri) cu emisii de CO₂ la țeava de evacuare egale cu 0 g CO₂e/km calculate în conformitate cu încercarea emisiilor prevăzută la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 168/2013 al Parlamentului European și al Consiliului²²;
- (d) o navă de navigație interioară pentru transportul de pasageri sau de marfă care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂; sau, până la 31 decembrie 2025,
- (i) o navă de navigație interioară pentru transportul de marfă care are emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂/tonă-kilometru (gCO₂/tkm), calculate (sau estimate, în cazul navelor noi) cu ajutorul indicelui eficienței energetice în exploatare²³, cu 50 % mai mici decât valoarea medie de referință a emisiilor de CO₂ definită pentru vehiculele grele (subgrupa de vehicule 5-LH) în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/1242;
 - (ii) o navă de navigație interioară pentru transportul de pasageri care are un motor hibrid sau cu dublă alimentare care utilizează în timpul funcționării normale energie obținută în proporție de cel puțin 50 % din combustibili cu zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂ sau energie electrică de la priză;
- (e) o navă maritimă și de coastă pentru transportul de pasageri sau de marfă, o navă pentru operațiuni portuare sau pentru activități auxiliare care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂; sau, până la 31 decembrie 2025:

²¹ Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ pentru vehiculele grele noi și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 595/2009 și (UE) 2018/956 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/53/CE a Consiliului (JO L 198, 25.7.2019, p. 202).

²² Regulamentul (UE) nr. 168/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2013 privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele cu două sau trei roți și pentru cvadricicluri (JO L 60, 2.3.2013, p. 52).

²³ Indicele eficienței energetice în exploatare este definit ca raportul masei de CO₂ emis pe unitatea de transport efectuat. Aceasta este o valoare reprezentativă a eficienței energetice a exploatării navei pe o perioadă coerentă, care reprezintă modelul comercial global al navei. Documentul MEPC.1/Circ. 684 al OMI conține orientări privind modul de calculare a acestui indice.

- (i) are un motor hibrid sau cu dublă alimentare care utilizează în timpul funcționării normale pe mare și în porturi energie obținută în proporție de cel puțin 25 % din combustibili cu zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂ sau energie electrică de la priză;
 - (ii) are o valoare atinsă a indicelui eficienței energetice de proiectare (EEDI) cu 10 % sub cerințele privind EEDI aplicabile la 1 aprilie 2022²⁴, iar nava poate funcționa cu combustibili cu zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂ sau cu combustibili din surse regenerabile.
- (f) o navă maritimă și de coastă pentru transportul de mărfuri care este utilizată exclusiv pentru exploatarea de servicii costiere și pe distanțe scurte, concepută pentru a permite transferul modal al mărfurilor transportate în prezent pe cale terestră către transportul pe mare și care are emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂, calculate cu ajutorul indicelui eficienței energetice de proiectare (EEDI)²⁵ al Organizației Maritime Internaționale (OMI), cu 50 % mai mici decât valoarea medie de referință a emisiilor de CO₂ definită pentru vehiculele grele (subgrupa de vehicule 5-LH) în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/1242;
- (g) materialul rulant care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂; sau materialul rulant care are zero emisii directe de CO₂ la țeava de evacuare atunci când circulă pe o linie cu infrastructura necesară și utilizează un motor convențional în cazul în care o astfel de infrastructură nu este disponibilă (hibrid);
- (h) o aeronavă cu o valoare metrică certificată care depășește cu cel puțin 10 % cele mai recente standarde de protecție a mediului ale Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) cuprinse în anexa 16 la Convenția de la Chicago²⁶, inclusiv valorile metrice ale CO₂ pentru aeronavele „tip nou”, astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1139²⁷; sau, în cazul în care înlocuiește o aeronavă care depășește deja cele mai recente standarde de protecție a mediului ale OACI privind zgomotul și emisiile pentru aeronavele „tip

²⁴ Cerințele privind EEDI asupra cărora s-a convenit în cadrul celei de a șaptezeci și cincea sesiuni a Comitetului pentru protecția mediului marin al Organizației Maritime Internaționale. Pentru navele care se încadrează în tipurile de nave prevăzute în regula 2 din anexa VI la Convenția MARPOL, dar care nu sunt considerate a fi nave noi în temeiul regulii respective, se poate furniza o valoare EEDI atinsă calculată în mod voluntar în conformitate cu capitolul 4 din anexa VI la Convenția MARPOL, iar verificarea calculelor respective se face în conformitate cu capitolul 2 din anexa VI la convenția menționată.

²⁵ Indicele eficienței energetice de proiectare:
<http://www.imo.org/fr/MediaCentre/HotTopics/GHG/Pages/EEDI.aspx>.

²⁶ Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago la 7 decembrie 1944.

²⁷ Regulamentul (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2018 privind normele comune în domeniul aviației civile și de înființare a Agenției Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2111/2005, (CE) nr. 1008/2008, (UE) nr. 996/2010, (UE) nr. 376/2014 și a Directivelor 2014/30/UE și 2014/53/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 552/2004 și (CE) nr. 216/2008 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CEE) nr. 3922/91 al Consiliului.

nou”, cuprinse în anexa 16 la Convenția de la Chicago și astfel cum se menționează la articolul 9 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2018/1139, o aeronavă care asigură o îmbunătățire a nivelului de protecție a mediului cu cel puțin 10 % în comparație cu aeronava care este înlocuită;

- (21) „echipament de deservire nepoluant” înseamnă echipament terminal nepoluant și echipament nepoluant de handling la sol;
- (22) „cogenerare” sau energie termică și electrică combinată înseamnă cogenerare în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 30 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului²⁸;
- (23) „sit contaminat” înseamnă un sit în care s-a confirmat prezența, cauzată de activitatea umană, a unor materiale sau substanțe la un asemenea nivel încât prezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană sau pentru mediu având în vedere utilizarea actuală a terenului respectiv sau viitoarea utilizare autorizată a acestuia;
- (24) „proiect demonstrativ” înseamnă un proiect care demonstrează că o tehnologie este o premieră în Uniune și reprezintă o importantă inovare care depășește stadiul actual al tehnologiei din punct de vedere comercial;
- (25) „digitalizare” înseamnă adoptarea de tehnologii utilizate de dispozitive și/sau sisteme electronice care permit sporirea funcționalității produselor, dezvoltarea de servicii online, modernizarea proceselor sau migrarea la modele de afaceri bazate pe dezintermedierea producției de bunuri și a prestării de servicii, generând în cele din urmă un impact transformator;
- (26) „eliminare” înseamnă eliminare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 19 din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁹;
- (27) „operator de distribuție” (OD) înseamnă operator de distribuție în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 29 din Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului;
- (28) „încălzire centralizată” sau „răcire centralizată” înseamnă încălzire centralizată sau răcire centralizată în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 19 din Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului;
- (29) „sistemele de termoficare și de răcire centralizată” constau în instalațiile de generare a căldurii (instalații de producere a încălzirii/răcirii) și rețelele de stocare și de distribuție pentru încălzire/răcire (atât rețeaua „primară” - sau de transport -, cât și rețeaua „secundară” de conducte pentru furnizarea de căldură

²⁸ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018.

²⁹ Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO L 312, 22.11.2008, p. 3).

consumatorilor). Mențiunea referitoare la încălzirea centralizată trebuie interpretată ca referindu-se la sistemele de termoficare și/sau răcire centralizată, în funcție de modul în care rețelele furnizează încălzire sau răcire, în comun sau separat;

- (30) „ecoinovare” înseamnă orice formă de activitate inovatoare, inclusiv noile procese de producție, noile produse sau servicii, precum și noile metode de gestionare și de derulare a activităților economice, care are ca rezultat sau are ca scop îmbunătățirea semnificativă a protecției mediului și reducerea semnificativă a efectelor poluării asupra mediului. În sensul acestei definiții, nu se consideră inovații următoarele:
- (a) activitățile care conduc doar la schimbări sau îmbunătățiri nesemnificative în ceea ce privește protecția mediului;
 - (b) o creștere a producției sau a capacității serviciilor prin adăugarea de sisteme de fabricație sau logistice care sunt foarte asemănătoare cu cele utilizate deja;
 - (c) schimbări în practicile comerciale, în organizarea locului de muncă sau în relațiile externe bazate pe metode organizaționale folosite deja în întreprindere;
 - (d) modificarea strategiei de gestionare;
 - (e) concentrări economice și achiziții;
 - (f) încetarea utilizării unui proces;
 - (g) simpla înlocuire sau extindere a capitalului;
 - (h) schimbări rezultate numai din modificarea prețurilor factorilor, personalizarea producției, schimbările sezoniere normale și alte schimbări ciclice;
 - (i) comercializarea de produse noi sau îmbunătățite semnificativ;
- (31) „ecosistem” înseamnă ecosistem în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 13 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului;
- (32) „eficiență energetică” înseamnă raportul dintre rezultatul constând în performanță, servicii, bunuri sau energie și energia folosită în acest scop;
- (33) „sistem de termoficare și răcire centralizată eficient din punct de vedere energetic” înseamnă un sistem de termoficare și răcire centralizată în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 41 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului

European și a Consiliului, menționată la articolul 2 punctul 20 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului³⁰;

- (34) „energie din surse regenerabile” înseamnă energia generată de instalații care utilizează exclusiv surse regenerabile de energie, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului³¹, precum și cota, din punctul de vedere al valorii calorice, a energiei produse din surse regenerabile de energie în instalații hibride care utilizează și surse de energie convențională și include energia electrică regenerabilă utilizată pentru umplerea sistemelor de stocare conectate „din spatele contorului” (instalate în comun sau ca o completare la instalația regenerabilă), dar exclude energia electrică produsă ca urmare a sistemelor de stocare;
- (35) „infrastructură energetică” înseamnă orice echipament sau instalație fizică care este situată în Uniune sau care conectează Uniunea cu una sau mai multe țări terțe și care se încadrează în următoarele categorii:
- (a) în ceea ce privește energia electrică:
- (i) sisteme de transport și distribuție, „transport” însemnând transportul de energie electrică în rețeaua interconectată de foarte înaltă și de înaltă tensiune, în scopul livrării energiei electrice către clienții finali sau către distribuitori, dar fără a include și furnizarea, iar „distribuție” însemnând transportul de energie electrică în rețele de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune, în vederea livrării sale către clienți, dar fără a include și furnizarea;
- (ii) orice echipament indispensabil sau instalație indispensabilă pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor menționate la punctul (i), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate tensiunile și stațiile electrice;
- (iii) componente de rețea complet integrate, adică componente de rețea complet integrate în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 51 din Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului³²;
- (iv) rețele electrice inteligente, adică sisteme și componente care integrează tehnologii ale informației și comunicațiilor, prin platforme digitale operaționale, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori, utilizate atât pentru transport, cât și pentru distribuție, având ca scop o rețea de transport și distribuție a energiei electrice mai eficientă și mai inteligentă,

³⁰ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018.

³¹ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82).

³² Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125).

creșterea capacității de integrare a unor noi forme de producție, stocare și consum și facilitarea unor noi modele de afaceri și structuri de piață;

- (v) rețele electrice offshore, adică orice echipament sau instalație de transport sau de distribuție a energiei electrice în sensul definiției prevăzute la punctul (i) de mai sus care are o dublă funcționalitate: interconectarea și transportul sau distribuția energiei electrice din surse regenerabile offshore de la siturile de generare offshore către două sau mai multe țări. Aceasta include și orice echipament adiacent sau instalație adiacentă offshore, care îndeplinesc un rol esențial pentru funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control, precum și stațiile electrice necesare dacă acestea asigură, de asemenea, interoperabilitatea tehnologică și, printre altele, compatibilitatea interfeței dintre diferite tehnologii;

(b) în ceea ce privește gazele:

- (i) conducte de transport și distribuție pentru transportul gazelor naturale, al biogazului și al gazelor din surse regenerabile de origine nebiologică care fac parte dintr-o rețea, cu excepția conductelor de înaltă presiune utilizate pentru distribuția în amonte de gaze naturale;
- (ii) instalații subterane de stocare conectate la conductele de gaze de înaltă presiune menționate la punctul (i);
- (iii) instalații de recepție, de stocare și de regazeificare sau decompresie pentru gaze naturale lichefiate (GNL) sau gaze naturale comprimate (GNC);
- (iv) orice echipament sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare;
- (v) rețele inteligente de gaze, adică oricare dintre următoarele echipamente sau instalații menite să permită și să faciliteze integrarea în rețea a gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon (inclusiv biometanul sau hidrogenul): sisteme și componente digitale care integrează tehnologii ale informației și comunicațiilor, sisteme de control și tehnologii bazate pe senzori pentru a permite monitorizarea, controlarea, controlul calității și gestionarea într-un mod interactiv și inteligent a producției, transportului, distribuției și consumului de gaze în cadrul unei rețele de gaze. În plus, rețelele inteligente pot include și echipamente care să permită fluxuri inversate de la nivelul distribuției la nivelul transportului și modernizările aferente necesare ale rețelei existente;

(c) în ceea ce privește hidrogenul:

- (i) conducte de transport pentru transportul la înaltă presiune al hidrogenului, precum și conducte de distribuție pentru distribuția locală a

hidrogenului care oferă acces mai multor utilizatori ai rețelei în mod transparent și nediscriminatoriu;

- (ii) instalații subterane de stocare conectate la conductele de transport sau de distribuție a hidrogenului de înaltă presiune menționate la punctul (i);
- (iii) instalații de dispecerizare, de recepție, de stocare, de regazeificare sau de decompresie pentru hidrogen sau hidrogen încorporat în alte substanțe chimice, cu scopul de a injecta hidrogenul în rețea;
- (iv) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului pentru hidrogen sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare.

Toate activele enumerate la punctele (i), (ii), (iii) și (iv) pot fi active nou-construite sau active convertite din gaze naturale în hidrogen („reorientate”) sau o combinație a celor două.

Activele enumerate la punctele (i), (ii), (iii) și (iv) care fac obiectul accesului terților se califică drept infrastructură energetică.

(d) în ceea ce privește dioxidul de carbon:

- (i) conducte, diferite de rețeaua de conducte în amonte, utilizate pentru transportul de dioxid de carbon de la mai multe surse, adică instalații industriale (inclusiv centrale electrice) care produc dioxid de carbon sub formă de gaz prin combustie sau alte reacții chimice care implică compuși de carbon fosili sau non-fosili, în scopul depozitării geologice permanente a dioxidului de carbon în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului³³ sau în scopul utilizării dioxidului de carbon ca materie primă sau pentru a spori randamentele proceselor biologice;
- (ii) instalații pentru lichefierea și stocarea tampon a dioxidului de carbon, în vederea transportării sale ulterioare;
- (iii) infrastructura din cadrul unei formațiuni geologice utilizate pentru stocarea geologică permanentă a dioxidului de carbon în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/31/CE și instalațiile de suprafață și de injectare aferente;
- (iv) orice echipamente sau instalații esențiale pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului, inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control.

³³ Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO L 140, 5.6.2009, p. 114).

Activele enumerate la punctele (i), (ii), (iii) și (iv) care fac obiectul accesului terților se califică drept infrastructură energetică.

- (e) infrastructura utilizată pentru transportul sau distribuția căldurii/aburului/răcirii de la mai mulți producători/utilizatori, bazată pe utilizarea căldurii/aburului cu emisii zero/scăzute de dioxid de carbon sau a căldurii reziduale provenite din aplicații industriale;
- (f) proiecte de interes comun sau proiecte de interes reciproc, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și la articolul 170 din TFUE³⁴;
- (g) alte categorii de infrastructură, referitoare la infrastructura care permite conectarea fizică sau fără fir a energiei cu emisii zero/scăzute de dioxid de carbon între producători și utilizatori de la mai multe puncte de acces și de ieșire și care este deschisă accesului terților care nu aparțin întreprinderilor care dețin/administrează infrastructura;

Activele enumerate la literele (a)-(g) care sunt construite pentru un utilizator sau un grup mic de utilizatori identificați *ex ante* și sunt adaptate nevoilor acestora („infrastructură dedicată”) nu se califică drept infrastructură energetică;

- (36) „performanță energetică” înseamnă performanța energetică a unei clădiri în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 4 din Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului³⁵;
- (37) „economii de energie” înseamnă economii de energie în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 5 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului³⁶;
- (38) „protecția mediului” înseamnă orice acțiune menită să remedieze sau să prevină poluarea sau alt prejudiciu asupra mediului fizic, a ecosistemelor sau a resurselor naturale rezultat din activitățile umane, inclusiv să atenueze schimbările climatice, să reducă riscul unor astfel de prejudicii, să protejeze și să refacă biodiversitatea sau să conducă la o utilizare mai eficientă a resurselor naturale, inclusiv măsuri de economisire a energiei și utilizarea de surse regenerabile de energie și alte tehnici de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de alți poluanți, precum și să realizeze trecerea la modelele economiei circulare pentru a reduce consumul de materii prime și a spori eficiența. Aceasta include, de asemenea, acțiuni care consolidează capacitatea de adaptare și reduc la minimum vulnerabilitatea la impactul schimbărilor climatice;

³⁴ Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009 (JO L 115, 25.4.2013, p. 39).

³⁵ Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (JO L 153, 18.6.2010, p. 13).

³⁶ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

- (39) „taxă de mediu” înseamnă o taxă cu o bază de impozitare specifică care are un efect negativ clar asupra mediului sau care urmărește să impoziteze anumite activități, bunuri sau servicii astfel încât costurile de mediu să poată fi incluse în prețul lor sau astfel încât producătorii și consumatorii să fie orientați către activități care respectă mai mult mediul;
- (40) „adecvarea resurselor” înseamnă un nivel de capacitate generată care este considerat ca fiind adecvat pentru a satisface nivelurile cererii în statul membru, în orice moment, pe baza unui indicator statistic convențional utilizat de organizații pe care instituțiile Uniunii îl recunosc ca îndeplinind un rol esențial în crearea unei piețe unice în sectorul energiei electrice, precum Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E);
- (41) un „generator” este o întreprindere care produce energie electrică în scop comercial;
- (42) „cogenerare de înaltă eficiență” înseamnă cogenerare de înaltă eficiență în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 34 din Directiva 2012/27/UE;
- (43) „dezechilibre” înseamnă abaterile dintre producție, consum și tranzacțiile comerciale ale unei PRE, în cursul unei perioade date de remediere a unui dezechilibru;
- (44) „decontarea unui dezechilibru” înseamnă un mecanism de decontare financiară care vizează recuperarea costurilor aferente echilibrării aplicabile dezechilibrelor înregistrate de PRE;
- (45) „interval de decontare a dezechilibrelor” înseamnă interval de decontare a dezechilibrelor în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 15 din Regulamentul (UE) 2019/943;
- (46) „ajutoare individuale” înseamnă ajutoarele ad-hoc și ajutoarele care trebuie notificate, acordate pe baza unui sistem de ajutoare;
- (47) „schemă de întreruptibilitate” înseamnă o măsură pentru siguranța alimentării cu energie electrică menită să asigure o frecvență stabilă în sistemul electroenergetic sau să soluționeze problemele de siguranță a alimentării pe termen scurt, inclusiv prin întreruperea sarcinii;
- (48) „soluție bazată pe natură” înseamnă o acțiune de protejare, de gestionare durabilă și de refacere a ecosistemelor naturale sau modificate, care abordează provocările societale în mod eficace și adaptabil, oferind în același timp beneficii pentru bunăstarea oamenilor și pentru biodiversitate;
- (49) „rezervă de rețea” înseamnă o măsură pentru siguranța alimentării cu energie electrică menită să compenseze o insuficiență sistemică și pe termen lung a rețelei de transport sau de distribuție a energiei electrice;
- (50) „poluant” înseamnă poluant în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 10 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului;

- (51) „poluator” înseamnă persoana care aduce direct sau indirect daune mediului sau care creează condiții ce conduc la asemenea daune³⁷;
- (52) „poluare” înseamnă poluare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 2 din Directiva 2010/75/CE³⁸;
- (53) „principiul poluatorul plătește” înseamnă că poluatorul care cauzează poluarea ar trebui să suporte costurile măsurilor de combatere a poluării;
- (54) „pregătire pentru reutilizare” înseamnă pregătire pentru reutilizare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 16 din Directiva 2008/98/CE;
- (55) „infrastructură de reîncărcare” înseamnă o infrastructură fixă sau mobilă care furnizează energie electrică vehiculelor de transport sau echipamentelor de deservire nepoluante;
- (56) „valorificare” înseamnă valorificare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 15 din Directiva 2008/98/CE;
- (57) „reciclare” înseamnă reciclare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 17 din Directiva 2008/98/CE;
- (58) „proiect de referință” înseamnă un exemplu de proiect care este reprezentativ pentru proiectul mediu dintr-o categorie de beneficiari eligibili pentru o schemă de ajutor;
- (59) „infrastructură de realimentare” înseamnă o infrastructură fixă sau mobilă care oferă posibilitatea realimentării vehiculelor de transport nepoluante sau cu zero emisii cu combustibilii menționați la articolele 5 și 6 din Directiva 2014/94/UE;
- (60) „reabilitare” înseamnă acțiuni de gestionare care vizează restabilirea unui nivel de funcționare a ecosistemului în situri degradate, în care obiectivul este mai degrabă furnizarea reînnoită și continuă de servicii ecosistemice decât biodiversitatea și integritatea unui ecosistem de referință natural sau seminatural desemnat;
- (61) „decontaminare” înseamnă o activitate de gestionare, cum ar fi eliminarea sau detoxifierea contaminanților sau a excesului de nutrienți din sol și din apă, care vizează eliminarea surselor de degradare;
- (62) „energie din surse regenerabile” înseamnă energie din surse regenerabile sau energie regenerabilă în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2018/2001;
- (63) „combustibili gazeoși de origine nebiologică produși din surse regenerabile și utilizați în transporturi” înseamnă combustibili gazeoși de origine nebiologică

³⁷ Recomandarea Consiliului din 3 martie 1975 privind alocarea costurilor și acțiunile întreprinse de autoritățile publice în probleme de mediu (JO L 194, 25.7.1975, p. 1).

³⁸ Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO L 334, 17.12.2010, p. 17).

produși din surse regenerabile și destinați transporturilor în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 36 din Directiva (UE) 2018/2001;

- (64) „utilizarea eficientă a resurselor” înseamnă reducerea cantității de factori de producție necesari pentru producerea unei unități de producție sau înlocuirea factorilor de producție primari cu factori de producție secundari;
- (65) „refacere” înseamnă procesul de sprijinire a refacerii unui ecosistem ca mijloc de conservare a biodiversității și a rezilienței ecosistemelor. Refacerea ecosistemelor include măsuri luate pentru îmbunătățirea stării unui ecosistem și pentru recrearea sau restabilirea unui ecosistem în cazul în care starea respectivă s-a pierdut;
- (66) „reutilizare” înseamnă reutilizare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 13 din Directiva 2008/98/CE;
- (67) „întreprindere mică sau mijlocie” („IMM”) înseamnă o întreprindere care îndeplinește condițiile prevăzute de Recomandarea Comisiei privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii³⁹;
- (68) „întreprindere mică cu capitalizare medie” înseamnă o întreprindere care nu este IMM și al cărei număr de angajați, calculat în conformitate cu articolele 3-6 din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei⁴⁰, nu este mai mare de 499 de persoane și a cărei cifră de afaceri anuală nu este mai mare de 100 de milioane EUR sau al cărei bilanț anual nu este mai mare de 86 de milioane EUR; Mai multe entități vor fi considerate o singură întreprindere dacă este îndeplinită una dintre condițiile enumerate la articolul 3 punctul 3 din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 651/2014;
- (69) „pregătire pentru soluții inteligente” înseamnă capacitatea clădirilor sau a unităților unei clădiri de a-și adapta funcționarea la nevoile ocupantului, inclusiv optimizarea eficienței energetice și a performanței globale, și de a-și adapta funcționarea ca răspuns la semnalele rețelei;
- (70) „responsabilități standard de echilibrare” înseamnă responsabilități de echilibrare care nu creează discriminări între tehnologii și care nu scutesc de responsabilitate niciun generator, astfel cum se prevede la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2019/943;
- (71) „demararea lucrărilor” înseamnă primul angajament ferm (de exemplu, de a comanda echipamente sau de a începe construcția) care face o investiție ireversibilă. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. În cazul preluărilor de întreprinderi, „demararea

³⁹ Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

⁴⁰ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

lucrărilor” înseamnă data de achiziționare a activelor direct legate de unitatea preluată;

- (72) „rezervă strategică” înseamnă o măsură pentru siguranța alimentării cu energie electrică în care capacitatea, cum ar fi cea de producere, de stocare sau de consum dispecerizabil de energie electrică, este deținută în afara pieței energiei electrice și dispecerizată numai în circumstanțe specifice;
- (73) „costul total al dreptului de proprietate” înseamnă costul total al achiziționării și al deținerii unui vehicul pe durata sa de viață, inclusiv costurile de achiziționare sau de închiriere a vehiculului, costurile pentru combustibil, costurile de întreținere și reparații, costurile de asigurare, costurile financiare și taxele;
- (74) „operator de transport și de sistem” (OTS) înseamnă operator de transport și de sistem în sensul definiției prevăzute la articolul 2 punctul 35 din Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului;
- (75) „vehicul de transport” înseamnă oricare dintre următoarele:
 - (a) un vehicul rutier din categoria M1, M2, N1, M3, N2, N3 sau L;
 - (b) o navă de navigație interioară sau o navă maritimă și de coastă pentru transportul de pasageri sau de marfă;
 - (c) materialul rulant; sau
 - (d) o aeronavă;
- (76) „tratare” înseamnă tratare în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 14 din Directiva 2008/98/CE;
- (77) „nivelul minim al taxei Uniunii” înseamnă nivelul minim de impozitare prevăzut în dreptul Uniunii. În ceea ce privește produsele energetice și electricitatea, aceasta înseamnă nivelul minim de impozitare prevăzut în anexa I la Directiva 2003/96/CE a Consiliului⁴¹;
- (78) „standard al Uniunii” înseamnă:
 - (a) un standard obligatoriu al Uniunii care stabilește nivelurile care trebuie atinse în ceea ce privește mediul de către întreprinderi în mod individual, excluzând standardele sau obiectivele stabilite la nivelul Uniunii care sunt obligatorii din punct de vedere juridic pentru statele membre, însă nu și pentru întreprinderile individuale;
 - (b) obligația în temeiul Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁴² de a utiliza cele mai bune tehnici disponibile (BAT) și de a

⁴¹ Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, 31.10.2003, p. 51).

⁴² Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO L 334, 17.12.2010, p. 17).

garanta că nivelurile de emisie a poluanților nu sunt mai ridicate decât nivelurile care s-ar fi înregistrat prin aplicarea BAT; în cazurile în care nivelurile de emisie asociate BAT au fost definite în actele de punere în aplicare adoptate în temeiul Directivei 2010/75/UE, acele niveluri se vor aplica în sensul prezentelor orientări; dacă nivelurile respective sunt exprimate ca interval, se va aplica limita în care se atinge BAT pentru prima dată;

(79) „deșeuri” înseamnă deșeuri în sensul definiției prevăzute la articolul 3 punctul 1 din Directiva 2008/98/CE;

(80) „vehicul de transport cu emisii zero” înseamnă:

- (a) un vehicul din categoria M1, M2 sau N1 cu emisii zero la țeava de evacuare, determinate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1151 al Comisiei⁴³;
- (b) un vehicul din categoria M3, N2 sau N3 care corespunde definiției „vehiculului greu cu emisii zero” prevăzută în Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁴;
- (c) un vehicul din categoria L, astfel cum este definit la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 168/2013, care include vehicule cu două sau trei roți sau cvadricicluri, cu emisii de CO₂ la țeava de evacuare egale cu 0 g CO₂ e/km calculate în conformitate cu încercarea emisiilor prevăzută în regulamentul respectiv;
- (d) o navă de navigație interioară sau o navă maritimă și de coastă pentru transportul de pasageri sau de marfă care are zero emisii directe (la țeava de evacuare/de eșapament) de CO₂;
- (e) materialul rulant care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂;
- (f) o aeronavă care are zero emisii directe (la țeava de evacuare) de CO₂.

⁴³ Regulamentul (UE) 2017/1151 al Comisiei din 1 iunie 2017 de completare a Regulamentului (CE) nr. 715/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor, de modificare a Directivei 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 692/2008 al Comisiei și a Regulamentului (UE) nr. 1230/2012 al Comisiei și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 692/2008 al Comisiei (JO L 175, 7.7.2017, p. 1).

⁴⁴ Regulamentul (UE) 2019/1242 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile de CO₂ pentru vehiculele grele noi și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 595/2009 și (UE) 2018/956 ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivei 96/53/CE a Consiliului (JO L 198, 25.7.2019, p. 202).

3. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (C) DIN TRATAT

19. Prezentele orientări furnizează criteriile de compatibilitate pentru măsurile de ajutor destinate îndeplinirii obiectivelor referitoare la protecția climei și a mediului și la energie, în temeiul articolului 107 alineatul 3 litera (c) din tratat, care fac obiectul obligației de notificare în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat.
20. În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia poate să considere că sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice în cadrul Uniunii (condiție pozitivă), în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun (condiție negativă).
21. Pentru ajutoarele menționate la punctul 20, Comisia va evalua dacă acestea pot fi considerate compatibile cu piața internă analizând aspectele următoare:
 - (a) În ceea ce privește prima condiție (cea pozitivă), **ajutorul pentru protecția mediului și energie trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice:**
 - (i) identificarea activității economice care este facilitată de măsură, a efectelor sale pozitive pentru societate în general și, după caz, a relevanței acestora pentru politicile specifice ale Uniunii (a se vedea secțiunea 3.1.1);
 - (ii) efectul stimulat al ajutorului (a se vedea secțiunea 3.1.2); și
 - (iii) absența încălcării vreunei dispoziții relevante din dreptul Uniunii (a se vedea secțiunea 3.1.3).
 - (b) În ceea ce privește a doua condiție (cea negativă), **și anume că ajutorul pentru protecția mediului și energie nu trebuie să modifice în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun:**
 - (i) necesitatea intervenției statului (a se vedea secțiunea 3.2.1.1);
 - (ii) caracterul adecvat al ajutorului (a se vedea secțiunea 3.2.1.2);
 - (iii) proporționalitatea ajutorului (ajutor limitat la minimul necesar pentru atingerea obiectivului), inclusiv cumularea (a se vedea secțiunea 3.2.1.3);
 - (iv) transparența ajutorului (a se vedea secțiunea 3.2.1.4);
 - (v) evitarea efectelor negative nejustificate ale ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale (a se vedea secțiunea 3.2.2) și
 - (vi) punerea în balanță a efectelor pozitive și negative ale ajutorului (a se vedea secțiunea 3.3).

3.1 Condiția pozitivă: ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice

3.1.1 Identificarea activității economice care este facilitată de măsură, a efectelor sale pozitive pentru societate în general și, după caz, a relevanței acesteia pentru politicile specifice ale Uniunii

22. Atunci când notifică ajutorul, statele membre trebuie să identifice activitățile economice care vor fi facilitate ca urmare a acestuia și modul în care este sprijinită dezvoltarea acestor activități.
23. Ajutorul pentru prevenirea sau reducerea efectelor negative ale activităților economice asupra climei sau a mediului poate facilita dezvoltarea activităților economice prin creșterea sustenabilității activității economice în cauză. De asemenea, ajutorul poate asigura posibilitatea ca activitatea respectivă să continue în viitor fără a aduce prejudicii inacceptabile mediului și poate sprijini crearea de noi activități economice și servicii (sprijinirea dezvoltării așa-numitei „economii verzi”).
24. De asemenea, statul membru trebuie să explice dacă și cum va contribui ajutorul la îndeplinirea obiectivelor politicii în domeniul climei, ale politicii de mediu și ale politicii energetice a Uniunii și, mai precis, beneficiile preconizate ale ajutorului în ceea ce privește contribuția semnificativă a acestuia la protecția mediului, inclusiv la atenuarea schimbărilor climatice, sau la funcționarea eficientă a pieței interne a energiei.

3.1.2 Efectul stimulat

25. Se poate considera că ajutorul facilitează o activitate economică numai dacă are un efect stimulat. Un efect stimulat apare în cazul în care ajutorul determină beneficiarul să își schimbe comportamentul, să se implice într-o activitate economică suplimentară sau într-o activitate economică care respectă mediul, pe care, în absența ajutorului, nu ar desfășura-o sau ar desfășura-o în mod limitat sau diferit.
26. Ajutoarele nu trebuie să sprijine costurile unei activități pe care beneficiarul ajutorului le-ar fi suportat oricum și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice⁴⁵.
27. Demonstrarea unui efect stimulat presupune identificarea scenariului factual și a scenariului contrafactual probabil în absența ajutorului. Comisia va examina acest aspect pe baza cuantificării menționate în secțiunea 3.2.1.3.
28. Comisia consideră că ajutorul nu are un efect stimulat pentru beneficiar în cazul în care începutul lucrărilor la proiect sau al activității a avut loc înainte ca cererea de ajutor să fie depusă, în scris, de către beneficiar la autoritățile naționale. În cazurile în care beneficiarul începe să pună în aplicare un proiect înainte de a introduce cererea de ajutor, niciun ajutor acordat în favoarea proiectului respectiv nu va fi, în principiu, considerat compatibil cu piața internă.

⁴⁵ A se vedea Hotărârea Curții de Justiție din 13 iunie 2013, HGA și alții/Comisia, C-630/11 P - C-633/11 P, EU:C:2013:387, punctul 104.

29. Cererea de ajutor poate lua diverse forme, inclusiv, de exemplu, o ofertă în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale. Orice cerere trebuie să includă cel puțin numele solicitantului, o descriere a proiectului sau a activității, inclusiv locul unde se desfășoară acesta, precum și cuantumul ajutorului necesar pentru realizarea acestuia.
30. În anumite cazuri excepționale, ajutorul poate avea un efect stimulatîv chiar și în cazul proiectelor care au început înainte de depunerea cererii de ajutor. În special, se consideră că ajutorul are un efect stimulatîv în cazul în următoarele situații:
- (a) ajutorul se acordă automat, în conformitate cu criterii obiective și nediscriminatorii și fără exercitarea în continuare a puterii discreționare de către statul membru, iar măsura a fost adoptată și a intrat în vigoare înainte de demararea lucrărilor la proiect sau a activității care beneficiază de ajutor, cu excepția versiunilor ulterioare ale schemelor fiscale, în cazul cărora activitatea era deja acoperită de schemele anterioare sub formă de avantaje fiscale;
 - (b) autoritățile naționale au publicat, înainte de demararea lucrărilor, un anunț privind intenția lor de a institui măsura de ajutor propusă, cu condiția aprobării măsurii de către Comisie, astfel cum se prevede la articolul 108 alineatul (3) din tratat. Acest anunț trebuie să fie pus la dispoziție pe un site public (sau prin alte mijloace de comunicare la care publicul să aibă acces larg și la fel de simplu) și să precizeze în mod clar tipul de proiecte pe care statul membru le propune pentru a fi eligibile și data de la care statul membru intenționează să considere eligibile astfel de proiecte. Eligibilitatea propusă nu trebuie să fie limitată în mod nejustificat. Beneficiarul trebuie să fi informat autoritatea care acordă ajutorul, înainte de demararea lucrărilor, că măsura de ajutor propusă este considerată o condiție pentru deciziile de investiții luate. În cazul în care se bazează pe acest anunț pentru a demonstra existența unui efect stimulatîv, statul membru trebuie să furnizeze, în cadrul notificării sale privind ajutorul de stat, o copie a anunțului și un link către site-ul pe care a fost publicat sau o dovadă a faptului că a fost pus la dispoziția publicului;
 - (c) ajutoarele pentru funcționare acordate instalațiilor existente pentru o producție ecologică în cazul în care nu are loc o „demarare a lucrărilor” deoarece nu există investiții noi semnificative. În aceste cazuri, efectul stimulatîv poate fi demonstrat printr-o modificare în sensul funcționării instalației într-un mod prietenos cu mediul, în locul unui mod de funcționare alternativ mai ieftin, care este mai puțin prietenos cu mediul.
31. Comisia consideră că ajutoarele acordate doar pentru acoperirea costurilor de adaptare la standardele viitoare ale Uniunii nu au, în principiu, un efect stimulatîv. Ca regulă generală, numai ajutoarele destinate depășirii standardelor Uniunii pot avea un efect stimulatîv. Totuși, în cazurile în care standardul relevant al Uniunii a fost deja adoptat, dar nu este încă în vigoare, ajutorul poate avea un efect stimulatîv dacă stimulează realizarea investiției înainte de intrarea în vigoare a standardului (a se vedea secțiunea 4.2.3 și secțiunea 4.5.3).

3.1.3 Absența încălcării vreunei dispoziții relevante din dreptul Uniunii

32. În cazul în care activitatea care beneficiază de sprijin sau măsura de ajutor sau condițiile asociate acesteia, inclusiv metoda de finanțare, atunci când aceasta face parte integrantă din măsura respectivă, presupune o încălcare a dreptului relevant al Uniunii, ajutorul în cauză nu poate fi declarat compatibil cu piața internă. Acest lucru este valabil, de exemplu, atunci când ajutorul face obiectul unor clauze care condiționează, în mod direct sau indirect, originea produselor sau a echipamentelor, cum ar fi cerințele ca beneficiarul să achiziționeze produse fabricate în interiorul UE.

3.2 Condiția negativă: ajutorul nu trebuie să modifice în mod nejustificat condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun

3.2.1 Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

3.2.1.1 Necesitatea ajutorului

33. Măsura de ajutor de stat propusă trebuie să vizeze o situație în care poate genera o dezvoltare semnificativă pe care piața nu o poate realiza singură, de exemplu prin remedierea disfuncționalităților pieței în ceea ce privește proiectele sau activitățile pentru care se acordă ajutorul. Deși este general acceptat faptul că piețele concurențiale tind să conducă la rezultate eficiente din punctul de vedere al dezvoltării activităților economice, al prețurilor, al producției și al utilizării resurselor, în cazul în care există disfuncționalități ale pieței, intervenția publică sub formă de ajutor de stat poate să îmbunătățească funcționarea eficientă a piețelor și, astfel, să contribuie la dezvoltarea unei activități economice, în măsura în care piața, în sine, nu reușește să producă un rezultat eficient. Statul membru ar trebui să identifice disfuncționalitățile pieței care împiedică atingerea unui nivel suficient de protecție a mediului sau care împiedică realizarea unei piețe interne eficiente a energiei. Principalele disfuncționalități ale pieței legate de protecția mediului și de energie care pot împiedica obținerea rezultatului optim și pot duce la un rezultat inefficient sunt:
- (a) Efecte externe negative: acestea sunt mai frecvente în cazul măsurilor de ajutor în domeniul mediului și apar atunci când nu s-a stabilit în mod adecvat prețul pentru poluare, și anume atunci când întreprinderea în cauză nu suportă costul integral al poluării. În acest caz, întreprinderile care acționează în propriul lor interes nu ar avea suficiente stimulente pentru a lua în considerare efectele externe negative cauzate de activitatea lor economică, nici atunci când optează să utilizeze o anumită tehnologie, nici atunci când decid asupra nivelului de producție. Cu alte cuvinte, costurile suportate de întreprindere nu reflectă pe deplin costurile suportate de consumatori și de societate în general. Prin urmare, întreprinderile nu au, de obicei, suficiente stimulente să își reducă nivelul poluării sau să adopte măsuri individuale de protecție a mediului.
 - (b) Efecte externe pozitive: faptul că o parte a beneficiilor care rezultă dintr-o investiție va reveni și altor operatori de pe piață decât investitorul poate determina întreprinderile să reducă nivelul investiției. Efectele externe pozitive pot apărea, de exemplu, în cazul investițiilor în ecoinovare, în stabilitatea sistemului, în tehnologiile noi și inovatoare privind energia regenerabilă și în măsurile

inovatoare care vizează consumul dispecerizabil sau în cazul infrastructurilor energetice sau al măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică de care beneficiază mai multe state membre sau un număr mai mare de consumatori.

- (c) Informații asimetrice: acestea apar, de regulă, pe piețele unde există o discrepanță între informațiile disponibile unei părți a pieței și informațiile disponibile celeilalte părți a pieței. Această situație ar putea surveni, de exemplu, atunci când investitorii financiari externi nu dispun de informații complete cu privire la randamentele și riscurile probabile ale unui proiect. De asemenea, ar putea surveni în cazul colaborării transfrontaliere referitoare la infrastructuri, atunci când o parte are un dezavantaj din punctul de vedere al informațiilor în comparație cu cealaltă parte. Deși riscul sau incertitudinea în sine nu duc la prezența unei disfuncționalități a pieței, problema informațiilor asimetrice este legată de gradul de risc și de incertitudine. Ambele tind să fie mai mari în cazul investițiilor în domeniul mediului care au în general o perioadă de amortizare mai lungă, ceea ce duce la punerea unui accent mai mare pe perspectivele pe termen scurt, fapt care ar putea fi agravat de condițiile de finanțare pentru astfel de investiții, în special pentru IMM-uri.
 - (d) Probleme de coordonare: acestea ar putea împiedica dezvoltarea unui proiect sau conceperea eficientă a acestuia ca urmare a intereselor și a stimulentei divergente în rândul investitorilor, așa-numitele „stimulente fragmentate”, a costurilor contractelor sau ale acordurilor de asigurare de răspundere civilă, a nesiguranței privind rezultatul colaborării și a efectelor de rețea, de exemplu, alimentarea neîntreruptă cu energie electrică. Aceste probleme de coordonare pot apărea, de exemplu, în relația dintre proprietarul unei clădiri și chiriaș în ceea ce privește soluțiile eficiente din punct de vedere energetic. Problemele de coordonare pot fi amplificate ca urmare a problemelor de informare, în special a celor legate de informațiile asimetrice. Problemele de coordonare pot decurge, de asemenea, din necesitatea de a atinge o anumită masă critică înainte ca lansarea proiectului să fie atractivă din punct de vedere comercial, ceea ce poate fi un aspect deosebit de relevant în proiectele de infrastructură (transfrontaliere).
34. Cu toate acestea, simpla existență a unor disfuncționalități ale pieței într-un anumit context nu este suficientă pentru a demonstra necesitatea ajutorului de stat. Este posibil ca alte politici și măsuri să fie deja instituite pentru a remedia o parte din disfuncționalitățile identificate ale pieței. Printre exemple se numără reglementarea sectorială, standardele obligatorii ale Uniunii privind poluarea, obligațiile cu privire la alimentare, mecanismele de stabilire a prețurilor, cum ar fi sistemul Uniunii de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) și taxele pe emisiile de dioxid de carbon. Măsurile suplimentare, inclusiv ajutoarele de stat, pot viza doar disfuncționalitățile reziduale ale pieței, și anume pe cele care rămân neabordate de politici și măsuri de acest tip. De asemenea, este important să se indice modul în care ajutoarele de stat consolidează alte politici și măsuri instituie care au ca obiectiv remedierea aceluiași disfuncționalități ale pieței. Prin urmare, se consideră că necesitatea unui ajutor de stat este mai puțin temeinică în cazul în care ajutorul contracarează alte politici care vizează aceleași disfuncționalități ale pieței. Prin urmare, statul membru ar trebui să identifice, de asemenea, eventualele politici și măsuri existente care vizează deja disfuncționalitățile identificate în materie de reglementare sau ale pieței.

35. Comisia va considera că ajutorul este necesar dacă statul membru demonstrează că acesta vizează în mod efectiv disfuncționalități reziduale ale pieței, luând în considerare, de asemenea, alte politici și măsuri deja în vigoare care abordează unele dintre disfuncționalitățile identificate ale pieței.
36. În cazurile în care ajutorul de stat este acordat pentru proiecte sau activități care, în ceea ce privește conținutul lor tehnologic, nivelul de risc și dimensiunea, sunt similare celor deja realizate în cadrul Uniunii în condițiile pieței, Comisia va presupune, în principiu, că nu există o disfuncționalitate a pieței și va solicita dovezi și justificări suplimentare privind necesitatea ajutorului de stat.
37. Pentru a demonstra necesitatea ajutorului, statul membru trebuie să demonstreze că proiectul sau, în cazul schemelor, proiectul de referință nu ar fi realizat în absența ajutorului. Comisia va evalua acest lucru pe baza cuantificării menționate în secțiunea 3.2.1.3 sau a unei analize specifice bazate pe dovezi prezentate de statul membru care demonstrează necesitatea ajutorului.

3.2.1.2 Caracterul adecvat

38. Măsura de ajutor propusă trebuie să constituie un instrument de politică adecvat pentru atingerea obiectivului urmărit al ajutorului, ceea ce înseamnă că nu trebuie să existe o politică și un instrument de ajutor care permit obținerea acelorași rezultate în condițiile unui efect de denaturare mai redus.

3.2.1.2.1 Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de politică alternativă

39. Ajutoarele de stat nu reprezintă singurul instrument de politică aflat la dispoziția statelor membre pentru a promova creșterea nivelurilor de protecție a mediului sau pentru a asigura o piață internă a energiei eficiente. Pot exista și alte instrumente, mai adecvate, cum ar fi instrumente de piață sau măsuri la nivelul cererii care presupun reglementări, achiziții publice sau standardizare, precum și creșterea finanțării alocate infrastructurii publice și măsuri fiscale generale. Instrumentele fără caracter obligatoriu, cum ar fi aplicarea din proprie inițiativă a etichetelor ecologice, precum și diseminarea tehnologiilor ecologice pot să joace, de asemenea, un rol important în atingerea unui nivel ridicat de protecție a mediului⁴⁶.
40. Diferite măsuri destinate remedierii aceleiași disfuncționalități a pieței se pot neutraliza reciproc. Aceasta se întâmplă atunci când un mecanism eficient, bazat pe piață, a fost introdus pentru a contracara în mod specific problema externalităților, de exemplu sistemul ETS al Uniunii. O nouă măsură de sprijin menită să remedieze aceeași

⁴⁶ Utilizarea etichetelor ecologice și a revendicărilor privind produsele poate fi un alt mijloc pentru a permite consumatorilor/utilizatorilor să ia decizii de cumpărare în cunoștință de cauză și pentru a crește cererea de produse ecologice. Dacă sunt bine concepute, recunoscute, înțelese, fiabile și percepute de consumatorii relevanți, etichetele ecologice solide și revendicările ecologice veritabile pot fi un instrument puternic pentru a ghida și pentru a influența comportamentul (consumatorului) spre opțiuni mai ecologice. Utilizarea unei scheme de etichetare/de certificare cu o bună reputație, cu criterii clare și care face obiectul verificării externe (parte terță) va fi unul dintre mijloacele cele mai eficiente ale întreprinderilor pentru a demonstra consumatorilor și părților interesate că acestea respectă standarde de mediu ridicate. În acest context, Comisia nu include norme specifice privind ajutorul pentru proiectarea și fabricarea de produse ecologice în domeniul de aplicare al prezentelor orientări.

disfuncționalitate a pieței riscă să submineze eficiența mecanismului bazat pe piață. Prin urmare, atunci când o schemă de ajutoare vizează remedierea disfuncționalităților reziduale ale pieței, aceasta trebuie concepută astfel încât să nu submineze eficiența mecanismului bazat pe piață.

41. Aplicarea principiului „poluatorul plătește” prin intermediul legislației privind protecția mediului urmărește să garanteze că o disfuncționalitate a pieței legată de externalitățile negative va fi remediată. Prin urmare, ajutoarele de stat nu reprezintă un instrument adecvat și nu pot fi acordate în măsura în care beneficiarul ajutorului ar putea fi considerat responsabil de poluare în temeiul legislației Uniunii sau al legislației naționale existente în materie.

3.2.1.2.2 Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de ajutor diferite

42. Ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pot fi acordate sub diverse forme. Cu toate acestea, statul membru ar trebui să garanteze că ajutorul este acordat sub forma care are potențialul de a denatura într-o măsură cât mai mică schimburile comerciale și concurența.
43. În acest sens, statul membru trebuie să demonstreze motivul pentru care alte forme de ajutor cu un potențial mai redus de denaturare sunt mai puțin adecvate, de exemplu: avansurile rambursabile, comparativ cu granturile directe; creditele fiscale, comparativ cu reducerile de impozit; sau tipurile de ajutoare bazate pe instrumente financiare, precum instrumentele de datorii comparativ cu instrumentele de capital, inclusiv, de exemplu, credite preferențiale sau subvenționări ale ratei dobânzii, garanții de stat sau o altă furnizare de finanțare în condiții avantajoase.
44. Instrumentul de ajutor trebuie să fie adecvat disfuncționalității pieței pe care măsura de ajutor intenționează să o remedieze. În situația în care veniturile efective sunt incerte, de exemplu în cazul măsurilor de reducere a consumului de energie, un avans rambursabil poate constitui instrumentul cel mai adecvat.
45. Statul membru trebuie să demonstreze că ajutorul și modul în care este conceput sunt adecvate pentru atingerea obiectivului măsurii pe care îl vizează ajutorul.

3.2.1.3 Proportionalitatea

46. Ajutoarele sunt considerate a fi proporționale în cazul în care valoarea lor pentru fiecare beneficiar în parte se limitează la minimul necesar pentru realizarea activității sau a proiectului care beneficiază de ajutor.
47. Ca principiu general, ajutoarele vor fi considerate ca fiind limitate la minimul necesar pentru desfășurarea activității sau a proiectului care beneficiază de ajutor în cazul în care ajutorul corespunde costului suplimentar net (deficitului de finanțare) necesar pentru îndeplinirea obiectivului măsurii de ajutor, în comparație cu scenariul contrafactual în absența ajutorului. Costurile nete suplimentare sunt determinate de diferența dintre veniturile și costurile economice (inclusiv costurile de investiție și de exploatare) aferente proiectului care beneficiază de ajutor și cele aferente proiectului alternativ pe care beneficiarul ajutorului l-ar realiza în mod credibil în absența ajutorului.

48. O evaluare detaliată a costului suplimentar net nu va fi necesară în cazul în care valoarea ajutorului este determinată printr-o procedură de ofertare concurențială, deoarece aceasta oferă o estimare fiabilă a ajutorului minim necesar potențialilor beneficiari. Prin urmare, Comisia consideră că proporționalitatea ajutorului este asigurată dacă sunt îndeplinite următoarele criterii:
- (a) procedura de ofertare este concurențială, adică: este deschisă, clară, transparentă și nediscriminatorie, bazată pe criterii obiective, definită *ex ante* în conformitate cu obiectivul măsurii și reducând la minimum riscul de prezentare a unor oferte strategice;
 - (b) criteriile sunt publicate cu suficient timp înainte de termenul de depunere a candidaturilor pentru a permite o concurență efectivă⁴⁷;
 - (c) bugetul sau volumul aferent procedurii de ofertare reprezintă o constrângere obligatorie în sensul că este de așteptat ca nu toți ofertanții să primească ajutor;
 - (d) numărul estimat de ofertanți este suficient pentru a asigura o concurență efectivă; proiectarea procedurilor de ofertare subcotate pe durata punerii în aplicare a unei scheme este corectată pentru a restabili concurența efectivă în cadrul procedurilor de ofertare ulterioare sau cât mai curând posibil;
 - (e) sunt evitate ajustările *ex post* ale rezultatului procedurii de ofertare (cum ar fi negocierile ulterioare privind rezultatele ofertării sau raționalizarea), deoarece acestea pot submina eficiența rezultatului procedurii.
49. Criteriile de selecție din cadrul procedurii de ofertare concurențială ar trebui, ca regulă generală, să se bazeze pe quantumul ajutorului solicitat de solicitant, raportat în mod direct sau indirect la contribuția la obiectivul măsurii (de exemplu, ca unitate de protecție a mediului sau unitate de energie). În câteva cazuri excepționale, ar putea fi oportună includerea altor criterii de selecție decât prețul (de exemplu, criterii suplimentare de mediu, tehnologice sau sociale). În astfel de cazuri, aceste alte criterii nu trebuie să reprezinte mai mult de 25 % din ponderea tuturor criteriilor de selecție. Statul membru trebuie să motiveze abordarea propusă și să se asigure că aceasta este adecvată obiectivului urmărit.
50. În cazul în care ajutorul nu este acordat în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale, costul net suplimentar trebuie determinat comparând profitabilitatea scenariului factual cu cea a scenariului contrafactual. Pentru a determina deficitul de finanțare în astfel de cazuri, statul membru trebuie să prezinte o cuantificare, pentru scenariul factual și un scenariu contrafactual credibil, a tuturor costurilor și veniturilor principale, a costului mediu ponderat al capitalului (CMPC) estimat al beneficiarilor pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare, precum și a valorii actualizate nete (VAN) pentru scenariul factual și cel contrafactual, pe întreaga durată de viață a proiectului. Statul membru trebuie să motiveze ipotezele utilizate pentru fiecare aspect al cuantificării și să explice și să justifice metodologiile aplicate. Costul suplimentar net

⁴⁷ De obicei, o perioadă de șase săptămâni va fi suficientă. Pentru proceduri deosebit de complexe sau noi, poate fi nevoie ca aceasta să fie mai lungă. În cazuri justificate, de exemplu în situația unor proceduri simple sau regulate/repetate, poate fi adecvată o perioadă mai scurtă.

tipic poate fi estimat ca diferența dintre VAN pentru scenariul factual și pentru scenariul contrafactual pe durata de viață de referință a proiectului. Pentru cazurile de ajutor individual, aceste calcule trebuie să fie prezentate la nivelul planului de afaceri detaliat al proiectului, iar pentru schemele de ajutor, pe baza unuia sau mai multor proiecte de referință.

51. Un scenariu contrafactual se poate produce uneori atunci când beneficiarul nu realizează o activitate sau o investiție sau își continuă activitatea fără modificări. În cazul în care dovezile susțin că acesta este cel mai probabil scenariu contrafactual, costul suplimentar net poate fi aproximat prin VAN negativă a proiectului în scenariul factual în absența ajutorului pe durata proiectului (deci, presupunând implicit că VAN a scenariului contrafactual este zero). Acest lucru este valabil în special în cazul proiectelor de infrastructură.
52. În anumite circumstanțe, poate fi dificil să se identifice pe deplin beneficiile și costurile implicate pentru beneficiar și, prin urmare, să se cuantifice VAN în scenariul factual și în cel contrafactual. În cazurile respective pot fi aplicate abordări alternative, astfel cum se detaliază în capitolul 4, pentru anumite tipuri de ajutoare, de exemplu, autorizarea ajutorului numai pentru o valoare redusă a costurilor eligibile, cu alte cuvinte intensități ale ajutorului.
53. În cazul în care nu se utilizează o procedură de ofertare concurențială, iar evoluțiile viitoare ale costurilor și veniturilor sunt marcate de un grad ridicat de incertitudine și există o asimetrie puternică a informațiilor, statului membru i se poate solicita să introducă modele de compensare care să nu fie în întregime *ex ante*. Aceste modele sunt, în schimb, o combinație de mecanisme *ex ante* și *ex post* sau introduc mecanisme *ex post* de recuperare sau de monitorizare a costurilor, menținând în același timp stimulentele pentru ca beneficiarii să își reducă la minimum costurile și să își dezvolte, în timp, activitatea într-un mod eficient.

3.2.1.3.1 Cumularea

54. Ajutoarele pot fi acordate simultan în cadrul mai multor scheme de ajutoare sau pot fi cumulate cu ajutoare ad-hoc sau *de minimis* în legătură cu aceleași costuri eligibile, cu condiția ca valoarea totală a ajutoarelor acordate pentru o activitate sau pentru un proiect să nu conducă la supracompensare sau să nu depășească valoarea maximă a ajutorului permisă în temeiul prezentelor orientări. În cazul în care statul membru permite cumularea ajutorului acordat în cadrul unei măsuri cu ajutorul acordat în cadrul altor măsuri, atunci acesta trebuie să specifice, pentru fiecare măsură, metoda utilizată pentru a asigura respectarea condițiilor prevăzute la prezentul punct.
55. Finanțările din partea Uniunii gestionate la nivel central care nu sunt controlate în mod direct sau indirect de statul membru nu constituie ajutoare de stat. În cazul în care o astfel de finanțare din partea Uniunii este combinată cu un ajutor de stat, trebuie să se asigure că valoarea totală a finanțării publice acordate în legătură cu aceleași costuri eligibile nu conduce la supracompensare.

3.2.1.4 Transparență

56. Pentru a reduce efectele negative prin asigurarea accesului concurenților la informațiile relevante cu privire la activitățile care beneficiază de sprijin, statul membru în cauză trebuie să se asigure că următoarele informații sunt publicate, în Modulul privind transparența ajutoarelor de stat al Comisiei⁴⁸ sau pe un site cuprinzător dedicat ajutoarelor de stat, la nivel național sau regional:
- (a) textul integral al schemei de ajutoare aprobate sau al deciziei privind acordarea unui ajutor individual și al dispozițiilor de punere în aplicare a acestora sau un link către acesta;
 - (b) informații privind fiecare ajutor individual, acordat ad hoc sau în cadrul unei scheme de ajutoare, care a fost aprobat pe baza prezentelor orientări și care depășește 100 000 EUR.
57. Statele membre trebuie să își organizeze propriile site-uri cuprinzătoare privind ajutoarele de stat, unde publică informațiile impuse de prezenta secțiune, astfel încât aceste informații să poată fi accesate cu ușurință. Informațiile trebuie să fie publicate sub formă de foi de calcul cu date fără drepturi de proprietate, care să permită căutarea, extragerea și descărcarea eficientă și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML. Publicul larg trebuie să aibă acces la site fără restricții. Pentru accesarea site-ului nu trebuie să fie necesară înregistrarea prealabilă a utilizatorului.
58. Pentru schemele sub formă de avantaje fiscale sau parafiscale, condițiile stabilite la punctul 56(b) se vor considera îndeplinite dacă statele membre publică informațiile necesare privind cuantumurile ajutoarelor individuale conform următoarelor intervale (în milioane EUR):
- 0,1 -0,5;
 - 0,5-1;
 - 1-2;
 - 2-5;
 - 5-10;
 - 10-30;
 - 30-60;
 - 60-100;
 - 100-250;
 - 250 sau mai mult.
59. Informațiile menționate la punctul 56(b) trebuie să fie publicate în termen de șase luni de la data acordării ajutorului sau, în cazul ajutoarelor sub formă de avantaje fiscale, în

⁴⁸ Căutare publică în baza de date privind transparența ajutoarelor de stat, disponibilă la adresa: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=ro>.

termen de un an de la data la care trebuie depusă declarația fiscală⁴⁹. În cazul ajutoarelor ilegale dar compatibile, statele membre vor trebui să asigure publicarea *ex post* a acestor informații, cel târziu în termen de șase luni de la data deciziei Comisiei prin care ajutorul este declarat compatibil. Pentru a permite aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în temeiul tratatului, informațiile trebuie să fie disponibile timp de cel puțin 10 ani de la data la care a fost acordat ajutorul.

60. Comisia va publica pe site-ul său linkuri către site-urile privind ajutoarele de stat menționate la punctul 57.

3.2.2 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

61. Articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat permite Comisiei să declare compatibile ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice sau a anumitor regiuni economice, dar numai „în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”.
62. Aplicarea acestei condiții negative necesită în primul rând o evaluare a efectului de denaturare al ajutorului în cauză asupra condițiilor schimburilor comerciale. Prin însăși natura sa, orice măsură de ajutor va genera denaturări ale concurenței și va avea un efect asupra schimburilor comerciale dintre statele membre, deoarece consolidează poziția concurențială a beneficiarilor, chiar dacă măsura de ajutor este necesară, adecvată, proporțională și transparentă.
63. Ajutoarele destinate protecției mediului vor tinde, prin însăși natura lor, să favorizeze produsele și tehnologiile ecologice, în detrimentul altor produse și tehnologii mai poluante. Acest efect al ajutoarelor nu va fi, în principiu, considerat o denaturare nejustificată a concurenței, întrucât vizează disfuncționalitățile pieței care fac necesar ajutorul. În plus, sprijinul pentru produsele și tehnologiile benefice pentru climă contribuie la realizarea obiectivelor prevăzute în Legea europeană a climei pentru 2030 și 2050. Prin urmare, în ceea ce privește măsurile de protecție a mediului, Comisia va examina efectele de denaturare asupra concurențelor care, la rândul lor, își desfășoară activitatea în condiții ecologice, chiar și în absența unui ajutor.
64. Comisia consideră că schemele deschise unei game mai largi de potențiali beneficiari au un efect de denaturare a concurenței mai redus decât sprijinul care vizează doar un număr mic de beneficiari specifici, în special atunci când domeniul de aplicare al măsurii de ajutor include toți concurenții care doresc să furnizeze același serviciu, același produs sau același beneficiu.
65. Ajutoarele de stat acordate pentru obiectivele în materie de mediu și de energie pot avea efectul nedorit de a submina recompensele oferite de piață celor mai eficienți și inovatori producători, precum și stimulentele pentru cei mai puțin eficienți în vederea îmbunătățirii, a restructurării sau a ieșirii de pe piață. Acest lucru poate crea, de

⁴⁹ În cazul în care nu există o cerință formală privind declarația anuală, se va considera, în scopul înregistrării, că data de 31 decembrie a anului pentru care a fost acordat ajutorul este data acordării.

asemenea, bariere inefficiente în calea intrării pe piață a unor potențiali concurenți mai eficienți sau mai inovatori. Pe termen lung, astfel de denaturări pot obstrucționa inovarea, eficiența și adoptarea unor tehnologii mai curate. Aceste efecte de denaturare pot fi deosebit de importante atunci când ajutorul este acordat unor proiecte care oferă un beneficiu tranzitoriu redus, dar care blochează tehnologii mai ecologice pe termen lung, inclusiv cele necesare pentru realizarea obiectivelor climatice pe termen mediu și lung consacrate în Legea europeană a climei. Acest lucru este valabil, de exemplu, în cazul sprijinirii anumitor activități pe bază de combustibili fosili care asigură o reducere imediată a emisiilor de gaze cu efect de seră, dar care conduc la reduceri mai lente ale emisiilor pe termen lung. În condițiile în care toate celelalte elemente sunt egale, cu cât investiția care beneficiază de ajutor este mai apropiată de data țintă relevantă, cu atât este mai mare probabilitatea ca beneficiile sale tranzitorii să fie depășite de posibilele măsuri disuasive pentru tehnologii mai curate. Prin urmare, Comisia va lua în considerare, în evaluarea sa, aceste posibile efecte negative pe termen scurt și lung asupra concurenței și a schimburilor comerciale.

66. Ajutorul poate denatura concurența și prin consolidarea sau menținerea unei puteri de piață semnificative pentru beneficiar. Chiar și în cazul în care ajutorul nu consolidează în mod direct puterea semnificativă de piață, acesta o poate face în mod indirect, prin descurajarea extinderii concurenților existenți, provocând ieșirea de pe piață a acestora sau descurajând intrarea pe piață a unor noi concurenți. Acest aspect trebuie luat în considerare în special atunci când măsura de sprijin vizează un număr mic de beneficiari specifici sau atunci când operatorii tradiționali au dobândit putere de piață înainte de liberalizarea pieței, cum se întâmplă uneori, de exemplu, pe piețele energiei. Acest lucru poate fi, de asemenea, relevant în cadrul procedurilor de ofertare concurențiale de pe piețele emergente, atunci când există riscul ca un actor cu o poziție puternică pe piață să câștige majoritatea procedurilor și să împiedice intrarea pe piață a unor noi actori semnificativi.
67. În afara denaturărilor de pe piețele de produse, ajutorul poate, de asemenea, să producă unele efecte asupra schimburilor comerciale și asupra alegerii amplasării. Aceste denaturări pot apărea la nivelul statelor membre, atunci când întreprinderile fie intră în concurență transfrontalieră, fie iau în considerare amplasări diferite pentru investiții. Chiar dacă ajutorul care vizează conservarea unei activități economice într-o regiune sau deplasarea acesteia din alte regiuni din cadrul pieței interne nu antrenează în mod direct o denaturare a pieței de produse, acesta poate să deplaseze activități sau investiții dintr-o regiune în alta, fără a avea vreun impact net asupra mediului. Comisia va verifica dacă ajutorul nu are efecte vădit negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale. De exemplu, ajutoarele acordate pentru îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de energie care generează doar o simplă schimbare a locului de desfășurare a activității economice, fără a îmbunătăți nivelul existent de protecție a mediului în statele membre, nu vor fi considerate compatibile cu piața internă.

3.3 Evaluarea efectelor pozitive ale ajutorului în raport cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale

68. Ca ultimă etapă, Comisia va echilibra efectele negative identificate ale măsurii de ajutor asupra concurenței și a condițiilor comerciale cu efectele pozitive ale ajutorului preconizat asupra activităților economice care beneficiază de sprijin, inclusiv contribuția acestuia la protecția mediului și la obiectivele politicii energetice și, în special, la

tranziția către activități durabile din punctul de vedere al mediului și la realizarea obiectivelor obligatorii din punct de vedere juridic în conformitate cu Legea europeană a climei.

69. În cadrul acestui exercițiu de echilibrare, Comisia va acorda o atenție deosebită articolului 3 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului⁵⁰, inclusiv principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, și altor metodologii comparabile. În plus, în cadrul evaluării efectelor negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, Comisia poate lua în considerare, după caz, externalitățile negative ale activității care beneficiază de ajutor, în cazul în care acestea modifică în mod nefavorabil concurența și schimburile comerciale dintre statele membre într-o măsură care contravine interesului comun prin crearea sau agravarea ineficiențelor pieței, inclusiv, în special, externalitățile care ar putea împiedica realizarea obiectivelor climatice stabilite în temeiul dreptului Uniunii⁵¹.
70. Comisia va considera că o măsură de ajutor este compatibilă cu piața internă numai în cazul în care efectele pozitive depășesc efectele negative. În cazurile în care măsura de ajutor propusă nu abordează o disfuncționalitate bine identificată a pieței într-un mod adecvat și proporțional, de exemplu din cauza caracterului tranzitoriu al avantajului și a denaturărilor pe termen lung pe care le implică, astfel cum se prevede la punctul 65, tendința va fi ca efectele negative de denaturare a concurenței să depășească efectele pozitive ale măsurii. Prin urmare, Comisia va concluziona, probabil, că măsura de ajutor propusă este incompatibilă.
71. Este puțin probabil ca măsurile care implică, în mod direct sau indirect, sprijin pentru combustibilii fosili, în special pentru cei mai poluanți dintre combustibilii fosili, să creeze efecte pozitive asupra mediului, acestea având adesea efecte negative importante, deoarece pot spori externalitățile negative de mediu de pe piață. Același lucru este valabil și pentru măsurile care implică noi investiții în gazele naturale, cu excepția cazului în care se demonstrează că nu există niciun efect de blocare. De aceea, o echilibrare pozitivă a unor astfel de măsuri va fi, în principiu, puțin probabilă, astfel cum se explică mai detaliat în capitolul 4.
72. Alți factori care trebuie luați în considerare pentru a stabili echilibrul general al anumitor categorii de scheme de ajutoare în anumite cazuri sunt:
- (a) o cerință de evaluare *ex post*, astfel cum se indică în capitolul 5; în astfel de cazuri, Comisia poate limita durata schemelor [în mod normal, la maximum patru ani], cu posibilitatea de a notifica din nou prelungirea acestora ulterior;
 - (b) o cerință - în absența unei proceduri de ofertare concurențiale - de a notifica individual proiectele de sprijin de o anumită dimensiune sau care prezintă anumite caracteristici;

⁵⁰ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13).

⁵¹ Acest lucru ar putea fi valabil și în cazul în care ajutorul denaturează funcționarea instrumentelor economice instituite pentru a internaliza astfel de externalități negative (de exemplu, prin influențarea semnalelor de preț emise de sistemul ETS al Uniunii sau de un instrument similar).

- (c) o cerință ca măsurile de ajutor să fie supuse unei limite de timp.

4. CATEGORII DE AJUTOARE

4.1 Ajutoare pentru reducerea și eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin sprijinirea energiei din surse regenerabile

4.1.1 *Justificare*

73. Uniunea a stabilit în legislație obiective obligatorii și ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru 2030 și 2050. [trimitere la Legea europeană a climei după adoptarea acesteia]. Ajutoarele de stat pot fi necesare pentru a contribui la realizarea acestor obiective ale Uniunii și a obiectivelor naționale conexe.

4.1.2 *Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin*

74. Prezenta secțiune stabilește normele privind compatibilitatea pentru măsurile de ajutor care vizează în principal reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv ajutoarele pentru producția de energie din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, ajutoarele pentru eficiența energetică, inclusiv cogenerarea de înaltă eficiență, ajutoarele pentru captarea, stocarea și utilizarea dioxidului de carbon și ajutoarele pentru reducerea sau evitarea emisiilor rezultate din procesele industriale. Prezenta secțiune acoperă, de asemenea, sprijinul pentru eliminarea gazelor cu efect de seră din mediu. Aceasta nu se aplică măsurilor al căror obiectiv principal nu este reducerea sau eliminarea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cazul în care o măsură contribuie atât la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, cât și la prevenirea sau reducerea poluării provenite din alte surse decât gazele cu efect de seră, compatibilitatea măsurii va fi evaluată pe baza prezentei secțiuni sau a secțiunii 4.5, în funcție de obiectivul predominant dintre cele două.
75. Prezenta secțiune vizează, de asemenea, proiectele de infrastructură dedicate (inclusiv pentru hidrogen și alte gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon, precum și pentru CDC/CUC) care nu se încadrează în definiția infrastructurii energetice.
76. Sprijinul pentru biocombustibili, biolichide, biogaz și combustibili proveniți din biomasă poate fi aprobat numai în măsura în care combustibilii care beneficiază de ajutor respectă criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în Directiva (UE) 2018/2001 și în actele sale de punere în aplicare sau delegate.
77. Schimbarea indirectă a utilizării terenurilor (ILUC) are loc atunci când cultivarea culturilor de cereale destinate biocombustibililor, biolichidelor și combustibililor din biomasă înlocuiește producția de cereale pentru hrană și furaje. Această cerere suplimentară sporește presiunea la care sunt supuse terenurile și poate conduce la extinderea terenurilor agricole în zone cu rol în stocarea unor cantități ridicate de carbon, cum ar fi pădurile, zonele umede și turbăriile, cauzând astfel emisii suplimentare de gaze cu efect de seră. De aceea, Directiva (UE) 2018/2001 limitează biocombustibilii, biolichidele și combustibilii din biomasă produși din culturi alimentare și furajere. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor pot agrava externalitățile negative indirecte. Prin urmare, Comisia va considera, în principiu, că

sprijinul acordat pentru biocombustibili, biolichide, biogaz și combustibili din biomasă care depășesc pragurile care definesc eligibilitate pentru calcularea consumului final brut de energie din surse regenerabile în statul membru în cauză, în conformitate cu articolul 26 din directiva menționată, nu produce efecte pozitive care să depășească efectele negative ale măsurii. În plus, Comisia va verifica dacă statele membre au luat în considerare în proiectarea mecanismelor de sprijin necesitatea de a evita denaturările pe piețele materiilor prime generate de sprijinul acordat biomasei, în special în cazul biomasei forestiere.

4.1.3 *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*

4.1.3.1 Necesitatea ajutorului

78. Punctele 33, 34, 35 și 36 nu se aplică măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Statul membru trebuie să identifice măsurile de politică deja în vigoare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Cu toate acestea, chiar dacă sistemul ETS al Uniunii și politicile și măsurile conexe internalizează o parte din costurile emisiilor de gaze cu efect de seră, acestea nu pot încă să le internalizeze în totalitate.
79. Statele membre ar trebui să demonstreze că ajutorul este necesar pentru activitățile propuse, astfel cum se prevede la punctul 37, ținând seama de costurile și veniturile relevante, inclusiv de cele legate de ETS și de politicile și măsurile conexe identificate la punctul 78. În cazul în care statul membru demonstrează că ajutorul este necesar, Comisia consideră că persistă o disfuncționalitate reziduală a pieței, care poate fi remediată prin intermediul ajutoarelor pentru decarbonizare, cu excepția cazului în care deține dovezi contrare.
80. Statele membre ar trebui să se asigure că ajutoarele rămân necesare pe durata schemelor care durează mai mult de un an, prin actualizarea anuală a analizei costurilor și veniturilor relevante sau, în cazul schemelor care implică o acordare mai puțin frecventă, înainte de acordarea ajutorului, pentru a se asigura că ajutorul rămâne necesar pentru fiecare categorie eligibilă de beneficiari. În cazul în care ajutorul nu mai este necesar pentru o categorie de beneficiari, categoria respectivă ar trebui eliminată înainte de acordarea unui ajutor suplimentar⁵².

4.1.3.2 Caracterul adecvat

81. Secțiunea 3.2.1.2 nu se aplică măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Comisia presupune că ajutorul de stat poate fi, în principiu, o măsură adecvată pentru atingerea obiectivelor de decarbonizare, având în vedere că alte instrumente de politică nu sunt, de regulă, suficiente pentru atingerea acestor obiective și cu condiția ca toate celelalte condiții de compatibilitate să fie îndeplinite. Având în vedere amploarea și caracterul urgent al provocării pe care o reprezintă decarbonizarea, pot fi utilizate mai multe instrumente diferite, inclusiv granturile directe.

⁵² Acest lucru nu ar afecta dreptul de a primi ajutor deja acordat (de exemplu, în cadrul unui contract pe o perioadă de 10 ani).

4.1.3.3 Eligibilitatea

82. Este posibil ca măsurile de decarbonizare care vizează unele activități specifice care concurează cu alte activități nesubvenționate să conducă la denaturări mai mari ale concurenței, în comparație cu măsurile deschise tuturor activităților concurente. Prin urmare, statele membre ar trebui să motiveze măsurile care nu includ toate tehnologiile și proiectele aflate în concurență - de exemplu, toate proiectele care funcționează pe piața energiei electrice sau toate întreprinderile care produc produse substituibile și care sunt capabile din punct de vedere tehnic să contribuie în mod eficient la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră⁵³. Această motivare ar trebui să se bazeze pe considerente obiective legate, de exemplu, de eficiență, de costuri sau de alte circumstanțe relevante. Astfel de motivări se pot baza pe probele colectate în cadrul consultării publice în temeiul secțiunii 4.1.3.4, după caz.
83. Comisia va evalua această motivare justificativă și va considera, de exemplu, că o eligibilitate mai limitată nu denaturează în mod nejustificat concurența în cazul în care:
- (a) o măsură vizează un obiectiv specific sectorial sau tehnologic stabilit în dreptul Uniunii, cum ar fi o schemă privind energia din surse regenerabile sau eficiența energetică⁵⁴;
 - (b) măsura urmărește în mod specific sprijinirea proiectelor demonstrative;
 - (c) măsura urmărește să abordeze nu doar decarbonizarea, ci și calitatea aerului sau alte tipuri de poluare;
 - (d) un stat membru furnizează dovezi că sectoarele eligibile sau tehnologiile inovatoare au potențialul de a aduce o contribuție importantă la protecția mediului și la decarbonizarea profundă pe termen lung, în special în ceea ce privește raportul cost-eficacitate;
 - (e) măsura este necesară pentru a realiza diversificarea de care este nevoie pentru a se evita agravarea problemelor legate de stabilitatea rețelei⁵⁵;
 - (f) se poate preconiza că o abordare mai selectivă va duce la reducerea costurilor de realizare a protecției mediului (de exemplu, prin costuri reduse de integrare în rețea) și/sau va avea ca rezultat reducerea denaturării concurenței.

⁵³ În general, Comisia nu va solicita ca măsurile să fie deschise la nivel transfrontalier, deși acest lucru poate contribui la reducerea preocupărilor privind concurența.

⁵⁴ Într-un astfel de caz, eligibilitatea ar trebui limitată numai în conformitate cu definițiile relevante, dacă astfel de definiții există în legislația sectorială. De exemplu, schemele specifice surselor regenerabile de energie ar trebui să fie deschise tuturor tehnologiilor care corespund definiției „surselor de energie regenerabile” din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 8).

⁵⁵ Într-un astfel de caz, statul membru ar trebui să demonstreze că au fost luate măsuri adecvate mai întâi prin organizarea pieței și a serviciilor auxiliare pentru a expune investitorii la riscuri asociate cu reducerea și pentru a recompensa opțiunile tehnologice și de localizare care sprijină stabilitatea rețelei. În cazul în care statul membru identifică o problemă locală persistentă legată de siguranța alimentării care nu poate fi soluționată pe termen mediu prin îmbunătățiri ale organizării pieței sau printr-o consolidare suficientă a rețelei, ar trebui concepută și evaluată o măsură de abordare a acestei preocupări în temeiul secțiunii 4.8.

84. Statele membre ar trebui să reexamineze permanent normele privind eligibilitatea și orice norme conexe pentru a se asigura că motivarea furnizată pentru a justifica o eligibilitate mai limitată continuă să se aplice pe durata de viață a fiecărei scheme, cu alte cuvinte pentru a se asigura că orice limitări ale eligibilității pot fi justificate și atunci când sunt dezvoltate noi tehnologii sau abordări sau când devin disponibile mai multe date⁵⁶.

4.1.3.4 Consultarea publică

85. Înainte de notificarea ajutorului, în alte situații decât cele excepționale justificate corespunzător, statele membre trebuie să se consulte public cu privire la măsurile care trebuie notificate în temeiul prezentei secțiuni. Obligația de consultare nu se aplică în ceea ce privește modificările aduse măsurilor deja aprobate care nu modifică domeniul de aplicare sau eligibilitatea acestora și în ceea ce privește cazurile menționate la punctul 86. Pentru a stabili dacă o măsură este justificată, având în vedere criteriile prevăzute în prezentele orientări, este necesară următoarea consultare publică:

- (a) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este ≥ 150 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin 8 săptămâni, care să cuprindă:
 - (i) eligibilitatea;
 - (ii) metoda și estimarea subvenției pe tonă de emisii de CO₂ echivalent evitate (pe proiect de referință);
 - (iii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;
 - (iv) principalii parametri pentru procesul de alocare a ajutorului⁵⁷, inclusiv pentru a permite concurența între diferitele tipuri de beneficiari⁵⁸;
 - (v) principalele ipoteze care stau la baza cuantificării utilizate pentru a demonstra efectul stimulat, necesitatea și proporționalitatea;
 - (vi) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale sau în producția industrială, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii (a se vedea punctul 110).

⁵⁶ Acest punct nu aduce atingere articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

⁵⁷ De exemplu, intervalul de timp dintre procedura concurențială și perioada de livrare, regulile privind ofertarea/oferta, regulile de stabilire a prețurilor.

⁵⁸ De exemplu, în cazul în care există durate diferite ale contractelor, metodologii diferite de calculare a capacității/produției eligibile, asigurate cu tehnologii diferite, metodologii diferite pentru calcularea sau plata subvențiilor.

- (b) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este < 150 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin 4 săptămâni, care să cuprindă:
 - (i) eligibilitatea;
 - (ii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;
 - (iii) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale sau în producția industrială, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii (a se vedea punctul 110).
- 86. Nu este necesară o consultare publică pentru măsurile care intră sub incidența literei 85(b) în cazul în care se utilizează proceduri de ofertare concurențiale, iar măsura nu sprijină investiții în producția de energie sau în producția industrială pe bază de combustibili fosili.
- 87. Chestionarele de consultare trebuie publicate pe un site public. Statele membre trebuie să publice un răspuns la consultare care să sintetizeze și să abordeze contribuțiile primite. Acesta ar trebui să includă explicarea modului în care posibilele efecte negative asupra concurenței au fost reduse la minimum prin domeniul de aplicare sau eligibilitatea măsurii propuse. Statele membre trebuie să includă un link către răspunsul lor la consultare în notificarea măsurilor de ajutor în temeiul prezentei secțiuni.
- 88. În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, Comisia ar putea lua în considerare metode alternative de consultare, cu condiția ca punerea în aplicare (continuă) a ajutorului să țină seama de punctele de vedere ale părților interesate. În astfel de cazuri, ar putea fi necesară combinarea consultării cu acțiuni corective pentru a reduce la minimum posibilele efecte de denaturare ale măsurii.

4.1.3.5 Proportionalitatea

- 89. Ajutoarele pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră ar trebui să fie acordate, în general, prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, astfel cum se descrie la punctele 48 și 49.
- 90. Procedura de ofertare ar trebui, în principiu, să fie deschisă tuturor beneficiarilor eligibili pentru a permite o alocare a ajutorului eficientă din punctul de vedere al costurilor și pentru a reduce denaturările concurenței. Totuși, procedura de ofertare poate fi limitată la una sau mai multe categorii specifice de beneficiari în cazul în care sunt furnizate dovezi, inclusiv eventuale dovezi relevante colectate în cadrul consultării publice, care arată, de exemplu, că:
 - (a) o procedură unică deschisă tuturor beneficiarilor eligibili ar conduce la un rezultat sub nivelul optim sau ar împiedica realizarea obiectivelor măsurii; această justificare poate face referire la criteriile prevăzute la punctul 83;

- (b) nivelul de sprijin preconizat a fi necesar pentru diferite categorii de beneficiari variază în mod semnificativ⁵⁹; în acest caz, pot fi utilizate proceduri de ofertare concurențiale separate, astfel încât categoriile de beneficiari cu costuri similare să concureze între ele.
91. În cazul în care sunt incluse într-o singură procedură de ofertare concurențială mai multe categorii de beneficiari cu un nivel necesar de sprijin care se preconizează că diferă în mod semnificativ, statele membre ar trebui să ia în considerare potențialul de supracompensare a tehnologiilor mai ieftine. Acest lucru va fi, de asemenea, luat în considerare de Comisie în evaluarea sa. Dacă este cazul, se pot impune plafoane ale ofertelor pentru a limita oferta maximă din partea ofertanților individuali din anumite categorii. Eventualele plafoane ale ofertelor ar trebui justificate prin referire la cuantificarea proiectelor de referință, menționate la punctele 50 și 51.
92. Excepțiile de la cerința de a alocă ajutorul și de a stabili nivelul ajutorului printr-o procedură de ofertare concurențială pot fi justificate în cazul în care dovezile, inclusiv cele colectate în cadrul consultării publice, arată că se aplică una din următoarele situații:
- (a) oferta potențială nu este suficientă pentru a asigura concurența; în acest caz, statul membru trebuie să demonstreze că nu este posibilă creșterea concurenței prin reducerea bugetului sau prin extinderea eligibilității schemei;
- (b) beneficiarii sunt proiecte mici, definite după cum urmează:
- (i) pentru proiectele de producere sau stocare a energiei electrice - proiecte sub pragul menționat la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2019/943;
- (ii) pentru consumul de energie electrică – proiecte cu o cerere de energie electrică maximă mai mică de 400 kW;
- (iii) pentru tehnologiile de producere a căldurii și a gazului - proiecte cu o capacitate instalată mai mică de 400 kW.
93. Pentru un ajutor individual care este acordat fără o procedură de ofertare concurențială, statele membre trebuie să justifice nivelurile de ajutor propuse pe baza unui plan de afaceri individual pentru proiectul specific care urmează să beneficieze de ajutor, în care să fie incluse toate elementele enumerate la punctele 50 și 51.
94. Statele membre pot utiliza, de asemenea, sisteme competitive de certificate sau de obligații ale furnizorilor pentru a stabili valoarea ajutorului și pentru a alocă ajutorul, cu condiția ca:
- (a) cererea în cadrul sistemului să fie stabilită sub nivelul ofertei potențiale;
- (b) prețul de cumpărare sau de penalizare care se aplică unui consumator sau furnizor care nu a cumpărat numărul necesar de certificate (adică prețul care constituie valoarea maximă care ar fi plătită pentru sprijin) este stabilit la un nivel suficient

⁵⁹ În general, acesta lucru ar fi valabil pentru costuri care diferă cu mai mult de 15 %.

de ridicat pentru a stimula respectarea obligației. Cu toate acestea, prețul de penalizare ar trebui să se bazeze pe cuantificarea menționată la punctele 50 și 51, pentru a evita ca un nivel excesiv de ridicat să conducă la supracompensare.

95. Statele membre pot, de asemenea, să conceapă scheme de sprijin destinate decarbonizării sub formă de reduceri ale impozitelor sau ale taxelor parafiscale. Pentru astfel de scheme nu este obligatorie aplicarea unei proceduri de ofertare concurențiale. Însă un astfel de ajutor trebuie acordat, în principiu, în același mod tuturor întreprinderilor eligibile care își desfășoară activitatea în același sector de activitate economică și care se află într-o situație de fapt identică sau similară în ceea ce privește scopurile sau obiectivele măsurii de ajutor. Statul membru care transmite notificarea trebuie să instituie un mecanism de monitorizare anuală prin care să verifice dacă măsura este în continuare necesară.
96. În cazul în care ajutorul se acordă sub formă de ajutor pentru funcționare sau de reducere fiscală pentru a sprijini biocombustibilii, biolichidele sau biogazul și există o cotă sau o obligație de alimentare care stabilește efectiv un preț de piață separat pentru biocombustibili, cuantumul ajutorului nu trebuie să depășească diferența dintre costurile de producție ale acestora și prețul de piață respectiv. Costurile de producție pot include un profit rezonabil.
- 4.1.4 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea*
97. Secțiunile 3.2.2 și 3.3 nu se aplică măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
98. Subvenția pe tonă de emisii de CO₂ echivalent evitate trebuie estimată pentru fiecare beneficiar sau proiect de referință, iar ipotezele și metodologia de calcul trebuie precizate. În măsura posibilului, prin aceasta ar trebui să se urmărească identificarea reducerii emisiilor nete generate de activitate, ținând seama de emisiile create sau reduse în cadrul ciclului de viață. Pentru a permite compararea costurilor diferitelor măsuri de protecție a mediului, metodologia ar trebui să fie, de obicei, similară pentru toate măsurile promovate de un stat membru⁶⁰.
99. Pentru a produce efecte pozitive asupra mediului în ceea ce privește decarbonizarea, ajutorul nu trebuie să se limiteze la transferarea emisiilor dintr-un sector în altul, ci trebuie să asigure reduceri globale ale emisiilor de gaze cu efect de seră. Ar trebui să se ia în considerare interacțiunile pe termen scurt și lung cu alte politici sau măsuri relevante, inclusiv cu sistemul ETS al Uniunii.
100. Pentru a evita riscul de dublă subvenționare și pentru a asigura verificarea reducerilor emisiilor de gaze cu efect de seră, ajutoarele pentru decarbonizarea activităților industriale trebuie să reducă emisiile care rezultă direct din activitatea industrială

⁶⁰ Principiile de calculare a reducerilor de emisii de gaze cu efect de seră utilizate pentru Fondul UE pentru inovare oferă un punct de referință util, disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf.

respectivă. Ajutoarele pentru îmbunătățirea eficienței energetice a activităților industriale trebuie să îmbunătățească eficiența energetică a activităților beneficiarilor.

101. Pentru a evita alocarea de fonduri unor proiecte care nu se realizează, ceea ce ar putea bloca noile intrări pe piață, statele membre trebuie să demonstreze că se vor lua măsuri rezonabile pentru a se asigura că proiectele care beneficiază de ajutor vor fi derulate efectiv, de exemplu stabilirea unor termene clare pentru realizarea proiectelor, verificarea fezabilității proiectului ca parte a precalificării pentru primirea ajutorului, solicitarea plății garanțiilor de către participanți sau monitorizarea dezvoltării și a construcției de proiecte.
102. Beneficiarii măsurii ar trebui să fie expuși riscurilor la a căror gestionare pot contribui, de exemplu riscurile asociate reducerii energiei din surse regenerabile legate de perioadele de producție excedentară sau de transport insuficient.
103. Ajutoarele pentru decarbonizare pot lua diverse forme, inclusiv de granturi inițiale și de contracte pentru plăți curente de ajutor, cum ar fi contractele pentru diferență⁶¹. Ajutorul care acoperă în cea mai mare parte costurile de funcționare, mai degrabă decât de investiții, ar trebui utilizat numai în cazul în care statul membru demonstrează în mod clar că acest lucru conduce la decizii mai ecologice în ceea ce privește funcționarea.
104. Ajutorul trebuie să fie conceput astfel încât să prevină orice denaturare nejustificată a funcționării eficiente a piețelor și, în special, să mențină stimulente eficiente pentru funcționare și semnale de preț. De exemplu, beneficiarii ar trebui să rămână expuși la variația prețurilor și la riscul de piață, cu excepția cazului în care acest lucru subminează atingerea obiectivului ajutorului. În special, beneficiarii nu ar trebui să fie stimulați să își ofere produsele la un preț mai mic decât costurile lor marginale și nu trebuie să primească ajutor pentru produse în nicio perioadă în care valoarea de piață a produselor respective este negativă⁶².
105. Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a măsurilor care includ proiecte de infrastructură dedicate. În evaluarea sa, Comisia va analiza, printre altele, dimensiunea infrastructurii în raport cu piața relevantă, impactul asupra probabilității unor investiții suplimentare bazate pe piață, măsura în care infrastructura este destinată inițial unui utilizator individual sau unui grup de utilizatori și existența unui plan credibil sau a unui angajament ferm de conectare la o rețea mai largă, durata oricăror derogări sau excepții de la legislația privind piața internă, structura pieței relevante și poziția beneficiarilor pe acea piață.

⁶¹ Un contract pentru diferență dă dreptul beneficiarului la o plată egală cu diferența dintre un preț „de exercitare” fix și un preț de referință - cum ar fi un preț de piață, pe unitate de producție. Acestea au fost utilizate pentru măsuri de producere a energiei electrice în ultimii ani, dar ar putea implica, de asemenea, un preț de referință legat de ETS - și anume contracte pentru diferență în materie de carbon. Contractele pentru diferență pot implica, de asemenea, rambursări de la beneficiari către contribuabili sau consumatori pentru perioadele în care prețul de referință depășește prețul de exercitare.

⁶² Instalațiile de energie electrică din surse regenerabile la scară mică pot beneficia de sprijinirea directă a prețurilor, care să acopere costurile totale de funcționare și care să nu le impună să își vândă energia electrică pe piață, în conformitate cu exceptarea prevăzută la articolul 4 alineatul (3) din Directiva (UE) 2018/2001. Instalațiile sunt considerate de mici dimensiuni în cazul în care capacitatea lor este sub pragul aplicabil prevăzut la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2019/943.

106. De exemplu, în cazul în care infrastructura conectează inițial doar un număr redus de utilizatori, efectul de denaturare poate fi atenuat atunci când aceasta face parte dintr-un plan de dezvoltare a unei rețele mai largi a Uniunii pe baza următoarelor criterii:
- (a) contabilitatea infrastructurii ar trebui separată de orice altă activitate, iar costurile de acces și de utilizare ar trebui să fie transparente;
 - (b) cu excepția cazului în care acest lucru ar submina atingerea obiectivului ajutorului, ajutoarele ar trebui să fie condiționate de deschiderea infrastructurii către terți în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii (inclusiv apeluri publice pentru cereri de conectare în condiții echivalente);
 - (c) avantajul pe care beneficiarii îl obțin până la o astfel de dezvoltare mai amplă ar putea fi compensat, de exemplu prin contribuția la extinderea suplimentară a rețelei;
 - (d) poate fi necesar ca avantajul obținut de utilizatorii dedicați să fie limitat și/sau partajat cu alți actori.
107. Pentru a evita subminarea obiectivului măsurii sau a altor obiective ale Uniunii în materie de protecție a mediului, nu trebuie oferite stimulente pentru producerea de energie care ar înlocui forme de energie mai puțin poluante. De exemplu, în cazul în care este sprijinită cogenerarea bazată pe surse neregenerabile sau în cazul în care este sprijinită biomasa, nu trebuie să se primească stimulente pentru generarea de energie electrică sau căldură dacă acest lucru ar însemna reducerea surselor regenerabile de energie cu poluare zero.
108. Ajutoarele pentru decarbonizare pot denatura în mod nejustificat concurența atunci când înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau atunci când creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând dezvoltarea pe scară mai largă a unei piețe pentru soluții mai curate și utilizarea acestora. Prin urmare, Comisia va verifica, de asemenea, dacă măsura de ajutor nu stimulează sau prelungește consumul de combustibili fosili și de energie⁶³, împiedicând astfel dezvoltarea unor alternative mai curate și reducând în mod semnificativ beneficiul global al investiției pentru mediu. Statele membre ar trebui să explice modul în care intenționează să evite acest risc, inclusiv prin angajamente obligatorii de a utiliza în principal combustibili din surse regenerabile sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau prin eliminarea treptată a surselor de combustibili fosili.
109. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor au efecte negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, efecte a căror compensare este puțin probabilă. În special, anumite măsuri de ajutor pot agrava disfuncționalitățile pieței, creând ineficiențe în detrimentul consumatorilor și al bunăstării sociale. De exemplu, măsurile care stimulează investiții noi în producția industrială sau energetică bazată pe cei mai poluanți combustibili fosili, cum sunt cărbunele, motorina, lignitul, petrolul și turba și sisturile bituminoase, sporesc externalitățile negative de mediu de pe piață. Se va

⁶³ Inclusiv transportatorii de energie care nu emit la țeava de evacuare, dar sunt produși printr-un proces cu emisii ridicate de dioxid de carbon.

considera că acești combustibili nu au efecte pozitive asupra mediului, având în vedere incompatibilitatea lor cu obiectivele climatice ale Uniunii.

110. În mod similar, măsurile care stimulează investițiile noi în producția energetică sau industrială bazată pe gaze naturale pot reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de alți poluanți pe termen scurt, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. Pentru ca investițiile în gazele naturale să fie considerate ca având efecte pozitive asupra mediului, statele membre trebuie să explice modul în care se vor asigura că investițiile contribuie la atingerea obiectivului climatic al Uniunii pentru 2030 și a obiectivului privind neutralitatea climatică până în 2050. În special, statele membre ar trebui să explice modul în care se va evita dependența de aceste echipamente de generare a energiei pe bază de gaz sau de producție pe bază de gaz. De exemplu, aceasta poate include angajamente obligatorii ale beneficiarului de a introduce tehnologii de decarbonizare precum CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile sau cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau angajamente obligatorii de a închide centrala într-un interval de timp în conformitate cu obiectivele climatice ale Uniunii⁶⁴.
111. În cazul în care sunt identificate riscuri de denaturare suplimentară a concurenței sau măsurile sunt deosebit de noi sau de complexe, Comisia poate impune condițiile prevăzute la punctul 72.
112. În cazul măsurilor sau al schemelor de ajutor individuale care aduc beneficii unui număr extrem de mic de beneficiari sau unui beneficiar istoric, statele membre ar trebui, în plus, să demonstreze că măsura de ajutor propusă nu va conduce la creșterea puterii de piață.
113. În cazul în care toate celelalte condiții de compatibilitate sunt îndeplinite, Comisia va considera, de regulă, că echilibrul măsurilor de decarbonizare este pozitiv (cu alte cuvinte, denaturările pieței interne sunt depășite de efectele pozitive), având în vedere contribuția lor la atenuarea schimbărilor climatice, care este definită ca obiectiv de mediu în Regulamentul (UE) 2020/852, atât timp cât nu există indicii evidente de nerespectare a principiului de „a nu provoca prejudicii semnificative”.

4.2 Ajutoare pentru îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor

4.2.1 Justificarea ajutorului

114. Măsurile destinate îmbunătățirii performanței energetice și de mediu a clădirilor vizează externalitățile negative prin crearea unor stimulente individuale destinate atingerii obiectivelor privind economiile de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de alți poluanți. Pe lângă disfuncționalitățile generale ale pieței identificate în capitolul 3, pot apărea disfuncționalități specifice ale pieței în domeniul performanței

⁶⁴ În plus, în cazul în care un proiect implică investiții într-o instalație de producere a energiei pe bază de gaze naturale sau într-o instalație de producție industrială, costurile acestei instalații nu ar fi, în general, eligibile pentru ajutor de stat în temeiul prezentei secțiuni, deoarece aceasta ar fi considerată, de obicei, investiția contrafactuală care ar avea loc în absența ajutorului. Ar fi eligibile pentru ajutor mai degrabă elementele suplimentare care permit reducerea emisiilor, cum ar fi CSC sau costurile suplimentare asociate cogenerării.

energetice și de mediu a clădirilor. De exemplu, în cazul în care se are în vedere întreprinderea unor lucrări de renovare într-o clădire, beneficiile măsurilor de performanță energetică și de mediu nu îi revin, în general, doar proprietarului clădirii, care suportă, în mod normal, costurile de renovare, ci și chiriașului. Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul de stat poate fi necesar pentru a promova investiții care vizează îmbunătățirea performanței energetice și de mediu a clădirilor.

4.2.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

115. Se pot acorda ajutoare pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor.

116. Acestea pot fi combinate cu ajutoare pentru oricare sau toate dintre măsurile următoare:

- (a) montarea unor instalații integrate de producere a energiei din surse regenerabile la fața locului, care produc energie electrică, căldură sau răcire;
- (b) instalarea unor echipamente pentru stocarea energiei generate de instalațiile de producere a energiei din surse regenerabile la fața locului;
- (c) construirea și instalarea infrastructurii de reîncărcare pentru uzul utilizatorilor clădirii și a infrastructurii conexe, cum ar fi conductele, în cazul în care parcare este situată fie în interiorul clădirii, fie este adiacentă fizic clădirii;
- (d) instalarea unor echipamente pentru digitalizarea clădirii la fața locului, în special pentru a spori gradul de pregătire al acesteia pentru soluții inteligente. Investițiile eligibile pot să includă intervenții limitate la cablarea internă pasivă sau la cablarea structurată pentru rețelele de date și, dacă este necesar, la partea auxiliară a rețelei pasive aflate pe proprietatea privată din afara clădirii. Este exclusă cablarea pentru rețelele de date aflate în afara proprietății private;
- (e) alte investiții care îmbunătățesc performanța energetică sau de mediu a clădirii, inclusiv investiții în acoperișuri verzi și echipamente pentru recuperarea apei de ploaie.

117. De asemenea, se pot acorda ajutoare pentru îmbunătățirea eficienței energetice a echipamentelor de încălzire sau răcire din clădire. Ajutoarele pentru îmbunătățirea eficienței energetice a proceselor de producție și pentru echipamentele generatoare de energie utilizate pentru alimentarea utilajelor nu fac obiectul prezentei secțiuni, dar pot intra sub incidența secțiunii 4.1. Ajutoarele pentru echipamentele de încălzire sau răcire racordate la sistemele de încălzire centralizată sunt reglementate de secțiunea 4.10.

118. Ajutorul trebuie să determine:

- (a) în cazul renovării clădirilor existente, îmbunătățiri în materie de performanță energetică care să conducă la o reducere a cererii de energie primară cu cel puțin 20 % comparativ cu situația anterioară investiției; Prin derogare, în cazul în care îmbunătățirea face parte dintr-o renovare în etape, aceasta din urmă trebuie să conducă la o reducere globală a cererii de energie primară cu cel puțin 30 % comparativ cu situația anterioară investiției, pe o perioadă de 3 ani;

- (b) în cazul clădirilor noi, îmbunătățiri în materie de eficiență energetică prin care să se obțină economii de energie primară de cel puțin 10 % în comparație cu pragul pentru cerințele referitoare la clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero stabilit în măsurile naționale de punere în aplicare a Directivei 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁶⁵.

119. Ajutoarele pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor pot fi acordate, de asemenea, IMM-urilor și întreprinderilor mici cu capitalizare medie care furnizează măsuri de îmbunătățire a performanței energetice pentru facilitarea contractelor de performanță energetică în sensul articolului 2 punctul 27 din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică.

4.2.3 *Efectul stimulat*

120. Cerințele prevăzute la punctele 121 și 122 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

121. Comisia consideră că, în principiu, ajutoarele pentru proiecte cu o perioadă de recuperare a investiției mai mică de cinci ani nu au un efect stimulat. Totuși, statul membru poate furniza dovezi prin care să demonstreze că ajutorul este necesar pentru a declanșa o schimbare de comportament, chiar și în cazul proiectelor cu o perioadă de recuperare a investiției mai scurtă.

122. Se va considera că ajutoarele pentru acoperirea costurilor de adaptare la standardele Uniunii care au fost adoptate, dar care nu au intrat încă în vigoare au un efect stimulat în cazul în care investiția este realizată și finalizată cu cel puțin 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii.

4.2.4 *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.2.4.1 Caracterul adecvat

123. Condiția prevăzută la punctul 124 se aplică în plus față de condițiile prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.

124. Ajutoarele pentru facilitarea contractelor de performanță energetică pot lua forma unui împrumut sau a unei garanții acordate furnizorului de măsuri de îmbunătățire a performanței energetice în baza unui contract de performanță energetică sau pot consta într-un produs financiar destinat refinanțării furnizorului respectiv (de exemplu, factoring sau forfetare).

4.2.4.2 Proportionalitatea

125. Costurile eligibile corespund exclusiv costurilor de investiție direct legate de atingerea unui nivel mai ridicat de performanță energetică sau de mediu.

126. Intensitatea de bază a ajutorului nu trebuie să depășească 30 % din costurile eligibile.

⁶⁵ Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (JO L 153, 18.6.2010, p. 13).

127. În ceea ce privește ajutoarele acordate pentru îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor existente, intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul în care îmbunătățirile în materie de performanță energetică conduc la o reducere a cererii de energie primară cu cel puțin 40 %.
128. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 20 de puncte procentuale în cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mici sau cu 10 puncte procentuale în cazul ajutoarelor acordate întreprinderilor mijlocii.
129. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.
130. În mod excepțional, în funcție de caracteristicile specifice ale măsurii, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 47, 50 și 51, că este necesară o valoare mai mare a ajutorului. Valoarea ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 50 și 51.
131. În cazul în care ajutorul este acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 48 și 49, valoarea ajutorului este considerată proporțională.
132. Ajutoarele acordate sub formă de instrumente financiare nu fac obiectul intensităților maxime ale ajutorului stabilite la punctele 126-130. În cazul în care ajutorul este acordat sub forma unei garanții, acesta nu ar trebui să depășească 80 % din împrumutul subiacent. Suma rambursată de proprietarii clădirii către fondul pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau către un alt intermediar financiar trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea nominală a împrumutului.
- 4.2.5 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea*
133. Cerințele prevăzute la punctele 134-136 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.
134. Măsurile care stimulează investițiile noi în echipamente pe bază de gaz natural menite să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor pot duce la o reducere a cererii de energie pe termen scurt, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. În plus, ajutoarele pentru instalarea de echipamente pe bază de gaze naturale pot denatura în mod nejustificat concurența atunci când înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau atunci când creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând dezvoltarea pe scară mai largă a unei piețe pentru tehnologii mai curate și utilizarea acestora. Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele pozitive ale măsurilor care creează un astfel de efect de blocare să depășească efectele negative ale acestora. În cadrul evaluării sale, Comisia va analiza dacă aparatele consumatoare de combustibili gazoși naturali

înlocuiesc echipamentele energetice care utilizează combustibilii fosili cei mai poluanți, cum sunt petrolul și cărbunele.

135. Pe piață sunt deja disponibile alternative la echipamentele energetice care utilizează cei mai poluanți combustibili fosili (cum sunt petrolul și cărbunele). În acest context, se consideră că ajutoarele pentru instalarea de echipamente eficiente din punct de vedere energetic care utilizează astfel de combustibili nu produc aceleași efecte pozitive ca ajutoarele pentru instalarea de echipamente energetice mai puțin poluante. În primul rând, îmbunătățirea marginală în ceea ce privește reducerea cererii de energie este contrabalansată de emisiile mai mari de dioxid de carbon legate de utilizarea combustibililor fosili. În al doilea rând, acordarea de ajutoare pentru instalarea de echipamente energetice pe bază de petrol sau de cărbune implică un risc semnificativ de a crea dependență față de tehnologiile bazate pe combustibili fosili și de a înlocui investițiile în alternative mai curate și mai inovatoare disponibile pe piață prin redirectionarea cererii de la acestea. Acest lucru ar descuraja, de asemenea, dezvoltarea în continuare a pieței tehnologiilor nefosile curate și adaptate exigențelor viitorului. Prin urmare, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative ale ajutorului pentru echipamente energetice pe bază de petrol sau de cărbune să fie compensate.
136. În cazul în care ajutorul este acordat sub forma unui fond de dotare, a unei participații, a unei garanții sau a unui împrumut acordat unui fond pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau unui alt intermediar financiar, Comisia va verifica dacă sunt îndeplinite condițiile necesare pentru a se asigura că fondul pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau alți intermediari financiari nu beneficiază de niciun avantaj necuvenit și aplică o strategie de investiții solidă din punct de vedere comercial în scopul punerii în aplicare a măsurii de ajutor pentru performanță energetică. Trebuie să fie îndeplinite, în special, următoarele condiții generale:
- (a) intermediarii financiari sau administratorii de fonduri trebuie selectați printr-o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie, care să se desfășoare în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legislațiile naționale aplicabile;
 - (b) să fie instituite condiții pentru a se asigura că intermediarii financiari, inclusiv fondurile pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile, sunt gestionați pe bază comercială și vor asigura faptul că deciziile de finanțare sunt motivate de obținerea unui profit;
 - (c) administratorii fondului pentru eficiență energetică sau pentru energie din surse regenerabile sau ai altor intermediari financiari transferă într-o măsură cât mai mare avantajul beneficiarilor finali (proprietarii sau chiriașii clădirilor), sub forma unor volume mai mari de finanțare, a unor cerințe mai reduse în materie de garanții reale, a unor prime de garantare mai mici sau a unor rate ale dobânzii mai scăzute.

4.3 Ajutoarele pentru mobilitatea curată

137. Secțiunile 4.3.1 și 4.3.2 stabilesc condițiile în care ajutoarele de stat pentru o mobilitate curată în sectorul transportului aerian, rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare, și maritim și costier de pasageri și de mărfuri pot facilita dezvoltarea unei activități

economice într-un mod ecologic, fără a modifica în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun al Uniunii.

4.3.1 *Ajutoarele pentru achiziționarea și închirierea de vehicule de transport nepoluante și de echipamente de deservire nepoluante și pentru modernizarea vehiculelor*

4.3.1.1 Justificarea ajutorului

138. Pentru a atinge obiectivul obligatoriu din punct de vedere juridic al Uniunii de neutralitate climatică până în 2050, Comunicarea privind Pactul verde a stabilit obiectivul de reducere până în 2050 a emisiilor generate de transporturi cu cel puțin 90 % față de nivelurile din 1990. Comunicarea Comisiei privind strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă⁶⁶ confirmă obiectivul ambițios al Pactului verde în acest sens și stabilește etape principale care au scopul de a ghida sectoarele către realizarea acestui obiectiv prin decarbonizarea fiecărui mod de transport și a întregului lanț de transport⁶⁷.
139. Deși politicile existente pot furniza stimulente pentru adoptarea vehiculelor de transport nepoluante, prin stabilirea unor obiective obligatorii privind emisiile de CO₂ pentru nou parc de vehicule rutiere al producătorilor⁶⁸, prin internalizarea externalităților climatice și de mediu⁶⁹ sau prin impulsionearea cererii de vehicule prin intermediul achizițiilor publice⁷⁰, este posibil ca acestea să nu fie suficiente pentru a remedia în totalitate disfuncționalitățile pieței care afectează sectorul în cauză. În pofida politicilor existente, este posibil ca anumite bariere de pe piață și disfuncționalități ale pieței să rămână neremediate, inclusiv accesibilitatea vehiculelor de transport nepoluante în comparație cu vehiculele convenționale, disponibilitatea redusă a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare și existența externalităților de mediu. Prin urmare, statele membre pot acorda ajutor pentru a remedia aceste disfuncționalități reziduale ale pieței și pentru a sprijini dezvoltarea sectorului mobilității curate.

4.3.1.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

140. Se pot acorda ajutoare pentru achiziționarea sau închirierea de vehicule de transport nepoluante noi sau rulate pentru transportul aerian, rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare, maritim și costier de pasageri și de mărfuri și pentru achiziționarea sau închirierea de echipament de handling la sol nepoluant și de echipament terminal nepoluant.

⁶⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă: înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului, COM(2020) 789 final.

⁶⁷ Printre acestea se numără obiectivul de a avea cel puțin 30 de milioane de autoturisme cu emisii zero, 80 000 de camioane cu emisii zero în circulație până în 2030 și ca, până în 2050, aproape toate autoturismele, camionetele, autobuzele și vehiculele grele noi să fie cu emisii zero.

⁶⁸ Regulamentul (UE) 2019/631 și Regulamentul (UE) 2019/1242.

⁶⁹ De exemplu, prin Directiva 1999/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 1999 de aplicare a taxelor la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri (JO L 187, 20.7.1999, p. 42) și sistemul ETS al Uniunii.

⁷⁰ De exemplu, prin Directiva (UE) 2019/1161.

141. De asemenea, se pot acorda ajutoare pentru modernizarea vehiculelor de transport care să le permită să se califice drept vehicule de transport nepoluante.

4.3.1.3 Efectul stimulat

142. Condițiile prevăzute la punctele 143-147 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.
143. Statul membru trebuie să prezinte un scenariu contrafactual credibil în absența ajutorului. Scenariul contrafactual corespunde unei investiții cu aceeași capacitate, durată de viață și, după caz, alte caracteristici tehnice relevante ca și investiția ecologică. În cazul în care investiția vizează achiziționarea sau închirierea de vehicule de transport nepoluante, scenariul contrafactual constă, în general, în achiziționarea sau închirierea de vehicule din aceeași categorie și cu aceeași capacitate, care respectă cel puțin standardele Uniunii și care ar fi achiziționate sau închiriate fără ajutor.
144. Un alt scenariu contrafactual poate consta, de exemplu, în menținerea în funcțiune a vehiculului existent pentru o perioadă corespunzătoare duratei de viață a investiției ecologice. În acest caz, ar trebui luate în considerare costurile de întreținere, reparare și modernizare actualizate pentru perioada respectivă.
145. În anumite cazuri, scenariul contrafactual poate consta într-o înlocuire ulterioară a vehiculului de transport, caz în care ar trebui luată în considerare valoarea actualizată a vehiculului de transport, iar diferența dintre durata de viață economică a echipamentului ar trebui să fie egalizată. Această abordare poate fi deosebit de relevantă pentru vehiculele de transport care au o durată de viață economică mai lungă, cum sunt navele, trenurile și aeronavele.
146. În cazul vehiculelor de transport care fac obiectul unor acorduri de închiriere, valoarea actualizată pentru închirierea de echipamente ecologice ar trebui comparată cu valoarea actualizată pentru achiziționarea sau închirierea vehiculului de transport mai puțin ecologic care ar fi utilizat în absența ajutorului.
147. Într-un număr redus de cazuri, investițiile ecologice pot consta în echipamente care se adaugă unui vehicul existent (de exemplu, modernizarea sistemelor de control al poluării). În acest caz, costurile eligibile vor consta în totalitatea costurilor de investiție.

4.3.1.4 Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

4.3.1.4.1 Caracterul adecvat

148. Cerințele prevăzute la punctele 149 și 150 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.
149. Verificarea caracterului adecvat al instrumentelor de politică alternative ar trebui să ia în considerare potențialul altor tipuri de intervenții decât ajutoarele de stat de a impulsiona dezvoltarea pieței mobilității curate și impactul preconizat al acestora în comparație cu cel al măsurii propuse. În plus, evaluarea caracterului adecvat al ajutorului ar trebui să țină seama de impactul măsurilor alternative care vizează atingerea aceluiași obiectiv, cum ar fi cel al ETS sau al obligațiilor de reglementare

(inclusiv existența unor zone cu emisii scăzute în statul membru în cauză) și al normelor privind achizițiile publice, cum sunt cele stabilite prin Directiva (UE) 2019/1161.

150. Ajutoarele pentru achiziționarea și închirierea de vehicule de transport nepoluante și pentru modernizarea vehiculelor de transport care să le permită să se califice drept vehicule de transport nepoluante pot fi acordate sub orice formă, inclusiv sub formă de granturi, împrumuturi sau garanții. Statul membru trebuie să își justifice alegerea instrumentului de ajutor și să explice de ce instrumentele de ajutor care denaturează mai puțin concurența nu ar conduce la rezultate la fel de eficiente.

4.3.1.4.2 Proportionalitatea

151. Ajutorul nu trebuie să depășească costul necesar pentru a facilita dezvoltarea activității economice în cauză într-un mod care să crească nivelul de protecție a mediului (și anume, prin trecerea de la vehicule de transport convenționale la vehicule de transport nepoluante), în comparație cu scenariul contrafactual în absența ajutorului. Ajutorul de stat poate fi considerat proporțional în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la punctele 152-159.
152. Costurile suplimentare nete (costurile eligibile) corespund diferenței dintre costul total al dreptului de proprietate asupra vehiculelor de transport nepoluante prevăzute a fi achiziționate sau închiriate cu ajutorul de stat și costul total al dreptului de proprietate în scenariul contrafactual.
153. Costurile care nu sunt direct legate de atingerea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului nu vor fi eligibile pentru sprijin.
154. În ceea ce privește modernizarea vehiculelor care să le permită să se califice drept vehicule nepoluante, în conformitate cu punctul 146, costurile eligibile sunt costurile totale ale modernizării, presupunând că în scenariul contrafactual vehiculele își păstrează aceeași durată de viață economică în absența modernizării.
155. Ajutorul trebuie să fie acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 48 și 49.
156. În cazul în care, în contextul procedurii de ofertare concurențială, sunt incluse alte criterii decât valoarea ajutorului solicitat de solicitant, se aplică punctul 49. Criteriile de selecție se pot referi, de exemplu, la beneficiile preconizate pentru mediu ale investiției în ceea ce privește reducerea emisiilor de CO₂ echivalent sau de alți poluanți pe întreaga durată de viață a investiției. În astfel de cazuri, pentru a facilita identificarea beneficiilor pentru mediu, statul membru poate impune solicitanților să indice în ofertele lor nivelul preconizat de reducere a emisiilor care ar rezulta din investiție, în comparație cu nivelul emisiilor unui vehicul comparabil care respectă standardele Uniunii, dacă este cazul. Criteriile de mediu utilizate în procesul de ofertare concurențială pot include, de asemenea, considerații legate de ciclul de viață, cum ar fi impactul asupra mediului al gestionării produsului la sfârșitul ciclului de viață.
157. Modul în care este concepută procedura de ofertare concurențială trebuie să asigure faptul că există în continuare suficiente stimulente pentru ca solicitanții să depună

oferte pentru proiecte privind achiziționarea de vehicule de transport cu emisii zero, în măsura în care acestea sunt disponibile pentru modul de transport respectiv, care sunt, în general, mai scumpe decât alternativele mai puțin ecologice. Aceasta include asigurarea faptului că aplicarea criteriilor de selecție nu dezavantajează aceste proiecte în comparație cu alte vehicule de transport nepoluante, care nu se califică drept vehicule cu emisii zero. De exemplu, criteriile de mediu pot fi concepute ca prime care permit atribuirea unui punctaj mai mare proiectelor care aduc beneficii pentru mediu mai mari decât cele care decurg din cerințele de eligibilitate sau din obiectivul principal al schemei.

158. Prin derogare de la punctele 155, 156 și 157, în cazul în care numărul preconizat de participanți nu este suficient pentru a asigura o concurență efectivă și pentru a evita ofertarea strategică sau în cazul în care nu se poate organiza o procedură de ofertare concurențială, astfel cum este descrisă la punctele 48 și 49, ajutorul poate fi acordat în absența acesteia. În astfel de cazuri, intensitatea de bază a ajutorului nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru vehiculele de transport cu emisii zero; și cu 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale pentru întreprinderile mici.
159. În mod excepțional, în funcție de caracteristicile specifice ale măsurii, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 47, 50 și 51, că este necesară o valoare mai mare a ajutorului. Într-un astfel de caz, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 53. Valoarea ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 50 și 51.

4.3.1.5 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea

160. Cerințele prevăzute la punctele 161-166 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.
161. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor au efecte negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, efecte a căror compensare este puțin probabilă. În special, măsurile care stimulează investițiile noi în vehicule de transport pe bază de gaz natural (inclusiv GNC și GNL) pot duce la o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de alți poluanți pe termen scurt, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. În plus, ajutoarele pentru achiziționarea de vehicule de transport nepoluante pot denatura în mod nejustificat concurența atunci când înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau atunci când creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând dezvoltarea pe scară mai largă a unei piețe pentru tehnologii mai curate și utilizarea acestora. Prin urmare, în aceste cazuri, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative asupra concurenței ale ajutorului pentru achiziționarea sau închirierea de vehicule de transport nepoluante alimentate cu gaz natural, cum ar fi vehiculele pe bază de GNC și GNL, să fie compensate.

162. Se poate considera că ajutoarele pentru achiziționarea sau închirierea de vehicule pe bază de GNC și GNL nu creează efecte de blocare pe termen lung și nu înlocuiesc investițiile în tehnologii mai curate dacă, în momentul în care statul membru notifică Comisiei planurile sale de punere în aplicare a măsurii de ajutor sau în momentul în care măsura de ajutor este pusă în aplicare, statul membru demonstrează că pe piață nu sunt disponibile alternative mai curate și nu se preconizează că vor fi disponibile pe termen scurt⁷¹. De asemenea, se poate considera că ajutorul nu are efecte de blocare și că nu înlocuiește investițiile în tehnologii mai ecologice în cazul în care statul membru se angajează să se asigure că vehiculele respective vor fi exploatate utilizând amestecul de biogaz sau combustibili gazeși din surse regenerabile de origine nebiologică destinați transporturilor (minimum 20 %).
163. Alternative la vehiculele care utilizează cei mai poluanți combustibili fosili (cum sunt motorina sau gazul petrolier lichefiat, - GPL) sunt deja disponibile pe piață pentru transportul rutier, transportul terestru, maritim și costier și transportul feroviar. Prin urmare, se consideră că ajutoarele pentru achiziționarea sau închirierea de vehicule pe bază de GPL, chiar și în cazul în care acestea sunt de nouă generație și depășesc standardele Uniunii, nu produc aceleași efecte pozitive ca ajutoarele pentru achiziționarea sau închirierea de vehicule nepoluante cu emisii directe (la țeava de evacuare/de eșapament) mai scăzute de CO₂. În primul rând, îmbunătățirea marginală în ceea ce privește reducerea emisiilor directe de CO₂ și de alți poluanți este contrabalansată de continuarea emisiilor de dioxid de carbon legate de utilizarea combustibililor fosili. În al doilea rând, acordarea de ajutoare pentru achiziționarea acestor tipuri de vehicule implică un risc semnificativ de a crea dependență de tehnologiile bazate pe combustibili fosili și de a înlocui investițiile în alternative mai curate disponibile pe piață prin redirectionarea cererii de la vehiculele care utilizează combustibili alternativi nefosili. Acest lucru ar descuraja, de asemenea, dezvoltarea în continuare a pieței tehnologiilor nefosile curate și adaptate exigențelor viitorului. Prin urmare, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative asupra concurenței ale ajutorului pentru vehiculele care utilizează cei mai poluanți combustibili fosili, cum sunt motorina sau GPL, să fie compensate.
164. Atunci când evaluează denaturarea concurenței în cazul ajutoarelor pentru achiziționarea de vehicule de transport nepoluante, Comisia va analiza dacă punerea în funcțiune a vehiculelor de transport noi ar genera sau ar agrava disfuncționalități existente ale pieței, cum ar fi o supracapacitate existentă în sectorul în cauză.
165. În ceea ce privește transportul feroviar, având în vedere nevoile suplimentare de capacitate legate de creșterea vizată a utilizării acestui mod de transport, statele membre trebuie să se asigure că ajutoarele nu duc la casarea prematură a materialului rulant cu emisii zero. În acest scop, materialul rulant cu emisii zero care, ca urmare a ajutorului, nu mai este utilizat ar trebui să fie pus la dispoziție pe piață pentru o perioadă minimă de trei luni, printr-un proces de vânzare bine mediatizat, deschis, transparent, nediscriminatoriu și necondiționat, la prețul pieței.

⁷¹ Pentru această evaluare, Comisia va lua în considerare, în general, o perioadă de patru ani de la notificarea sau de la punerea în aplicare a măsurii de ajutor. Evaluarea se va baza pe studiile de piață independente prezentate de statul membru sau pe alte dovezi adecvate.

166. În ceea ce privește transportul aerian, statul membru trebuie să se asigure că, în cazul în care este acordat unei întreprinderi deja active în sectorul în cauză, ajutorul se acordă pentru înlocuirea unei aeronave mai puțin ecologice cu o aeronavă nepoluantă dintr-o clasă de aeronave comparabilă și că nu conduce la extinderea flotei beneficiarului.

4.3.2 *Ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare*

4.3.2.1 Justificarea ajutorului

167. Este necesară o rețea cuprinzătoare de infrastructură de reîncărcare și realimentare pentru a permite o adoptare pe scară largă a vehiculelor de transport nepoluante și pentru a permite trecerea la o mobilitate cu emisii zero. De fapt, o barieră deosebit de importantă în calea introducerii pe piață a vehiculelor de transport nepoluante este disponibilitatea redusă a infrastructurii pentru reîncărcarea sau realimentarea acestora. În plus, infrastructura de reîncărcare și de realimentare nu este distribuită în mod uniform între statele membre. Totodată, atât timp cât ponderea vehiculelor de transport nepoluante aflate în funcțiune rămâne redusă, este posibil ca piața să nu reușească singură să asigure infrastructura de reîncărcare și de realimentare necesară.
168. Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁷² creează un cadru comun de măsuri pentru instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi destinate transporturilor din UE și stabilește dispoziții pentru statele membre cu privire la instalarea acestei infrastructuri. În plus, alte politici care promovează adoptarea vehiculelor de transport nepoluante pot oferi deja semnale de investiții pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare și de realimentare. Totuși, este posibil ca aceste politici, aplicate separat, să nu fie suficiente pentru a remedia pe deplin disfuncționalitățile identificate ale pieței. Prin urmare, statele membre pot acorda ajutor pentru a remedia aceste disfuncționalități reziduale ale pieței și pentru a sprijini instalarea structurii de reîncărcare și de realimentare.

4.3.2.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

169. Se pot acorda ajutoare pentru construirea și instalarea sau pentru modernizarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare.
170. Proiectele pot include, de asemenea, instalații pentru operațiuni de încărcare inteligentă și pentru producția la fața locului de energie electrică sau hidrogen din surse regenerabile, conectate cu infrastructura de reîncărcare sau de realimentare printr-o legătură directă, precum și instalații de stocare la fața locului a energiei electrice și a hidrogenului care urmează să fie furnizate drept combustibili pentru transport.

4.3.2.3 Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

4.3.2.3.1 *Necesitatea ajutorului*

⁷² Directiva 2014/94/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2014 privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi (JO L 307, 28.10.2014, p. 1).

171. Statul membru trebuie să verifice necesitatea ajutorului pentru a stimula instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare din aceeași categorie⁷³ prin intermediul unei consultări publice *ex ante* deschise sau al unui studiu de piață independent. În special, statul membru trebuie să verifice că este improbabil ca o infrastructură similară să fie dezvoltată pe termen scurt în condiții comerciale⁷⁴.
172. Atunci când se evaluează necesitatea ajutorului pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare pentru vehicule de transport cu emisii zero și nepoluante care să fie deschisă accesului terților, inclusiv a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare accesibile publicului, poate fi luată în considerare pătrunderea pe piață a vehiculelor de transport nepoluante pe care le-ar deservi o astfel de infrastructură.

4.3.2.3.2 Caracterul adecvat

173. Cerințele prevăzute la punctele 174 și 175 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.
174. Verificarea caracterului adecvat al instrumentelor de politică alternative ar trebui să ia în considerare potențialul unor noi intervenții de reglementare de a stimula trecerea la o mobilitate curată și impactul preconizat al acestora în comparație cu cel al măsurii propuse. În special, statul membru ar trebui să ia în considerare impactul unui ETS, după caz, și al obligațiilor precum cele stabilite prin Directiva 2014/94/UE.
175. În ceea ce privește verificarea caracterului adecvat al diferitelor instrumente de ajutor, ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare pot fi acordate sub orice formă, inclusiv sub formă de granturi, împrumuturi sau garanții. Statul membru trebuie să își justifice alegerea instrumentului de ajutor și să explice de ce instrumentele de ajutor care denaturează mai puțin concurența nu ar conduce la rezultate la fel de eficiente.

4.3.2.3.3 Proportionalitatea

176. Ajutorul nu trebuie să depășească costul necesar pentru a facilita dezvoltarea activității economice în cauză într-un mod care să crească nivelul de protecție a mediului. Ajutorul poate fi considerat proporțional în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la punctele 177-182.
177. Costurile eligibile sunt costurile investiției pentru construirea și instalarea sau pentru modernizarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare. Acestea pot include costurile aferente:
- (a) infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare în sine;

⁷³ De exemplu, pentru infrastructura de reîncărcare, de putere normală sau ridicată.

⁷⁴ Pentru această evaluare, Comisia va analiza, în general, dacă se preconizează ca infrastructura de reîncărcare sau de realimentare să fie utilizată în condiții comerciale într-o perioadă de trei ani. Evaluarea se va baza pe rezultatele consultării publice *ex ante* menționate la punctul 171, pe studiile de piață independente prezentate de statul membru sau pe alte dovezi adecvate.

- (b) instalării sau modernizării componentelor electrice sau de altă natură, de exemplu pentru pregătirea pentru soluții inteligente a infrastructurii de reîncărcare, inclusiv a transformatoarelor de putere necesare pentru conectarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare la rețea sau la o unitate locală de producție sau stocare a energiei electrice sau a hidrogenului;
 - (c) echipamentelor tehnice conexe;
 - (d) lucrărilor de construcții civile conexe;
 - (e) adaptărilor funciare sau rutiere conexe;
 - (f) obținerii permiselor necesare.
178. În cazul în care un proiect include producția la fața locului de energie electrică din surse regenerabile sau de hidrogen din surse regenerabile sau stocarea la fața locului de energie electrică din surse regenerabile sau de hidrogen din surse regenerabile, costurile eligibile pot include costurile de investiție ale unităților de producere la fața locului a energiei electrice din surse regenerabile sau a hidrogenului din surse regenerabile sau ale instalațiilor de stocare la fața locului a energiei electrice din surse regenerabile sau a hidrogenului din surse regenerabile.
179. Ajutorul trebuie să fie acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 48 și 49. Modul în care este concepută procedura de ofertare concurențială trebuie să asigure faptul că există în continuare suficiente stimulente pentru ca solicitanții să depună oferte pentru proiecte privind infrastructura de reîncărcare sau de realimentare care furnizează doar energie electrică din surse regenerabile sau hidrogen din surse regenerabile. Aplicarea criteriilor de atribuire nu trebuie să conducă la dezavantajarea proiectelor privind infrastructura de reîncărcare sau de realimentare care furnizează doar energie electrică din surse regenerabile sau hidrogen din surse regenerabile în comparație cu proiectele privind infrastructura de reîncărcare sau de realimentare care furnizează și energie electrică sau hidrogen cu emisii ridicate de dioxid de carbon.
180. Prin derogare de la punctul 179, ajutorul poate fi acordat pe baza altor metode decât o procedură de ofertare concurențială în următoarele cazuri:
- (a) dacă numărul estimat de participanți nu este suficient pentru a asigura o concurență efectivă sau pentru a evita prezentarea de oferte strategice sau
 - (b) dacă nu poate fi organizată o procedură de ofertare concurențială, astfel cum este descrisă la punctele 48 și 49,.
181. În cazurile enumerate la punctul 180, valoarea ajutorului poate fi determinată pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 47, 50 și 51. Statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 53.
182. Ca alternativă la punctul 181, intensitatea de bază a ajutorului nu trebuie să depășească 30 % din costurile eligibile sau 40 % din costurile eligibile dacă infrastructura de

reîncărcare sau de realimentare furnizează numai energie electrică din surse regenerabile sau hidrogen din surse regenerabile. Această intensitate a ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

4.3.2.4 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea

183. Cerințele prevăzute la punctele 184-189 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.
184. Ajutoarele pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de realimentare pot denatura în mod nejustificat concurența atunci când înlocuiesc investițiile în alternative mai curate care sunt deja disponibile pe piață sau atunci când creează dependență de anumite tehnologii, împiedicând dezvoltarea pe scară mai largă a unei piețe pentru tehnologii mai curate și utilizarea acestora. Prin urmare, în aceste cazuri, Comisia consideră că este puțin probabil ca efectele negative asupra concurenței ale ajutorului pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de realimentare cu combustibili pe bază de gaze naturale, cum ar fi GNC și GNL, să fie compensate.
185. Se poate considera că ajutoarele pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de realimentare pe bază de GNC și GNL nu creează efecte de blocare pe termen lung și nu înlocuiesc investițiile în tehnologii mai curate dacă, în momentul în care statul membru notifică Comisiei planurile sale de punere în aplicare a măsurii de ajutor sau în momentul în care măsura de ajutor este pusă în aplicare, statul membru demonstrează că pe piață nu sunt disponibile alternative mai curate și nu se preconizează că vor fi disponibile pe termen scurt⁷⁵. De asemenea, se poate considera că ajutorul pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de realimentare pe bază de GNC și GNL nu creează efecte de blocare în cazul în care statul membru se angajează să se asigure că GNC și GNL sunt amestecate cu biogaz sau combustibili gazoși din surse regenerabile de origine nebiologică destinați transporturilor (minimum 20 %).
186. Alternative la combustibilii fosili sunt deja disponibile pe piață pentru transportul rutier, transportul terestru, maritim și costier și transportul feroviar. Prin urmare, se consideră că ajutoarele pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de realimentare care furnizează combustibili fosili precum hidrogenul pe bază de combustibili fosili nu produc aceleași efecte pozitive ca ajutoarele pentru instalarea infrastructurii de realimentare care furnizează combustibili nefosili. În primul rând, îmbunătățirea în ceea ce privește reducerea emisiilor de CO₂ obținută în sectorul transporturilor este, probabil, contrabalansată de continuarea emisiilor de dioxid de carbon legate de producția și utilizarea combustibililor fosili. În al doilea rând, în absența unui

⁷⁵ Pentru această evaluare, Comisia va lua în considerare, în general, o perioadă de patru ani de la notificarea sau de la punerea în aplicare a măsurii de ajutor. Evaluarea se va baza pe studiile de piață independente prezentate de statul membru sau pe alte dovezi adecvate.

angajament din partea statului membru potrivit căruia infrastructura de realimentare va furniza hidrogen din surse regenerabile sau cel puțin hidrogen cu conținut scăzut de carbon, acordarea de ajutoare pentru instalarea infrastructurii de realimentare cu hidrogen poate implica un risc de blocare a producției de hidrogen pe bază de combustibili fosili, înlocuind astfel investițiile în alternative mai curate prin redirectionarea cererii de la procesele de producție care nu se bazează pe combustibili fosili. Acest lucru ar descuraja, de asemenea, dezvoltarea în continuare a pieței tehnologiilor nefosile curate și adaptate exigențelor viitorului pentru mobilitatea cu emisii zero, precum și pentru producția de combustibili nefosili și de energie din surse nefosile. Prin urmare, în aceste cazuri, Comisia consideră că este puțin probabil, în general, ca efectele negative asupra concurenței ale ajutorului pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de realimentare cu combustibili fosili, cum ar fi hidrogenul pe bază de combustibili fosili, să fie compensate.

187. În absența unor garanții adecvate, ajutorul poate avea ca rezultat crearea sau consolidarea unor poziții de putere de piață, ceea ce ar putea împiedica sau afecta concurența efectivă pe piețele emergente sau în curs de dezvoltare. Prin urmare, statul membru trebuie să se asigure că proiectarea măsurii de ajutor conține garanții adecvate pentru a contracara acest risc. Acestea pot consta de exemplu, în stabilirea unui procentaj maxim din bugetul măsurii care poate fi alocat unei singure întreprinderi.
188. Orice concesiune sau alt tip de contract prin care un terț este însărcinat să exploateze infrastructura de reîncărcare sau de realimentare trebuie să fie atribuit(ă) în condiții concurențiale, transparente și nediscriminatorii, ținându-se seama în mod corespunzător de normele în materie de achiziții publice ale Uniunii, după caz.
189. În cazul în care se acordă ajutoare pentru instalarea sau modernizarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare deschisă pentru accesul terților, inclusiv a infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare accesibilă publicului, aceasta din urmă trebuie să fie accesibilă publicului și să ofere acces nediscriminatoriu utilizatorilor, inclusiv, după caz, în ceea ce privește tarifele, metodele de autentificare și de plată și alți termeni și condiții de utilizare. În plus, statul membru ar trebui să se asigure că taxele percepute de la utilizatorii terți pentru utilizarea infrastructurii de reîncărcare sau de realimentare corespund prețului pieței.

4.4 Ajutoarele pentru utilizarea eficientă a resurselor și pentru sprijinirea tranziției către o economie circulară

4.4.1 Justificarea ajutorului

190. Planul de acțiune pentru economia circulară (CEAP)⁷⁶ oferă o agendă orientată spre viitor, care vizează accelerarea tranziției Uniunii către o economie circulară ca parte a schimbării transformatoare promovate de Comunicarea privind Pactul verde. CEAP promovează procesele economiei circulare, încurajează consumul durabil și producția durabilă și propune să garanteze prevenirea generării de deșeuri și păstrarea în economia Uniunii a resurselor utilizate pentru cât mai mult timp posibil. Aceste

⁷⁶ Comunicare a Comisiei - Un nou Plan de acțiune privind economia circulară - Pentru o Europă mai curată și mai competitivă, COM(2020) 98 final.

obiective reprezintă, de asemenea, o condiție prealabilă pentru atingerea obiectivului Uniunii de neutralitate climatică până în 2050 și pentru realizarea unei economii mai curate și mai durabile.

191. CEAP menționează în mod special necesitatea reflectării obiectivelor legate de economia circulară în contextul revizuirii Orientărilor privind ajutoarele de stat în domeniul mediului și al energiei. În acest sens, sprijinul financiar sub formă de ajutoare de stat, combinat cu norme ample, clare și coerente, poate juca un rol esențial în sprijinirea circularității proceselor de producție ca parte a unei transformări mai ample a industriei Uniunii către neutralitate climatică și competitivitate pe termen lung. De asemenea, sprijinul financiar sub formă de ajutoare de stat poate avea un rol și prin contribuția la crearea unei piețe funcționale a Uniunii pentru materiile prime secundare, care va reduce presiunea asupra resurselor naturale și va genera creștere economică durabilă și locuri de muncă.

4.4.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

192. Ajutoarele care fac obiectul prezentei secțiuni pot fi acordate pentru:

- (a) investiții care îmbunătățesc utilizarea eficientă a resurselor prin una sau ambele metode următoare:
 - (i) o reducere netă a resurselor consumate pentru a obține același volum al producției⁷⁷;
 - (ii) înlocuirea materiilor prime primare cu materii prime secundare (reutilizate sau reciclate);
- (b) investiții pentru reducerea, prevenirea, pregătirea în vederea reutilizării, pregătirea în vederea reciclării și reciclarea deșeurilor⁷⁸ generate de beneficiar sau investiții pentru pregătirea în vederea reutilizării, pregătirea în vederea reciclării și reciclarea deșeurilor generate de terți și care ar fi, în caz contrar, eliminate sau tratate pe baza unui mod de tratare situat mai jos în ierarhia deșeurilor⁷⁹ sau într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor⁸⁰ sau ar conduce la o calitate mai slabă a reciclării;
- (c) investiții pentru pregătirea în vederea reutilizării, pregătirea în vederea reciclării și reciclarea altor produse, materiale și substanțe⁸¹ generate de beneficiar sau de terți

⁷⁷ Resursele consumate pot include toate resursele materiale consumate, cu excepția energiei. Reducerea poate fi stabilită măsurând sau estimând consumul înainte și după punerea în aplicare a măsurii de ajutor, inclusiv eventualele ajustări în funcție de condițiile externe care ar putea afecta consumul de resurse.

⁷⁸ A se vedea definițiile pentru reutilizare, pregătirea în vederea reutilizării, pregătirea în vederea reciclării, reciclare și deșeurii, prevăzute la punctele 18(54), (57), (66) și (79).

⁷⁹ Prin ierarhia deșeurilor se înțelege (a) prevenirea, (b) pregătirea în vederea unei reutilizări, (c) reciclarea, (d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică, și (e) eliminarea deșeurilor. A se vedea articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2008/98/CE.

⁸⁰ Având în vedere investițiile care îmbunătățesc utilizarea eficientă a resurselor descrise la punctele 192(a)(i) și(ii).

⁸¹ Alte produse, materiale sau substanțe pot fi subprodusele (astfel cum sunt definite la articolul 5 din Directiva 2008/98/CE), reziduurile agricole și forestiere, apele uzate, apele pluviale și scurgerile de

și care ar fi, în caz contrar, neutilizate, eliminate sau valorificate într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor⁸² sau ar conduce la o calitate mai slabă a reciclării;

- (d) investiții privind colectarea separată⁸³ și sortarea deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe în vederea pregătirii pentru reutilizare sau reciclare.
193. În anumite condiții, pot fi acordate ajutoare pentru acoperirea costurilor de funcționare pentru colectarea separată și sortarea deșeurilor în funcție de anumite fluxuri de deșeuri sau tipuri de deșeuri (a se vedea punctul 216).
194. Ajutoarele legate de recuperarea căldurii reziduale din procesele de producție sau ajutoarele legate de CUC vor fi evaluate în conformitate cu condițiile aplicabile ajutoarelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prevăzute în secțiunea 4.1.
195. Prezenta secțiune nu se aplică măsurilor menționate la punctele 192(a)-(d) care sunt sprijinite prin compensații pentru servicii de interes economic general.

4.4.3 *Efectul stimulat*

196. Cerințele prevăzute la punctele 197-201 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.
197. Statul membru trebuie să prezinte un scenariu contrafactual credibil. Scenariul contrafactual corespunde în general unei investiții cu aceeași capacitate, durată de viață și, după caz, alte caracteristici tehnice relevante ca și investiția ecologică.
198. Scenariul contrafactual poate consta, de asemenea, în menținerea în funcțiune a instalațiilor sau echipamentelor existente pentru o perioadă corespunzătoare duratei de viață a investiției ecologice. În acest caz, ar trebui luate în considerare costurile de întreținere, reparare și modernizare actualizate pentru perioada respectivă.
199. În anumite cazuri, scenariul contrafactual poate consta într-o înlocuire ulterioară a instalațiilor sau echipamentelor, caz în care ar trebui luată în considerare valoarea actualizată a instalațiilor și echipamentelor, iar diferența dintre durata de viață economică a instalațiilor sau echipamentelor ar trebui să fie egalizată.
200. În cazul echipamentelor care fac obiectul unor acorduri de închiriere, valoarea actualizată pentru închirierea de echipamente ecologice ar trebui comparată cu valoarea actualizată pentru închirierea echipamentelor mai puțin ecologice care ar fi utilizate în absența ajutorului.

suprafață, mineralele, nutrienții, gazele reziduale rezultate din procesele de producție, produsele, părțile componente și materialele redundante etc. Produsele, părțile componente și materialele redundante sunt produse, părți componente sau materiale care nu mai sunt necesare sau utile pentru deținătorul lor, dar care sunt adecvate pentru reutilizare.

⁸² A se vedea nota de subsol 95.

⁸³ A se vedea definiția „colectării separate” prevăzută la articolul 3 punctul 11 din Directiva 2008/98/CE.

201. Într-un număr redus de cazuri, investițiile ecologice pot consta în instalații sau echipamente care se adaugă unei investiții existente. În acest caz, costurile eligibile ar trebui să constea în totalitatea costurilor de investiție.

4.4.4 *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.4.4.1 Necesitatea ajutorului

202. Cerințele prevăzute la punctele 203-205 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.1.
203. Ajutoarele pot fi considerate necesare numai dacă, în caz contrar, deșeurile sau alte substanțe sau materiale ar fi eliminate sau tratate pe baza unui mod de tratare situat mai jos în ierarhia deșeurilor sau într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor sau ar rămâne neutilizate.
204. Investiția care beneficiază de ajutor nu trebuie să corespundă unei practici profitabile din punct de vedere economic. Prin urmare, procesul sau procesele prin care deșeurile sau alte produse, materiale sau substanțe sunt pregătite pentru reutilizare sau reciclare sau sunt reciclate nu trebuie să corespundă unei practici comerciale profitabile din punct de vedere economic sau unei practici comerciale stabilite. Dacă este cazul, acest lucru trebuie verificat din perspectiva practicilor aplicate în general în întreaga Uniune și în toate tehnologiile⁸⁴.
205. În cazul ajutoarelor pentru colectarea separată și sortarea deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe, statul membru trebuie să demonstreze că această activitate de colectare separată și sortare este insuficient dezvoltată în statul membru respectiv. În cazul în care se acordă ajutoare pentru acoperirea costurilor de funcționare, statul membru trebuie să demonstreze că un astfel de ajutor este necesar pe parcursul unei perioade de tranziție pentru a facilita tranziția către economia circulară, inclusiv, dar fără a se limita la pregătirea în vederea reutilizării, pregătirea în vederea reciclării sau reciclarea. Statul membru trebuie să ia în considerare orice obligații din cadrul schemelor de răspundere extinsă a producătorilor.

4.4.4.2 Caracterul adecvat

206. Cerințele prevăzute la punctul 207 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.
207. În conformitate cu principiul „poluatorul plătește”⁸⁵, întreprinderile care generează deșeuri nu ar trebui să fie scutite de costurile tratării acestora. Prin urmare, ajutoarele nu ar trebui să scutească întreprinderile care generează deșeuri de eventualele costuri sau obligații legate de tratarea deșeurilor pentru care sunt răspunzătoare în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului național, inclusiv în cadrul schemelor de răspundere extinsă a

⁸⁴ Din perspectiva tehnologică, ar putea fi oportun, de exemplu, să se verifice dacă investiția planificată ar conduce la un grad mai ridicat de reciclare sau la o calitate mai bună a materialului reciclat în comparație cu practica obișnuită.

⁸⁵ A se vedea definiția de la punctul 18(53).

producătorilor. În plus, ajutoarele nu ar trebui să scutească întreprinderile de costuri care ar trebui considerate costuri normale pentru o întreprindere.

4.4.4.3 Proportionalitatea

208. Costurile eligibile sunt costurile de investiții suplimentare care constau în diferența dintre costurile investiției sau ale activității care beneficiază de ajutor și cele ale investiției în scenariul contrafactual, care poate fi una dintre următoarele variante:
- (a) o investiție comparabilă, astfel cum este descrisă la punctul 197, care ar fi realizată în mod credibil în absența ajutorului și care nu atinge același nivel de eficiență a utilizării resurselor;
 - (b) tratarea deșeurilor pe baza unei operațiuni de tratare situată mai jos în ordinea de prioritate a ierarhiei deșeurilor sau într-un mod mai puțin eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor;
 - (c) procesul de producție convențional legat de materia primă primară sau de produsul primar, în cazul în care produsul (secundar) reutilizat sau reciclat este substituibil din punct de vedere tehnic și economic cu materia primă primară sau produsul primar sau
 - (d) orice alt scenariu contrafactual bazat pe ipoteze justificate în mod corespunzător.
209. În cazul în care produsul, substanța sau materialul ar constitui deșeu în absența reutilizării și dacă nu există nicio cerință legală ca produsul, substanța sau materialul respectiv(ă) să fie eliminat(ă) sau tratat(ă) în alt mod, costurile eligibile pot corespunde investiției necesare pentru valorificarea produsului, substanței sau materialului în cauză.
210. Intensitatea de bază a ajutorului nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile.
211. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici.
212. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.
213. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru activități de ecoinovare dacă se respectă următoarele condiții cumulative:
- (a) activitatea de ecoinovare trebuie să reprezinte o noutate sau o îmbunătățire substanțială față de stadiul actual al tehnologiei din sectorul de activitate vizat din Uniune⁸⁶;

⁸⁶ Caracterul inovator ar putea fi demonstrat, de exemplu, de statele membre pe baza unei descrieri detaliate a inovării și a condițiilor de piață în care aceasta a fost introdusă sau difuzată, comparând-o cu procesele

- (b) beneficiul preconizat pentru mediu trebuie să fie net superior față de îmbunătățirea rezultată din evoluția generală a stadiului actual al tehnologiei în activități comparabile⁸⁷;
 - (c) caracterul inovator al activității comportă un grad de risc evident, în termeni tehnologici, comerciali sau financiari, care este mai ridicat decât riscul asociat în mod normal cu activități comparabile neinovatoare⁸⁸.
214. Prin derogare de la punctele 210-213, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 47, 50 și 51, că este necesară o intensitate mai mare a ajutorului. Într-un astfel de caz, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 53. Valoarea ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 50 și 51.
215. În cazul în care ajutorul este acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 48 și 49, valoarea ajutorului este considerată proporțională.
216. Ajutoarele pot acoperi și costurile de funcționare atunci când vizează colectarea separată și sortarea deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe în funcție de anumite fluxuri de deșeuri sau tipuri de deșeuri, în vederea pregătirii pentru reutilizare sau reciclare, caz în care trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții cumulative:
- (a) ajutorul trebuie să fie acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 48 și 49, care trebuie să fie deschisă, în mod nediscriminatoriu, tuturor operatorilor care furnizează servicii de colectare separată și sortare;
 - (b) în cazul unui grad ridicat de incertitudine cu privire la evoluția viitoare a costurilor de funcționare pe durata măsurii, modul de concepere a procedurii de ofertare poate include norme care limitează compensația în anumite circumstanțe bine identificate, cu condiția ca aceste norme și circumstanțe să fie stabilite *ex ante* în mod transparent;

sau cu tehnicile organizaționale de vârf utilizate, în mod normal, de alte întreprinderi din același sector industrial.

⁸⁷ În cazul în care se pot utiliza parametri cantitativi pentru a compara activitățile ecoinovatoare cu activitățile obișnuite, neinovatoare, prin „net superior” se înțelege că îmbunătățirea marginală preconizată în urma activităților ecoinovatoare, din punctul de vedere al unui risc redus pentru mediu sau al unui nivel redus de poluare, ori al eficienței sporite a energiei sau a resurselor, ar trebui să fie de cel puțin două ori mai mare decât îmbunătățirea marginală preconizată în urma evoluției generale a unor activități comparabile neinovatoare. Atunci când metoda propusă nu este adecvată pentru un caz dat sau dacă nu este posibilă o comparație cantitativă, cererea de ajutor de stat trebuie să conțină o descriere detaliată a metodei utilizate pentru evaluarea acestui criteriu, care să garanteze un standard comparabil cu cel al metodei propuse.

⁸⁸ Acest risc ar putea fi demonstrat de statul membru, de exemplu, în termeni de: costuri raportate la cifra de afaceri a întreprinderii, timp necesar pentru dezvoltare, beneficii pe care se speră că le-ar aduce activitatea de ecoinovare în raport cu costurile aferente și probabilitatea unui eșec.

- (c) orice ajutor pentru investiții acordat unei instalații utilizate pentru colectarea separată și sortarea deșeurilor în funcție de anumite fluxuri de deșeurii sau tipuri de deșeurii trebuie dedus din ajutorul pentru funcționare acordat aceleiași instalații în cazul în care ambele forme de ajutor acoperă aceleași costuri eligibile;
- (d) ajutoarele se pot acorda pentru o perioadă de maximum cinci ani.

4.4.5 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

- 217. Cerințele prevăzute la punctele 218-221 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.
- 218. Ajutorul nu trebuie să stimuleze generarea de deșeurii.
- 219. Ajutorul nu trebuie să se limiteze la creșterea cererii de deșeurii sau de alte materiale și resurse destinate reutilizării, reciclării sau valorificării, fără a spori colectarea acestor materiale.
- 220. Atunci când evaluează impactul ajutorului asupra pieței, Comisia va lua în considerare efectele potențiale ale ajutorului asupra funcționării piețelor, atât pentru materialele primare, cât și pentru cele secundare aferente produselor în cauză.
- 221. În special, atunci când evaluează impactul asupra pieței al ajutoarelor pentru costurile de funcționare aferente colectării separate și sortării deșeurilor sau a altor produse, materiale sau substanțe în funcție de anumite fluxuri de deșeurii sau tipuri de deșeurii în vederea pregătirii pentru reutilizare sau reciclare, Comisia va lua în considerare potențialele interacțiuni cu schemele privind răspunderea extinsă a producătorilor din statul membru în cauză.

4.5 **Ajutoarele pentru prevenirea sau reducerea poluării, cu excepția poluării produse de gazele cu efect de seră**

4.5.1 *Justificarea ajutorului*

- 222. Obiectivul ambițios de reducere la zero a poluării prevăzut în Comunicarea privind Pactul verde pentru un mediu fără substanțe toxice ar trebui să garanteze că, până în 2050, poluarea va fi redusă la niveluri care să nu mai fie dăunătoare pentru oameni și pentru ecosistemele naturale și să respecte limitele pe care planeta noastră le poate accepta, creând astfel un mediu fără substanțe toxice, în conformitate cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă⁸⁹ și cu obiectivele pe termen lung ale celui de al 8-lea program de acțiune pentru mediu⁹⁰. Uniunea a stabilit obiective specifice pentru reducerea nivelului poluării, de exemplu pentru un aer mai curat⁹¹ și reducerea la zero a

⁸⁹ A se vedea <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030> Agenda for Sustainable Development web.pdf.

⁹⁰ Propunere de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2030, COM(2020) 652 final.

⁹¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Programul „Aer curat pentru Europa”, COM(2013) 0918 final. A se vedea, de asemenea, Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004

poluării corpurilor de apă⁹², reducerea zgomotului, a deșeurilor de plastic și a poluării și a deșeurilor cu microplastice⁹³, precum și obiective privind excesul de nutrienți și de îngrășăminte, pesticide și substanțe periculoase care provoacă rezistență la antimicrobiene⁹⁴.

223. Sprijinul financiar sub formă de ajutor de stat poate contribui în mod substanțial la obiectivul de mediu constând în reducerea altor forme de poluare decât emisiile de gaze cu efect de seră.

4.5.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

224. Ajutoarele pentru prevenirea sau reducerea altor forme de poluare decât emisiile de gaze cu efect de seră pot fi acordate pentru investiții care să permită întreprinderilor să depășească standardele Uniunii în materie de protecție a mediului, să crească nivelul de protecție a mediului în absența unor standarde ale Uniunii sau să atingă standardele Uniunii care nu sunt încă în vigoare.
225. În cazul în care ajutorul se acordă sub forma certificatelor comercializabile⁹⁵, măsura de ajutor trebuie să fie proiectată astfel încât să îndeplinească obiective de mediu mai exigente decât cele care trebuiau îndeplinite pe baza standardelor Uniunii care sunt obligatorii pentru întreprinderile în cauză.
226. Ajutorul trebuie să vizeze în primul rând prevenirea sau reducerea poluării generate direct de activitățile proprii ale beneficiarului.
227. Ajutorul nu trebuie să se limiteze la transferarea poluării dintr-un sector în altul sau de la un mediu la altul (de exemplu, din aer în apă). În cazul în care ajutorul vizează reducerea poluării, acesta trebuie să realizeze o reducere globală a poluării.
228. Prezenta secțiune nu se aplică măsurilor de ajutor care intră în domeniul de aplicare al secțiunii 4.1. În cazul în care o măsură contribuie atât la reducerea emisiilor de gaze cu

privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător (JO L 23, 26.1.2005, p. 3) și Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (JO L 152, 11.6.2008, p. 1) pentru ozonul de la nivelul solului, pulberile în suspensie, oxizii de azot, metalele grele periculoase și o serie de alți poluanți. A se vedea, de asemenea, Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1) pentru cei mai importanți poluanți transfrontalieri: dioxizii de sulf, oxizii de azot, amoniacul, compușii organici volatili nemetanici și particulele în suspensie.

⁹² Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1) impune, cu excepția cazului în care se aplică derogări, o stare chimică bună pentru toate corpurile de apă de suprafață și subterane.

⁹³ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Calea către o planetă sănătoasă pentru toți, Plan de acțiune al UE: Către o poluare zero a aerului, a apei și a solului”, COM(2021) 400 final.

⁹⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - O Strategie „De la fermă la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic, COM(2020) 381 final.

⁹⁵ Certificatele comercializabile pot implica ajutoare de stat, în special atunci când statele membre acordă certificate sub valoarea lor de piață.

efect de seră, cât și la prevenirea sau reducerea poluării provenite din alte surse decât gazele cu efect de seră, compatibilitatea măsurii va fi evaluată fie pe baza secțiunii 4.1, fie a prezentei secțiuni, în funcție de obiectivul predominant dintre cele două.

4.5.3 *Efectul stimulat*

229. Cerințele prevăzute la punctele 230 și 231 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.
230. Ajutoare pentru investiții care permit beneficiarului să depășească standardele aplicabile ale Uniunii contribuie la obiectivul de mediu sau la obiectivul energetic. Pentru a nu descuraja statele membre de la a impune standarde naționale obligatorii mai stricte decât standardele corespunzătoare ale Uniunii, măsurile de ajutor pot avea un efect stimulat indiferent de existența sau absența unor standarde naționale obligatorii mai stricte decât cele ale Uniunii. Aceasta include, de exemplu, măsuri destinate îmbunătățirii calității apei și aerului, care sunt mai riguroase decât standardele obligatorii ale Uniunii. O astfel de contribuție pozitivă există și în cazul în care, în absența unor standarde ale Uniunii, au fost adoptate standarde naționale.
231. Se va considera că ajutoarele pentru adaptarea la standardele Uniunii care au fost adoptate, dar care nu au intrat încă în vigoare au un efect stimulat în cazul în care investiția este realizată și finalizată cu cel puțin 18 luni înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii.

4.5.4 *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.5.4.1 Necesitatea ajutorului

232. Cerințele prevăzute la punctul 233 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.1.1.
233. În cazul ajutoarelor sub formă de certificate comercializabile⁹⁶, statul membru trebuie să demonstreze că sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
- (a) atribuirea integrală prin licitație conduce la o creștere substanțială a costurilor de producție pentru fiecare sector sau categorie de beneficiari individuali;
 - (b) creșterea substanțială a costurilor de producție nu poate fi transferată consumatorilor fără a determina scăderi semnificative ale vânzărilor⁹⁷;
 - (c) întreprinderile din acest sector nu au posibilitatea de a reduce, la nivel individual, nivelul emisiilor pentru ca prețul certificatelor să devină suportabil. Se poate demonstra că nivelul consumului nu poate fi redus prin furnizarea nivelurilor emisiilor generate prin tehnica cea mai performantă din Spațiul Economic European și utilizarea acestora drept referință. Toate întreprinderile care utilizează

⁹⁶ Certificatele comercializabile pot implica ajutoare de stat, în special atunci când statele membre acordă certificate sub valoarea lor de piață.

⁹⁷ Analiza poate fi efectuată pe baza estimărilor privind elasticitatea prețurilor produselor din sectorul respectiv, printre alți factori, precum și pe baza estimărilor privind vânzările neefectuate și impactul acestora asupra profitabilității beneficiarului.

tehnica cea mai performantă pot beneficia cel mult de certificate corespunzătoare creșterii înregistrate de costurile de producție din cauza schemei de comercializare a certificatelor care utilizează tehnica cea mai performantă și care nu poate fi transferată consumatorilor. Întreprinderile care înregistrează performanțe de mediu inferioare beneficiază de mai puține certificate, proporțional cu performanțele lor de mediu.

4.5.4.2 Proportionalitatea

234. Costurile eligibile sunt costurile de investiție suplimentare direct legate de atingerea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului.
235. Costurile de investiții suplimentare constau în diferența dintre costurile investiției care beneficiază de ajutor și cele ale investiției în scenariul contrafactual descris la punctele 197-201. În cazul în care proiectul constă în adaptarea timpurie la standardele Uniunii care nu sunt încă în vigoare, scenariul contrafactual ar trebui, în principiu, să fie cel descris la punctul 199.
236. Intensitatea de bază a ajutorului nu trebuie să depășească 40 % din costurile eligibile.
237. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale în cazul întreprinderilor mijlocii sau cu 20 de puncte procentuale în cazul întreprinderilor mici.
238. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat sau cu 5 puncte procentuale în cazul investițiilor efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.
239. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru activități de ecoinovare dacă se respectă condițiile prevăzute la punctul 213.
240. Prin derogare de la punctele 236-239, statul membru poate demonstra, de asemenea, pe baza unei analize a deficitului de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 47, 50 și 51, că este necesară o valoare mai mare a ajutorului. Într-un astfel de caz, statul membru trebuie să efectueze o monitorizare *ex post* pentru a verifica ipotezele cu privire la nivelul ajutorului necesar și să instituie un mecanism de recuperare, astfel cum se prevede la punctul 53. Valoarea ajutorului nu trebuie să depășească deficitul de finanțare, astfel cum se prevede la punctele 50 și 51.
241. În cazul în care ajutorul este acordat în urma unei proceduri de ofertare concurențiale desfășurate în conformitate cu criteriile prevăzute la punctele 48 și 49, valoarea ajutorului este considerată proporțională.
242. În ceea ce privește ajutoarele sub forma certificatelor comercializabile, Comisia va verifica, de asemenea, dacă:
 - (a) alocarea se efectuează într-un mod transparent, pe baza unor criterii obiective și a unor surse informaționale de cea mai înaltă calitate disponibilă;

- (b) volumul total al certificatelor comercializabile sau al cotelor acordate fiecărei întreprinderi la un preț inferior valorii sale de piață nu depășește nevoile preconizate ale acesteia, astfel cum au fost estimate pentru situația în care nu ar exista schema de comercializare.

4.5.5 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale*

243. Cerințele prevăzute la punctul 244 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.

244. În ceea ce privește ajutoarele sub forma certificatelor comercializabile, Comisia va verifica, de asemenea, dacă:

- (a) alegerea beneficiarilor se bazează pe criterii obiective și transparente, iar ajutorul se acordă, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector, dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară;
- (b) metodologia de alocare nu favorizează anumite întreprinderi⁹⁸ sau anumite sectoare, cu excepția cazului în care acest lucru se justifică prin logica de mediu a schemei în sine sau în cazul în care astfel de norme sunt necesare pentru coerența cu alte politici de mediu;
- (c) noii concurenți de pe piață nu primesc, în principiu, certificate sau cote în condiții mai favorabile decât întreprinderile existente care operează pe aceleași piețe;
- (d) în cazul în care instalațiilor existente li se acordă alocări mai mari în comparație cu instalațiile nou intrate, acest lucru nu duce la crearea unor bariere nejustificate la intrare.

4.6 **Ajutoare pentru decontaminarea siturilor contaminate, pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor și pentru biodiversitate și soluții bazate pe natură**

4.6.1 *Justificarea ajutorului*

245. Strategia privind biodiversitatea pentru 2030⁹⁹ vizează protejarea naturii, inversarea degradării ecosistemelor și asigurarea faptului că, până în 2030, biodiversitatea Uniunii se va afla pe calea redresării. Ca parte esențială a Comunicării privind Pactul verde, strategia stabilește obiective și angajamente ambițioase pentru 2030 în vederea realizării unor ecosisteme sănătoase și reziliente.

246. Sprijinul financiar sub formă de ajutor de stat poate contribui în mod substanțial la obiectivul de mediu care vizează protejarea și refacerea biodiversității și a ecosistemelor, în mai multe moduri, inclusiv prin oferirea de stimulente pentru

⁹⁸ De exemplu, întreprinderile sau instalațiile nou-intrate sau, dimpotrivă, întreprinderile sau instalațiile existente.

⁹⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 – Readucerea naturii în viațile noastre, COM(2020) 380 final.

repararea daunelor aduse siturilor contaminate, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor degradate sau realizarea de investiții pentru protecția ecosistemelor.

247. Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice¹⁰⁰ vizează mobilizarea investițiilor în soluții de adaptare bazate pe natură¹⁰¹, având în vedere că punerea lor în aplicare pe scară largă ar spori reziliența la schimbările climatice și ar contribui la realizarea mai multor obiective ale Pactului verde european.

4.6.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

248. Prezenta secțiune se referă la normele de compatibilitate referitoare la măsurile de ajutor pentru reabilitarea siturilor contaminate, pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, pentru protejarea și refacerea biodiversității, precum și pentru soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice.

249. Prezenta secțiune nu se aplică:

- (a) reabilitării ca urmare a închiderii centralelor și operațiunilor miniere care fac obiectul secțiunii 4.12;
- (b) măsurilor care vizează decontaminarea siturilor contaminate, reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, protejarea sau refacerea biodiversității și soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice, care sunt sprijinite prin compensații pentru servicii de interes economic general;
- (c) ajutoarelor destinate reparării daunelor provocate de anumite dezastre naturale și de cutremure, de avalanșe, de alunecări de teren, de inundații, de tornade, de uragane, de erupții vulcanice și de incendii necontrolate de origine naturală¹⁰².

250. Ajutoarele care fac obiectul prezentei secțiuni pot fi acordate pentru următoarele activități:

- (a) repararea daunelor aduse mediului, inclusiv daunele aduse calității solului sau a apelor de suprafață ori subterane;
- (b) reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor dintr-o stare degradată;
- (c) investițiile care contribuie la protejarea sau refacerea biodiversității sau a ecosistemelor, în cazul în care investițiile respective contribuie la atingerea unei stări bune a ecosistemelor sau la protejarea ecosistemelor care sunt deja în stare bună.
- (d) investițiile în soluții bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice.

¹⁰⁰ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Construirea unei Europe reziliente la schimbările climatice – Noua Strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, COM(2021) 82 final.

¹⁰¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

¹⁰² Ajutoarele destinate compensării unor astfel de daune sunt reglementate de articolul 50 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

4.6.3 *Efectul stimulat*

251. Cerințele prevăzute la punctele 252-255 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.
252. Se poate considera că ajutoarele pentru decontaminarea siturilor contaminate și pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor, pentru protejarea și refacerea biodiversității și pentru soluții pe bază de natură pentru adaptarea la schimbările climatice au un efect stimulat numai în cazul în care poluatorul nu este identificat sau nu poate fi considerat răspunzător din punct de vedere juridic pentru finanțarea lucrărilor necesare pentru prevenirea și corectarea degradării și a contaminării mediului în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”. Poluatorul este entitatea responsabilă în temeiul legislației aplicabile în fiecare stat membru, fără a aduce atingere Directivei 2004/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁰³ sau altor norme relevante ale Uniunii¹⁰⁴.
253. Fără a aduce atingere principiului „poluatorul plătește”, ajutorul acordat entității responsabile în temeiul normelor aplicabile ale Uniunii sau naționale poate avea un efect stimulat în cazul în care acoperă costurile suplimentare necesare pentru a extinde domeniul de aplicare sau pentru a crește nivelul de ambiție al proiectului de decontaminare sau de reabilitare dincolo de obligațiile legale prevăzute de normele aplicabile ale Uniunii sau naționale. Statul membru trebuie să demonstreze că au fost depuse toate eforturile rezonabile pentru identificarea operatorului răspunzător. În cazul în care persoana responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu este identificată sau nu poate fi obligată să suporte costurile, se poate considera că ajutorul de stat pentru toate lucrările de decontaminare sau de reabilitare are un efect stimulat. În cazul în care persoana care a provocat contaminarea sau alte daune aduse mediului este identificată, statul membru trebuie să demonstreze că au fost luate toate măsurile legale pentru ca poluatorul să suporte costurile, inclusiv acțiuni în justiție. Comisia poate considera că o întreprindere nu poate fi obligată să suporte costurile de remediere a contaminării pe care a cauzat-o în cazul în care aceasta nu mai există în drept și nicio altă întreprindere nu poate fi considerată succesorul său legal¹⁰⁵, și dacă nu există securitate financiară sau nu este suficientă pentru a acoperi costurile decontaminării.
254. Ajutorul de stat nu are un efect stimulat în cazul în care este acordat pentru punerea în aplicare a unor măsuri compensatorii în sensul articolului 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE a Consiliului¹⁰⁶. Totuși, se poate considera că ajutorul pentru acoperirea costurilor suplimentare necesare pentru a extinde domeniul de aplicare sau

¹⁰⁴ A se vedea Comunicarea Comisiei - Orientări pentru asigurarea unei înțelegeri comune a sintagmei „daună adusă mediului”, astfel cum este definită la articolul 2 din Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, 2021/C 118/01 (JO C 118, 7.4.2021, p. 1).

¹⁰⁵ A se vedea Decizia C(2012) 558 final a Comisiei din 17 octombrie 2012 în cazul SA.33496 (2011/N) - Austria - Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, considerentele 65-69 (JO C 14, 17.1.2013, p. 1).

¹⁰⁶ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7).

pentru a crește nivelul de ambiție al măsurilor respective dincolo de obligațiile legale prevăzute la articolul 6 alineatul (4) din directiva menționată are un efect stimulat.

255. În plus, se consideră că ajutoarele pentru decontaminarea siturilor contaminate și pentru reabilitarea habitatelor naturale și a ecosistemelor au un efect stimulat atunci când costurile de decontaminare sau reabilitare depășesc creșterea valorii terenului.

4.6.4 *Proportionalitatea*

256. Costurile eligibile sunt:

- (a) costurile suportate pentru repararea daunelor aduse mediului, calității solului, a apelor de suprafață sau subterane;
- (b) costurile suportate pentru lucrările de reabilitare;
- (c) costurile suportate pentru lucrările efectuate pentru protejarea sau refacerea biodiversității.
- (d) costurile aferente lucrărilor de punere în aplicare a soluțiilor bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice.

257. Toate cheltuielile suportate pentru decontaminarea, reabilitarea sitului sau pentru protejarea sau refacerea biodiversității, sau pentru implementarea unor soluții bazate pe natură, pot fi considerate costuri eligibile pentru decontaminarea și reabilitarea siturilor contaminate sau pentru protejarea sau refacerea biodiversității.

258. Ajutorul poate acoperi 100 % din costurile eligibile minus creșterea valorii terenului. Evaluările privind creșterea valorii terenului care rezultă din decontaminare sau reabilitare trebuie efectuate de către un expert calificat independent.

4.7 **Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale**

4.7.1 *Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor de mediu fiscale și parafiscale*

4.7.1.1 Justificarea ajutorului

259. Taxele de mediu fiscale sau parafiscale sunt impuse pentru a crește costurile comportamentelor dăunătoare mediului, descurajând, astfel, aceste comportamente și sporind nivelul de protecție a mediului. În principiu, taxele de mediu fiscale și parafiscale ar trebui să reflecte costurile globale pentru societate și, în consecință, cuantumul taxei de mediu fiscală sau parafiscală plătite pe unitate de emisii; alți poluanți sau resursele consumate ar trebui să fie aceleași pentru toate întreprinderile care sunt răspunzătoare pentru un comportament dăunător mediului. Deși reducerile taxelor de mediu fiscale sau parafiscale pot afecta negativ acest obiectiv, această abordare poate fi totuși necesară în cazul în care beneficiarii ar avea un dezavantaj concurențial atât de mare, încât introducerea taxei de mediu fiscale sau parafiscale nu ar fi fost deloc fezabilă.

4.7.1.2 Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin

260. Acordarea unui tratament mai favorabil anumitor întreprinderi poate facilita un nivel general mai ridicat al taxelor de mediu fiscale sau parafiscale. În consecință, reducerile taxelor de mediu fiscale sau parafiscale pot contribui, cel puțin indirect, la un nivel mai ridicat de protecție a mediului. Cu toate acestea, nu ar trebui subminat obiectivul global al taxei de mediu fiscale sau parafiscale, acela de descurajare a comportamentului dăunător mediului.
261. Comisia va considera că reducerile de taxe fiscale sau parafiscale nu subminează obiectivul general urmărit și contribuie, cel puțin indirect, la creșterea nivelului de protecție a mediului dacă un stat membru demonstrează că sunt îndeplinite ambele condiții următoare:
- (a) reducerile vizează în mod corespunzător întreprinderile cele mai afectate de majorarea taxelor;
 - (b) o cotă general aplicabilă a taxei este mai ridicată decât în cazul absenței reducerii.
262. În acest scop, Comisia va evalua informațiile furnizate de statele membre. Aceste informații ar trebui să includă sectoarele sau categoriile de beneficiari care fac obiectul reducerilor și o descriere a situației principalilor beneficiari din fiecare sector vizat, precum și o explicație a modului în care impozitarea poate contribui la protecția mediului. Sectoarele eligibile pentru reduceri ar trebui descrise corect și ar trebui furnizată o listă a principalilor beneficiari pentru fiecare sector (în care să figureze, în special, cifra de afaceri, cotele de piață și valoarea bazei impozabile).

4.7.1.3 Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

4.7.1.3.1 Necesitatea ajutorului

263. Condițiile prevăzute la punctul 264 se aplică în plus față de condițiile prevăzute în secțiunea 3.2.1.1.
264. Comisia va considera că ajutorul este necesar în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
- (a) alegerea beneficiarilor se bazează pe criterii obiective și transparente, iar ajutorul se acordă, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară;
 - (b) taxa de mediu fiscală sau parafiscală fără reducere duce la o creștere substanțială a costurilor de producție, calculată ca o proporție a valorii adăugate brute pentru fiecare sector sau categorie de beneficiari individuali;
 - (c) creșterea substanțială a costurilor de producție nu ar putea fi transferată consumatorilor fără a determina scăderi semnificative ale vânzărilor.

4.7.1.3.2 Caracterul adecvat

265. Condițiile prevăzute la punctele 266 și 267 se aplică în plus față de condițiile prevăzute în secțiunea 3.2.1.2.
266. Comisia va autoriza scheme de ajutoare pentru o perioadă de maximum 10 ani, după care, dacă statul membru reevaluează caracterul adecvat al măsurilor de ajutor în cauză, acesta poate notifica din nou măsura.
267. Statele membre pot acorda ajutoarele sub forma unei reduceri a ratei taxei fiscale sau parafiscale sau sub forma unei compensații anuale fixe (rambursarea taxei) sau a unei combinații a celor două. Avantajul rambursării taxelor este că întreprinderile rămân expuse la semnalul prețurilor dat de taxa de mediu fiscală sau parafiscală. Atunci când se utilizează, quantumul rambursării taxei ar trebui calculat pe baza datelor istorice, și anume nivelul producției și al consumului sau al poluării constatată în cazul întreprinderii într-un anumit an de bază.

4.7.1.3.3 Proportionalitatea

268. Secțiunea 3.2.1.3 nu se aplică ajutoarelor sub formă de reduceri ale taxelor de mediu fiscale și parafiscale.
269. Comisia va considera că ajutorul este proporțional în cazul în care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:
- (a) beneficiarii ajutorului plătesc cel puțin 20 % din quantumul taxei de mediu fiscale sau parafiscale naționale;
 - (b) reducerea de taxe fiscale sau parafiscale, care nu trebuie să depășească 100 % din taxa de mediu fiscală sau parafiscală națională, este condiționată de încheierea unor acorduri între statul membru și beneficiari sau asociațiile de beneficiari prin care beneficiarii sau asociațiile de beneficiari se angajează să realizeze obiective de protecție a mediului care au același efect ca în cazul în care beneficiarii ar plăti cel puțin 20 % din quantumul taxei naționale. Aceste acorduri sau angajamente pot avea ca obiect, printre altele, reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor și a altor poluanți sau oricare altă măsură privind mediul.
270. Aceste acorduri trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:
- (a) conținutul acordurilor este negociat de statul membru, prevede obiectivele și stabilește un calendar pentru atingerea acestora;
 - (b) statul membru asigură monitorizarea independentă și cu regularitate a angajamentelor asumate în cadrul acestor acorduri;
 - (c) acordurile sunt revizuite periodic în funcție de evoluțiile tehnologice și de alt tip și prevăd un regim de sancțiuni eficace aplicabile în cazul în care nu se respectă angajamentele.

4.7.2 *Ajutoarele pentru protecția mediului sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale*

4.7.2.1 Justificarea ajutorului

271. Statele membre pot lua în considerare creșterea nivelului de protecție a mediului printr-o reducere a taxelor fiscale sau parafiscale. În cazul în care aceste reduceri au scopul de a stimula beneficiarii să întreprindă proiecte sau activități care să contribuie la reducerea poluării sau a consumului de resurse, Comisia va evalua măsurile din perspectiva cerințelor prevăzute în secțiunea 4.7.2.

4.7.2.2 Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin

272. Prezenta secțiune se referă la ajutoarele pentru proiecte și activități ecologice care intră sub incidența secțiunilor 4.2-4.6 și care se acordă sub forma unor reduceri de taxe fiscale sau parafiscale.
273. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale urmărește în principal un obiectiv referitor la decarbonizare, se aplică secțiunea 4.1, în locul secțiunii 4.7.2.

4.7.2.3 Efectul stimulat

274. Cerințele prevăzute la punctele 275 și 276 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.
275. Pentru fiecare proiect eligibil sau proiect de referință eligibil pentru o categorie de beneficiari, statul membru trebuie să prezinte o cuantificare, astfel cum se prevede în secțiunea 3.2.1.3 (punctul 50), sau date echivalente, în vederea evaluării de către Comisie, prin care să se compare profitabilitatea proiectului sau a activității de referință cu și fără reducerea de taxe fiscale sau parafiscale și să se demonstreze că reducerea stimulează realizarea proiectului sau a activității ecologice.
276. Se consideră că ajutoarele pentru proiecte demarate anterior solicitării ajutorului au un efect stimulat în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
- (a) măsura instituie un drept la ajutoare pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii și fără exercitarea altei puteri discreționare de către statul membru;
 - (b) măsura a fost adoptată și a intrat în vigoare înainte de demararea proiectului sau a activității care beneficiază de ajutor, cu excepția versiunilor ulterioare ale schemelor fiscale, în cazul în care activitatea a fost deja acoperită de schemele anterioare sub formă de avantaje fiscale sau parafiscale.

4.7.2.4 Proportionalitatea

277. Secțiunea 3.2.1.3 nu se aplică ajutoarelor pentru protecția mediului sub formă de reduceri ale taxelor fiscale sau parafiscale.
278. Ajutorul nu trebuie să depășească cota sau valoarea normală a taxei fiscale sau parafiscale care ar fi aplicabilă în caz contrar.

279. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale este legată de costurile de investiție, ajutorul va fi considerat proporțional, cu condiția să nu depășească intensitățile și valorile maxime ale ajutorului prevăzute în secțiunile 4.2-4.6. În cazul în care aceste secțiuni impun o procedură de ofertare concurențială, cerința respectivă nu se aplică reducerilor de taxe fiscale sau parafiscale.
280. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale reduce costurile de funcționare recurente, valoarea ajutorului nu trebuie să depășească diferența dintre costurile de funcționare aferente soluției ecologice și cele aferente scenariului contrafactual mai puțin ecologic. De asemenea, trebuie să se țină seama de economiile potențiale de costuri sau de veniturile suplimentare generate de activitatea mai ecologică. În cazul în care nu există o activitate sau o investiție contrafactuală, ajutorul nu trebuie să depășească diferența dintre costurile de funcționare și venituri, cu includerea unui profit rezonabil pe parcursul perioadei relevante, iar statul membru trebuie să instituie un mecanism de recuperare pentru a asigura recuperarea plăților excedentare.

4.7.2.5 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

281. Cerințele prevăzute la punctele 282-283 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.2.2.
282. Ajutorul de stat trebuie acordat, în principiu, în același mod tuturor întreprinderilor eligibile care își desfășoară activitatea în același sector de activitate economică și care se află într-o situație de fapt identică sau similară în ceea ce privește scopurile sau obiectivele măsurii de ajutor.
283. În cazul în care reducerea de taxe fiscale sau parafiscale se referă la proiecte care intră sub incidența secțiunii 4.3.1, se aplică punctele 161-166; în cazul în care se referă la proiecte care intră sub incidența secțiunii 4.3.2, se aplică punctele 184-189.

4.8 Ajutoare pentru siguranța alimentării cu energie electrică

4.8.1 Justificarea ajutorului

284. Disfuncționalitățile pieței și ale cadrului de reglementare pot însemna că semnalele de preț nu oferă stimulente eficiente pentru investiții, conducând, de exemplu, la o combinație inadecvată de resurse, capacitate, flexibilitate sau amplasare pentru energia electrică. În plus, transformarea semnificativă din sectorul energiei electrice ca urmare a schimbărilor tehnologice și a provocărilor climatice generează noi provocări în ceea ce privește siguranța alimentării cu energie electrică. Deși o piață a energiei electrice din ce în ce mai integrată va permite, în mod normal, schimbul de energie electrică la nivelul UE, atenuând astfel problemele naționale de siguranță a alimentării, pot apărea situații în care, chiar și pe piețele cuplate, siguranța alimentării să nu fie garantată în orice moment în unele state membre sau regiuni. Prin urmare, statele membre pot lua în considerare introducerea unor măsuri prin care să asigure un anumit nivel al siguranței alimentării cu energie electrică.

4.8.2 Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin

285. Prezenta secțiune se referă la normele de compatibilitate pentru măsurile de ajutor menite să sporească siguranța alimentării cu energie electrică. Sunt incluse mecanisme de asigurare a capacității și scheme de întreruptibilitate pentru abordarea problemelor de siguranță a alimentării pe termen lung și scurt rezultate din disfuncționalitățile pieței care împiedică realizarea de investiții suficiente în capacitatea de producere a energiei electrice, în stocare sau în consumul dispecerizabil, precum și rezerve de rețea care au ca scop remedierea insuficienței rețelelor de transport și/sau de distribuție a energiei electrice.
286. Astfel de măsuri pot fi concepute și pentru a sprijini obiectivele de protecție a mediului, de exemplu prin excluderea capacităților mai poluante sau prin măsuri care să ofere capacităților care oferă beneficii mai mari pentru mediu un avantaj în procesul de selecție.

4.8.3 Ajutorul trebuie să faciliteze dezvoltarea unei activități economice

4.8.3.1 Facilitarea dezvoltării anumitor activități economice

287. În cadrul notificării lor, statele membre ar trebui să identifice activitățile economice care vor fi dezvoltate ca urmare a ajutorului. Ajutoarele pentru creșterea siguranței alimentării cu energie electrică facilitează în mod direct dezvoltarea activităților economice legate de producerea de energie electrică, de stocarea și consumul dispecerizabil, inclusiv investiții noi și renovarea și întreținerea efectivă a activelor existente. De asemenea, acestea pot sprijini indirect o gamă largă de activități economice care se bazează pe energia electrică sub formă de factor de producție, inclusiv electrificarea încălzirii și a transportului.

4.8.3.2 Efectul stimulat

288. Ca excepție de la punctele 25, 26 și 27, din cauza caracterului general al disfuncționalităților pieței care determină o necesitate potențială de a oferi stimulente suplimentare pentru siguranța alimentării cu energie electrică, statele membre se pot baza pe dovezile prezentate în temeiul secțiunii 4.8.4.1 pentru a demonstra efectul stimulat al măsurii propuse în ansamblu. Evaluarea adecvării necesară pentru a demonstra necesitatea unei măsuri pentru siguranța alimentării, analiza și cuantificarea acestora permit o comparație între situația siguranței alimentării în cazul aplicării măsurii și situația contrafactuală în absența măsurii.
289. Se aplică normele privind efectul stimulat de la punctele 28, 29, 30 și 31.

4.8.4 Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale

4.8.4.1 Necesitatea ajutorului

290. Secțiunea 3.2.1.1 nu se aplică măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică.

291. Natura și cauzele problemei de siguranță a alimentării cu energie electrică și, prin urmare, necesitatea ajutorului de stat pentru a asigura siguranța alimentării cu energie electrică trebuie analizate și cuantificate în mod corespunzător, inclusiv momentul și locul în care este de așteptat să apară problema, în raport cu standardul de fiabilitate definit la articolul 25 din Regulamentul (UE) 2019/943. Trebuie descrisă unitatea de măsură pentru cuantificare și trebuie precizată metoda de calcul a acesteia, făcând referire la cerințele relevante prevăzute în legislația sectorială.
292. După caz, identificarea unei probleme de siguranță a alimentării cu energie electrică ar trebui să fie în concordanță cu cea mai recentă analiză disponibilă efectuată de ENTSO-E pentru energia electrică în conformitate cu legislația privind piața internă a energiei, în special:
- (a) pentru măsurile care vizează adecvarea resurselor, evaluările adecvării resurselor la nivel european menționate la articolul 23 din Regulamentul (UE) 2019/943;
 - (b) pentru măsurile care vizează congestia structurală, rapoartele cu privire la congestiile structurale și la alte congestii fizice majore între și în interiorul zonelor de ofertare, menționate la articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943.
293. Statele membre se pot baza și pe evaluările adecvării resurselor la nivel național pentru a demonstra necesitatea măsurilor pentru siguranța alimentării, în măsura permisă în temeiul articolului 24 din Regulamentul (UE) 2019/943.
294. Măsurile legate de riscul de crize de energie electrică pe termen scurt ar trebui identificate în planul național de pregătire pentru riscuri prevăzut la articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/941¹⁰⁷.
295. Statele membre care propun introducerea mai multor măsuri care vizează siguranța alimentării cu energie electrică trebuie să explice în mod clar modul în care acestea ar interacționa între ele pentru a atinge (dar fără a depăși) standardul de fiabilitate.
296. Trebuie identificate disfuncționalitățile cadrului de reglementare și/sau ale pieței care împiedică atingerea unui nivel suficient de siguranță a alimentării cu energie electrică (și de protecție a mediului, dacă este cazul) în absența intervenției.
297. De asemenea, trebuie identificate măsurile existente care vizează deja disfuncționalitățile identificate ale pieței.
298. Statele membre trebuie să demonstreze clar motivele pentru care piața nu este în măsură să asigure siguranța alimentării cu energie electrică în absența ajutorului de stat, ținând seama de evoluțiile actuale și planificate ale pieței și ale tehnologiei.
299. În evaluarea sa, Comisia va ține cont de următoarele elemente care trebuie furnizate de statul membru:

¹⁰⁷ Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri) (*JO L 158, 14.6.2019, p. 1*).

- (a) evaluarea impactului producției variabile, inclusiv a celei provenite de la sistemele învecinate;
- (b) evaluarea impactului participării la nivelul cererii, inclusiv o descriere a măsurilor destinate să încurajeze gestionarea cererii;
- (c) evaluarea existenței reale sau potențiale a interconexiunilor și a infrastructurii majore a rețelei de transport, inclusiv o descriere a proiectelor aflate în construcție și a celor planificate;
- (d) evaluarea oricărui alt element care ar putea provoca sau exacerba problema siguranței alimentării cu energie electrică, precum plafoanele impuse prețurilor cu ridicata sau alte disfuncționalități ale cadrului de reglementare și ale pieței, inclusiv, de exemplu, plafoanele. În cazul în care Regulamentul (UE) 2019/943 prevede acest lucru, planul de punere în aplicare menționat la articolul 20 alineatul (3) din regulamentul respectiv trebuie să facă obiectul unui aviz al Comisiei înainte de acordarea ajutorului. Planul de punere în aplicare și avizul vor fi luate în considerare în evaluarea necesității.

4.8.4.2 Caracterul adecvat

- 300. Secțiunea 3.2.1.2 nu se aplică măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică.
- 301. Statele membre ar trebui să ia în considerare, în primul rând, modalități alternative de asigurare a siguranței alimentării cu energie electrică, în special o organizare mai eficientă a pieței energiei electrice, care să poată atenua disfuncționalitățile pieței care subminează siguranța alimentării cu energie electrică. De exemplu, îmbunătățirea modului în care funcționează decontarea dezechilibrelor de pe piața energiei electrice, o mai bună integrare a producției variabile, stimularea și integrarea consumului dispecerizabil și a stocării, facilitarea transmiterii unor semnale de preț eficiente, eliminarea barierelor din calea comerțului transfrontalier și îmbunătățirea infrastructurii, inclusiv interconectarea. Ajutorul poate fi considerat adecvat pentru măsurile care vizează siguranța alimentării în cazul în care, în pofida îmbunătățirilor corespunzătoare în ceea ce privește organizarea pieței și investițiile în active de rețea, indiferent dacă acestea sunt deja puse în aplicare sau doar planificate, persistă o preocupare legată de siguranța alimentării.

4.8.4.3 Eligibilitatea

- 302. Măsura de ajutor ar trebui să fie deschisă tuturor beneficiarilor sau proiectelor care au capacitatea tehnică de a contribui în mod eficient la realizarea obiectivului privind siguranța alimentării. Aceasta include producerea, stocarea și consumul dispecerizabil, precum și agregarea unităților mici ale acestor forme de capacitate în blocuri mai mari.
- 303. Limitările privind participarea la măsurile pentru siguranța alimentării menite să garanteze că aceste măsuri nu subminează protecția mediului sunt considerate adecvate (a se vedea punctele 325 și 326).
- 304. Statele membre sunt încurajate să introducă criterii sau caracteristici suplimentare în măsurile lor pentru siguranța alimentării cu scopul de a promova participarea

tehnologiilor mai ecologice (sau de a reduce participarea tehnologiilor poluante) necesare pentru a sprijini realizarea obiectivelor Uniunii în materie de protecție a mediului. Aceste criterii sau caracteristici suplimentare trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii în raport cu obiectivele de protecție a mediului identificate în mod clar și să nu conducă la supracompensarea beneficiarilor.

305. În cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic, măsurile pentru siguranța alimentării cu energie electrică trebuie să fie deschise participării transfrontaliere directe a furnizorilor de capacitate situați într-un alt stat membru. Statele membre trebuie să se asigure că capacitatea externă care poate asigura o performanță tehnică echivalentă cu cea a capacităților interne are posibilitatea să participe la același proces concurențial ca și capacitatea internă. Statele membre pot impune situarea capacității externe într-un stat membru care are o racordare directă la rețea cu statul membru care aplică mecanismul. De asemenea, trebuie respectate normele relevante prevăzute la articolul 26 din Regulamentul (UE) 2019/943.

4.8.4.4 Consultarea publică

306. Înainte de notificarea ajutorului, în alte situații decât cele excepționale justificate corespunzător, statele membre trebuie să se consulte public cu privire la măsurile care trebuie notificate în temeiul prezentei secțiuni. Obligația de consultare nu se aplică în ceea ce privește modificările aduse măsurilor deja aprobate care nu modifică domeniul de aplicare sau eligibilitatea acestora și în ceea ce privește cazurile menționate la punctul 307. Pentru a stabili dacă o măsură este justificată, având în vedere criteriile prevăzute în prezentele orientări, este necesară următoarea consultare publică:

- a) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este ≥ 100 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin 8 săptămâni, care să cuprindă:
- (i) eligibilitatea;
 - (ii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse;
 - (iii) principalii parametri pentru procesul de alocare a ajutorului¹⁰⁸, inclusiv pentru a permite concurența între diferitele tipuri de beneficiari¹⁰⁹;
 - (iv) în cazul în care nu se utilizează o procedură de ofertare concurențială, ipotezele și datele care stau la baza cuantificării utilizate pentru a demonstra proporționalitatea ajutorului, inclusiv costurile, veniturile, ipotezele de funcționare și durata de viață, precum și CMPC; și

¹⁰⁸ De exemplu, intervalul de timp dintre procedura concurențială și perioada de livrare, regulile privind ofertarea/oferta, regulile de stabilire a prețurilor.

¹⁰⁹ De exemplu, în cazul în care există durate diferite ale contractelor, metodologii diferite de calculare a capacității/produției eligibile, asigurate cu tehnologii diferite, metodologii diferite pentru calcularea sau plata subvențiilor.

- (v) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii.
- b) pentru măsurile în cazul cărora valoarea estimată a ajutorului mediu anual care urmează să fie acordat este < 100 de milioane EUR pe an, o consultare publică cu o durată de cel puțin 4 săptămâni, care să cuprindă:
- (i) eligibilitatea;
 - (ii) utilizarea propusă și domeniul de aplicare al procedurilor de ofertare concurențiale, precum și eventualele excepții propuse; și
 - (iii) în cazul în care pot fi sprijinite noi investiții în producția de gaze naturale, garanțiile propuse pentru a se asigura compatibilitatea cu obiectivele climatice ale Uniunii.
307. Nu este necesară o consultare publică pentru măsurile care intră sub incidența punctului 306 litera (b) în cazul în care se utilizează proceduri de ofertare concurențiale, iar măsura nu sprijină investiții în producția de energie pe bază de combustibili fosili.
308. Chestionarele de consultare trebuie publicate pe un site public. Statele membre trebuie să publice un răspuns la consultare care să sintetizeze și să abordeze răspunsurile primite. Acesta ar trebui să includă explicarea modului în care posibilele efecte asupra concurenței au fost reduse la minimum prin domeniul de aplicare/eligibilitatea măsurii propuse. Statele membre trebuie să includă un link către răspunsul lor la consultare în notificarea măsurilor de ajutor în temeiul prezentei secțiuni.
309. În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, Comisia ar putea lua în considerare metode alternative de consultare, cu condiția ca punerea în aplicare (continuă) a ajutorului să țină seama de punctele de vedere ale părților interesate. În astfel de cazuri, ar putea fi necesară combinarea consultării cu acțiuni corective pentru a reduce la minimum posibilele efecte de denaturare ale măsurii.

4.8.4.5 Proportionalitatea

310. Normele prevăzute la punctele 311, 312, 313 și 314 se aplică în plus față de normele prevăzute la punctele 48, 49 și 50.
311. Intervalul de timp dintre acordarea ajutorului și termenul până la care trebuie livrate proiectele trebuie livrate ar trebui să permită o concurență efectivă între diferitele proiecte eligibile.
312. Excepțiile de la cerința de a alocă ajutorul și de a stabili nivelul ajutorului printr-o procedură de ofertare concurențială pot fi justificate numai în cazul în care se furnizează dovezi, inclusiv orice dovezi colectate în cadrul consultării publice, că este puțin probabil să existe o participare insuficientă la o astfel de procedură de ofertare pentru a asigura concurența.

313. Pentru ajutoarele individuale care nu sunt acordate printr-o procedură de ofertare concurențială, statele membre trebuie să justifice nivelurile de ajutor propuse pe baza planurilor de afaceri individuale pentru proiectele specifice care urmează să beneficieze de ajutor, în care să fie incluse toate elementele enumerate la punctele 50 și 51.
314. Statele membre pot utiliza, de asemenea, sisteme competitive de certificate/de obligații ale furnizorilor, cu condiția ca:
- (a) cererea în cadrul sistemului să fie stabilită sub nivelul ofertei potențiale; și
 - (b) prețul de preluare/penalizare care se aplică unui consumator/furnizor care nu a cumpărat numărul de certificate necesare (adică prețul care constituie valoarea maximă care poate fi plătită pentru sprijin) este stabilit pe baza valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică.
- 4.8.5 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea*
315. Secțiunea 3.2.2 nu se aplică măsurilor pentru siguranța alimentării cu energie electrică.
316. Adeseori, măsurile pentru siguranța alimentării au scopul de a oferi stimulente eficiente pentru investiții generale suficiente în întregul sistem pentru a atinge standardul de fiabilitate vizat și, prin urmare, nu sunt întotdeauna legate de investiții identificabile specifice ale fiecărui beneficiar.
317. Ajutorul trebuie să fie conceput astfel încât să mențină funcționarea eficientă a piețelor și să mențină stimulente eficiente pentru funcționare și semnale de preț.
318. Nu trebuie oferite stimulente pentru producerea de energie care ar înlocui forme de energie mai puțin poluante.
319. Cerințele de la punctele 317 și 318 vor fi, în general, îndeplinite atunci când o măsură plătește pentru capacitate [EUR pe megawatt (MW)] mai degrabă decât pentru producția de energie electrică (EUR/MWh). În cazul în care există o plată per MWh, este necesar să se acorde o atenție suplimentară pentru a se asigura că sunt evitate efectele negative asupra pieței și că nu sunt înlocuite surse de producție mai puțin poluante.
320. Măsurile pentru siguranța alimentării trebuie să îndeplinească toate condițiile de proiectare relevante prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2019/943¹¹⁰.
321. Pentru rezervele strategice și orice alte măsuri în cazul cărora capacitatea este deținută în afara pieței, pentru a se asigura că formarea prețurilor pieței nu este denaturată, se aplică următoarele cerințe suplimentare:

¹¹⁰ Pentru măsurile incluse în planul de pregătire pentru riscuri menționat în Regulamentul (UE) 2019/941, a se vedea, de asemenea, articolul 16 alineatul (1) din regulamentul respectiv.

- (a) resursele măsurii trebuie să fie dispecerizate numai dacă există posibilitatea ca operatorii de transport și de sistem să își epuizeze resursele de echilibrare, pentru a stabili un echilibru între cerere și ofertă¹¹¹;
 - (b) în cursul intervalelor de decontare a dezechilibrelor în care sunt dispecerizate resurse ale măsurii, dezechilibrele de pe piață se decontează cel puțin la valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică¹¹² sau la o valoare mai mare decât limita tehnică de preț intrazilnică¹¹³, luându-se în considerare valoarea cea mai mare;
 - (c) randamentul măsurii după dispecerizare se atribuie părților responsabile cu echilibrarea prin intermediul mecanismului de decontare a dezechilibrelor;
 - (d) resursele măsurii sunt păstrate în afara piețelor energiei cel puțin pe durata perioadei contractuale.
322. În cazul mecanismelor de asigurare a capacității, statele membre trebuie să se asigure că obligațiile privind capacitatea sunt transferabile între furnizorii de capacitate eligibili.
323. Măsurile privind securitatea aprovizionării cu energie electrică nu ar trebui:
- (a) să creeze denaturări nejustificate ale pieței sau să limiteze comerțul interzonal;
 - (b) să reducă stimulentele pentru investiții în capacitatea de interconectare - de exemplu, prin reducerea veniturilor provenite din congestii pentru interconexiunile existente sau noi;
 - (c) să submineze cuplarea piețelor, inclusiv piețele intrazilnice și de echilibrare;
 - (d) să submineze deciziile de investiții privind capacitatea care au precedat măsura.
324. Pentru a evita subminarea stimulentele pentru consumul dispecerizabil și exacerbară disfuncționalităților pieței care conduc la necesitatea unor măsuri pentru siguranța alimentării, precum și pentru a asigura o dimensiune cât mai redusă a intervenției în materie de siguranță a alimentării, costurile unei măsuri pentru siguranța alimentării ar trebui să fie suportate de participanții la piață care contribuie la necesitatea acesteia. De exemplu, acest lucru poate fi realizat prin alocarea costurilor unei măsuri pentru siguranța alimentării consumatorilor de energie electrică în perioadele de vârf ale cererii de energie electrică.
325. Comisia consideră că anumite măsuri de ajutor au efecte negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, efecte a căror compensare este puțin probabilă. În special, anumite măsuri de ajutor pot agrava disfuncționalitățile pieței, creând ineficiențe în detrimentul consumatorilor și al bunăstării sociale. De exemplu, măsurile - inclusiv

¹¹¹ Această cerință nu aduce atingere activării resurselor înainte de dispecerizarea propriu-zisă pentru a respecta constrângerile de solicitare și cerințele de funcționare ale resurselor. Randamentul rezervei strategice din timpul activării nu trebuie să fie atribuit grupurilor pentru echilibrare prin intermediul piețelor angro și nici nu trebuie să le modifice dezechilibrele.

¹¹² Astfel cum se stabilește în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2019/943.

¹¹³ Astfel cum sunt menționate la articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943.

rezervele de rețea și schemele de întreruptibilitate - care nu respectă pragul de emisii aplicabil mecanismelor de asigurare a capacității prevăzut la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2019/943 și care pot stimula noi investiții în energie bazate pe cei mai poluanți combustibili fosili, cum ar fi cărbunele, motorina, lignitul, petrolul, turba și șistul bituminos, sporesc externalitățile negative de mediu de pe piață.

326. Măsurile care stimulează noi investiții în producerea de energie pe bază de gaze naturale pot sprijini siguranța alimentării cu energie electrică, dar agravează externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative în tehnologii nepoluante. Pentru a permite Comisiei să verifice dacă efectele negative ale unor astfel de măsuri pot fi compensate prin efecte pozitive în cadrul testului comparativ, statele membre ar trebui să explice modul în care se vor asigura că aceste investiții contribuie la realizarea obiectivului climatic până în 2030 și obiectivului de neutralitate climatică până în 2050. În special, statele membre ar trebui să explice modul în care va fi evitată blocarea acestei producții de energie pe bază de gaz. De exemplu, aceasta poate include angajamente obligatorii ale beneficiarului de a introduce tehnologii de decarbonizare precum CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile sau cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau angajamente obligatorii de a închide centrala într-un interval de timp în conformitate cu obiectivele climatice ale Uniunii.
327. În cazul măsurilor sau al schemelor de ajutor individuale care aduc beneficii doar unui număr extrem de mic de beneficiari sau unui beneficiar istoric, statele membre ar trebui, în plus, să demonstreze că măsura de ajutor propusă nu va conduce la creșterea puterii de piață.

4.9 Ajutoarele pentru infrastructura energetică

4.9.1 Justificarea ajutorului

328. Pentru a îndeplini obiectivele Uniunii în materie de climă, vor fi necesare investiții semnificative și modernizarea infrastructurii energetice. O infrastructură energetică modernă este esențială pentru o piață integrată a energiei care să îndeplinească obiectivele climatice, asigurând în același timp siguranța alimentării în Uniune. Infrastructura energetică adecvată este un element necesar al unei piețe eficiente a energiei. Datorită modernizării infrastructurii energetice, se îmbunătățesc stabilitatea sistemului, adecvarea resurselor, integrarea diferitelor surse de energie și alimentarea cu energie în rețelele subdezvoltate.
329. În cazul în care operatorii de pe piață nu pot furniza infrastructura necesară, pot fi necesare ajutoare de stat pentru a se depăși disfuncționalitățile pieței și a se asigura satisfacerea nevoilor considerabile ale Uniunii în materie de infrastructură. O disfuncționalitate a pieței care poate apărea în domeniul infrastructurii energetice este legată de probleme de coordonare. Interesele divergente ale investitorilor, incertitudinea cu privire la rezultatele colaborării și efectele asupra rețelei pot împiedica dezvoltarea unui proiect sau conceperea sa efectivă. În același timp, infrastructura energetică poate genera externalități pozitive considerabile, prin care costurile și avantajele infrastructurii pot reveni într-un mod asimetric diferiților participanți de pe piață și diferitelor statele membre. Comisia consideră, așadar, că ajutoarele destinate infrastructurii energetice pot fi benefice pieței interne, contribuind la remedierea acestor

disfuncționalități ale pieței. Acest lucru este valabil în special pentru proiectele de infrastructură care au un impact transfrontalier, cum ar fi proiectele de interes comun, astfel cum sunt definite la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 347/2013.

4.9.2 Domeniul de aplicare

330. Prezenta secțiune se aplică sprijinului acordat pentru construirea sau modernizarea infrastructurii energetice, astfel cum este definită în secțiunea 2.4 punctul 18 (35). Cu excepția cazului în care proiectul este exclus de la controlul ajutoarelor de stat (a se vedea punctul 331), Comisia îl va evalua astfel cum se prevede în prezenta secțiune.
331. Investițiile în infrastructura energetică realizate în cadrul unui monopol legal nu fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat. În sectorul energetic, acest lucru este deosebit de relevant pentru statele membre în care construirea și exploatarea anumitor infrastructuri este rezervată din punct de vedere juridic exclusiv pentru OTS sau OD.
332. Comisia consideră că există un monopol legal care exclude denaturarea concurenței în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
- (a) construirea și exploatarea infrastructurii fac obiectul unui monopol legal (stabilit în conformitate cu dreptul Uniunii); acest lucru este valabil atunci când OTS/OD este, din punct de vedere juridic, singura entitate abilitată să efectueze un anumit tip de investiție și nicio altă entitate nu poate exploata o rețea alternativă¹¹⁴;
 - (b) monopolul legal nu exclude doar concurența de pe piață, ci și concurența pentru piață, în sensul că exclude orice concurență posibilă pentru a deveni operatorul exclusiv al infrastructurii în cauză;
 - (c) serviciul nu este în concurență cu alte servicii;
 - (d) în cazul în care operatorul infrastructurii energetice își desfășoară activitatea pe o altă piață (geografică sau de produse) deschisă concurenței, este exclusă subvenționarea încrucișată; acest lucru impune ținerea unei contabilități separate, alocarea costurilor și a veniturilor în mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică furnizată pentru serviciul care face obiectul monopolului legal nu este în folosul altor activități. În ceea ce privește infrastructura pentru energie electrică și gaze naturale, întrucât atât articolul 31 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului, cât și, respectiv, Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului prevăd obligația entităților integrate vertical de a ține evidențe contabile separate pentru fiecare dintre activitățile lor, această cerință va fi, după toate probabilitățile, îndeplinită.

¹¹⁴ Un monopol legal există atunci când un anumit serviciu este rezervat prin lege sau prin măsuri de reglementare unui furnizor exclusiv într-o zonă geografică determinată (și într-un stat membru), cu o interdicție clară pentru orice alt operator de a furniza un astfel de serviciu (nici măcar pentru a satisface o posibilă cerere reziduală din partea anumitor grupuri de clienți). Cu toate acestea, simplul fapt că furnizarea unui serviciu public este încredințată unei anumite întreprinderi nu înseamnă că o astfel de întreprindere se bucură de un monopol legal.

333. În mod similar, Comisia consideră că nu există ajutor de stat implicat în investițiile în care infrastructura energetică este exploatată în cadrul unui „monopol natural”, care se consideră că există atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:
- (a) o infrastructură nu se confruntă cu concurență directă, ceea ce se întâmplă atunci când infrastructura energetică nu poate fi reprodusă din punct de vedere economic și, deci, nu sunt implicați alți operatori decât OTS/OD;
 - (b) finanțarea alternativă a infrastructurii de rețea, în plus față de finanțarea rețelei, este nesemnificativă în sectorul și în statul membru în cauză;
 - (c) infrastructura nu este concepută pentru a favoriza în mod selectiv o anumită întreprindere sau un anumit sector, ci aduce beneficii societății în general, lucru valabil în mod normal în cazul infrastructurii de gaze și energie electrică.
334. Statele membre trebuie, de asemenea, să se asigure că finanțarea acordată pentru construirea infrastructurii rețelei energetice nu poate fi utilizată pentru subvenționarea încrucișată sau indirectă a altor activități economice, inclusiv pentru exploatarea infrastructurii. Pentru infrastructura de energie electrică și gaze, a se vedea punctul 332 (d).
- 4.9.3 *Reducerea la minimum a denaturărilor în ceea ce privește concurența și schimburile comerciale*
- 4.9.3.1 Necesitatea și caracterul adecvat
335. Secțiunile 3.2.1.1 și 3.2.1.2 nu se aplică sprijinului pentru infrastructura energetică.
336. Infrastructura energetică este finanțată, de regulă, prin tarife pentru utilizatori. Pentru multe categorii de infrastructură, aceste tarife sunt reglementate, pentru a asigura nivelul necesar de investiții, menținând totodată drepturile utilizatorilor.
337. Acordarea ajutorului de stat este o modalitate de a remedia disfuncționalitățile pieței care nu pot fi remediate prin intermediul unor tarife obligatorii impuse utilizatorilor. Prin urmare, pentru a demonstra necesitatea ajutorului de stat, se aplică următoarele principii:
- (a) Comisia consideră că, pentru proiectele de interes comun, astfel cum sunt definite la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013, care intră pe deplin sub incidența legislației privind piața internă a energiei, disfuncționalitățile pieței în ceea ce privește problemele de coordonare sunt de așa natură încât finanțarea cu ajutorul tarifelor poate să nu fie suficientă, putându-se astfel acorda ajutoare de stat.
 - (b) În ceea ce privește proiectele de interes comun care sunt exceptate parțial sau integral de la aplicarea legislației privind piața internă a energiei și pentru alte categorii de infrastructură, Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a necesității ajutorului de stat. În evaluarea sa, Comisia va avea în vedere următorii factori: (i) măsura în care o disfuncționalitate a pieței determină o realizare insuficientă a infrastructurii necesare; (ii) măsura în care infrastructura este

deschisă accesului terților și este supusă reglementării tarifelor; și (iii) măsura în care proiectul contribuie la securitatea aprovizionării cu energie în Uniune.

4.9.3.2 Proportionalitatea ajutorului

338. Proportionalitatea va fi evaluată pe baza principiului deficitului de finanțare, astfel cum este prevăzut la punctele 47, 50 și 51. Pentru ajutoarele destinate infrastructurii, astfel cum s-a explicat la punctul 51, scenariul contrafactual este considerat a fi situația în care proiectul nu s-ar implementa. Introducerea unor mecanisme de recuperare este necesară în cazul în care există un risc semnificativ de profituri excepționale, de exemplu atunci când valoarea ajutorului este apropiată de maximumul permis, menținând în același timp motivația beneficiarilor de a-și reduce la minimum costurile și de a-și dezvolta activitatea într-un mod mai eficient de-a lungul timpului.

4.9.4 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea*

339. Secțiunea 3.2.2 nu se aplică infrastructurii energetice. În analiza impactului ajutoarelor de stat pentru infrastructura energetică asupra concurenței, abordarea Comisiei va fi următoarea:
- (a) Având în vedere cerințele existente prevăzute de legislația privind piața internă a energiei care vizează consolidarea concurenței, Comisia va considera în general că ajutorul pentru infrastructura energetică supus în totalitate reglementărilor privind piața internă nu are efecte nejustificate de denaturare a concurenței.
 - (b) În cazul proiectelor de infrastructură care sunt exceptate parțial sau integral de la aplicarea legislației privind piața internă a energiei, Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a potențialelor denaturări ale concurenței, luând în considerare, în special, gradul de acces al terților la infrastructura care beneficiază de ajutor, accesul la infrastructuri alternative, excluderea investițiilor private și poziția concurențială a beneficiarului sau beneficiarilor. În cazul infrastructurii exceptate în totalitate de la legislația privind piața internă a energiei, efectele negative de denaturare a concurenței sunt considerate deosebit de grave.
 - (c) În plus față de abordarea prezentată mai sus, Comisia consideră că, în cazul investițiilor în infrastructura privind gazele naturale, efectele pozitive asupra concurenței depășesc în mod evident efectele negative ale acestora asupra concurenței atunci când infrastructura rezultată este adecvată pentru utilizarea de hidrogen și gaze sau combustibili regenerabili de origine nebiologică. În caz contrar, pentru a compensa efectele negative asupra concurenței, statul membru în cauză trebuie să demonstreze următoarele: (i) motivul pentru care proiectul nu poate fi conceput astfel încât să fie adecvat pentru utilizarea pentru hidrogen și gaze și combustibili regenerabili de origine nebiologică; (ii) motivul pentru care proiectul nu creează un efect de blocare pentru utilizarea gazelor naturale; și (iii) modul în care investițiile contribuie la atingerea obiectivului climatic pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în 2050 ale Uniunii.

4.10 Ajutoarele pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată

4.10.1 Justificarea ajutorului

340. Construirea sau modernizarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată poate avea o contribuție pozitivă la protecția mediului prin creșterea eficienței energetice și a durabilității sistemului care beneficiază de sprijin. Totuși, externalitățile de mediu asociate cu funcționarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată pot conduce la investiții insuficiente și ineficiente în construirea și modernizarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată. Ajutoarele de stat pot contribui la remedierea acestei disfuncționalități a pieței prin atragerea unor investiții suplimentare eficiente.

4.10.2 Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin

341. Prezenta secțiune se aplică sprijinului pentru construirea sau modernizarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată eficiente din punct de vedere energetic. Investițiile care beneficiază de sprijin pot viza instalațiile de producere și stocare a căldurii sau a răcirii sau rețeaua de distribuție sau ambele.
342. Astfel de măsuri de ajutor vizează, de regulă, construirea sau modernizarea unității de producere astfel încât să se utilizeze energie din surse regenerabile, căldura reziduală sau cogenerarea cu grad înalt de eficiență, inclusiv soluții de stocare termică, sau modernizarea rețelei de distribuție astfel încât să se reducă pierderile și să crească eficiența, inclusiv prin soluții inteligente și digitale.
343. În cazul în care un stat membru investește în modernizarea unui sistem de termoficare și de răcire centralizată fără a respecta standardul de eficiență energetică, acesta trebuie să se angajeze să înceapă lucrările pentru a atinge acest standard în termen de trei ani de la finalizarea lucrărilor de modernizare.

4.10.3 Necesitatea și caracterul adecvat

344. Secțiunile 3.2.1.1 și 3.2.1.2 nu se aplică ajutoarelor pentru încălzire sau răcire centralizată. Comisia consideră că ajutorul de stat poate contribui la remedierea disfuncționalităților pieței prin atragerea investițiilor necesare pentru crearea unor sisteme de termoficare și de răcire centralizată eficiente din punct de vedere energetic. În plus, ajutoarele de stat acordate pentru sisteme de termoficare și de răcire centralizată eficiente din punct de vedere energetic care utilizează deșeurile, inclusiv căldura reziduală, drept combustibil de alimentare, pot avea o contribuție pozitivă la protecția mediului, cu condiția să nu eludeze principiul ierarhiei deșeurilor¹¹⁵.

4.10.4 Proportionalitatea măsurii de ajutor

345. Proportionalitatea va fi evaluată pe baza principiului deficitului de finanțare, astfel cum este prevăzut la punctele 47, 50 și 51.

¹¹⁵ Prin ierarhia deșeurilor se înțelege (a) prevenirea, (b) pregătirea în vederea unei reutilizări, (c) reciclarea, (d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică, și (e) eliminarea deșeurilor. A se vedea articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2008/98/CE.

346. Pentru construirea și modernizarea rețelilor de distribuție, astfel cum se prevede la punctul 51, scenariul contrafactual ar fi situația în care proiectul nu s-ar implementa.

4.10.5 *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale și echilibrarea*

347. Secțiunea 3.2.2 nu se aplică ajutoarelor pentru încălzire sau răcire centralizată. Comisia consideră că modernizarea sau construirea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată care se bazează pe cei mai poluanți combustibili fosili, cum sunt cărbunele, lignitul, petrolul și motorina, are consecințe negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale, fiind puțin probabil ca acestea să fie compensate, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) sprijinul se limitează la modernizarea rețelei de distribuție;
- (b) rețeaua de distribuție respectivă este sau devine adecvată pentru transportul căldurii sau al răcirii generate din surse regenerabile de energie;
- (c) investiția nu are ca rezultat o creștere a producției de energie cu utilizarea celor mai poluanți combustibili fosili (de exemplu, prin conectarea unor clienți suplimentari);
- (d) există un calendar clar care implică angajamente ferme referitoare la renunțarea la cei mai poluanți combustibili fosili, compatibil cu obiectivul climatic pentru 2030 și cu obiectivul de neutralitate climatică până în 2050 ale Uniunii.

348. În ceea ce privește construirea sau modernizarea instalațiilor de termoficare, măsurile care stimulează noi investiții în producția de energie pe bază de gaze naturale pot reduce emisiile de gaze cu efect de seră pe termen scurt, dar pot agrava externalitățile negative de mediu pe termen mai lung, în comparație cu investițiile alternative. Pentru ca aceste investiții în gazele naturale să fie considerate ca având efecte pozitive asupra mediului, statele membre trebuie să explice modul în care se vor asigura că investițiile contribuie la realizarea obiectivului climatic pentru 2030 și a obiectivului de neutralitate climatică până în 2050 ale Uniunii și, în special, modul în care se va evita dependența de generarea de energie pe bază de gaz sau de echipamentele de producție pe bază de gaz. De exemplu, aceasta poate include angajamente obligatorii ale beneficiarului de a introduce CSC/CUC sau de a înlocui gazele naturale cu gaze din surse regenerabile sau cu gaze cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau angajamente obligatorii de a închide centrala într-un anumit interval de timp, în conformitate cu obiectivele climatice ale Uniunii.

349. La analizarea impactului ajutoarelor de stat pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată asupra concurenței și la echilibrarea acestuia cu activitatea economică ce beneficiază de sprijin, Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz care va pune în balanță beneficiile proiectului în ceea ce privește eficiența energetică și durabilitatea cu efectele negative asupra concurenței, în special potențialul impact negativ asupra tehnologiilor alternative sau a furnizorilor de servicii și rețele de încălzire și răcire.

4.11 Ajutoarele sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie

4.11.1 Justificarea ajutorului

350. Transformarea economiei Uniunii în conformitate cu Comunicarea privind Pactul verde este finanțată parțial prin taxe pe consumul de energie electrică. În vederea realizării obiectivelor Pactului verde este necesar ca statele membre să pună în aplicare politici ambițioase de decarbonizare pentru a reduce în mod semnificativ emisiile de gaze cu efect de seră ale Uniunii până în 2030 și pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050. În acest context, cel mai probabil statele membre vor continua să finanțeze astfel de politici prin taxe și, prin urmare, este posibil ca aceste taxe să crească.
351. Pentru anumite sectoare economice care sunt în mod deosebit expuse comerțului internațional și care se bazează în mare măsură pe energia electrică pentru crearea de valoare, obligația de a plăti integral aceste taxe poate crea o sarcină suplimentară semnificativă. Această sarcină poate crește riscul ca activitățile din aceste sectoare să fie relocate în afara Uniunii Europene, în locuri în care disciplinele de mediu lipsesc sau sunt mai puțin ambițioase. În plus, aceste taxe cresc costul energiei electrice în comparație cu costul emisiilor directe și, prin urmare, pot descuraja electrificarea proceselor de producție, care este esențială pentru decarbonizarea cu succes a economiei Uniunii. Pentru a atenua aceste riscuri, statele membre pot acorda reduceri ale acestor taxe pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea în sectoarele economice în cauză.
352. Prezenta secțiune stabilește criteriile pe care Comisia le va aplica atunci când va evalua dezvoltarea unei activități economice, efectul stimulat, necesitatea, caracterul adecvat, proporționalitatea și impactul asupra concurenței al acestor reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru anumiți utilizatori mari consumatori de energie. Criteriile de compatibilitate din capitolul 3 se aplică numai acelor criterii pentru care nu există norme specifice în prezenta secțiune.
353. Comisia a recurs la măsuri adecvate pentru a identifica acele sectoare care se confruntă în mod deosebit cu riscurile menționate la punctul 351 și a introdus cerințe de proporționalitate, ținând seama de faptul că, în cazul în care reducerile de taxe sunt prea mari sau sunt acordate unui număr prea mare de consumatori de energie electrică, finanțarea globală a sprijinului pentru energia din surse regenerabile ar putea fi amenințată, iar denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale poate fi deosebit de accentuată.

4.11.2 Domeniul de aplicare: taxe pentru care se pot acorda reduceri

354. În conformitate cu prezenta secțiune, statele membre pot acorda reduceri ale taxelor pentru consumul de energie electrică, prin care se finanțează un obiectiv de politică energetică. Sunt incluse taxele care finanțează sprijinul pentru sursele regenerabile sau pentru producția combinată de energie termică și electrică și taxele care finanțează tarifele sociale sau prețurile energiei în regiunile izolate. Prezenta secțiune nu se referă la taxele care reflectă o parte din costul furnizării de energie electrică către beneficiarii în cauză. De exemplu, scutiile de la plata taxelor de rețea sau a taxelor de finanțare a mecanismelor de asigurare a capacității nu sunt reglementate de prezenta secțiune. De

asemenea, taxele pe consumul de alte forme de energie, în special de gaze naturale, nu fac obiectul prezentei secțiuni.

355. Impactul taxelor pentru care se pot acorda reduceri asupra riscului de relocare în afara Uniunii Europene depinde de efectul financiar combinat al tuturor taxelor în cauză și al tuturor reducerilor acestor taxe acordate beneficiarilor eligibili. Prin urmare, statele membre care doresc să introducă o măsură care urmează să fie evaluată în temeiul prezentei secțiuni trebuie să includă toate aceste reduceri într-o schemă unică și, în cadrul notificării, trebuie să informeze Comisia cu privire la efectul cumulativ al tuturor taxelor eligibile și al tuturor reducerilor propuse. În cazul în care un stat membru decide ulterior să introducă reduceri suplimentare ale taxelor vizate de prezenta secțiune, acesta va trebui să notifice o modificare a schemei existente.
356. Comisia consideră că statele membre pot acorda reduceri ale taxelor în temeiul prezentei secțiuni numai în cazul în care nivelul cumulat global al acestor taxe (înainte de orice reducere) este de cel puțin [...] EUR/MWh.

4.11.3 *Reducerea la minimum a denaturării concurenței și a schimburilor comerciale*

4.11.3.1 Eligibilitatea

357. Ajutoarele prevăzute în prezenta secțiune ar trebui să se limiteze la sectoarele care se confruntă cu un dezavantaj concurențial semnificativ și cu riscul de relocare în afara Uniunii din cauza taxelor eligibile. Riscul de relocare depinde de intensitatea consumului de energie electrică a sectorului în cauză și de expunerea acestuia la comerțul internațional. În consecință, ajutorul poate fi acordat numai dacă întreprinderea aparține unui sector care se confruntă cu o intensitate a schimburilor comerciale de cel puțin 20 % la nivelul Uniunii și cu o intensitate a consumului de energie electrică de cel puțin 10 % la nivelul Uniunii. În plus, Comisia consideră că un risc similar există în sectoarele care înregistrează o intensitate electrică de cel puțin 7 % și o intensitate a schimburilor comerciale de cel puțin 80 %. Sectoarele care îndeplinesc aceste criterii de eligibilitate sunt enumerate în anexa I.
358. În cazul în care un stat membru acordă sprijin numai unui subset de beneficiari eligibili sau acordă niveluri diferite de reduceri diferitelor categorii de beneficiari eligibili, acesta trebuie să demonstreze că decizia se ia pe baza unor criterii obiective, nediscriminatorii și transparente și că ajutoarele se acordă, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector, dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară.

4.11.3.2 Proportionalitatea măsurii de ajutor

359. Comisia va considera că ajutorul este proporțional dacă beneficiarii plătesc cel puțin 25 % din costurile generate de taxele pe energia electrică pe care un stat membru le include în schema sa.
360. Totuși, o contribuție proprie de 25 % din taxele pe energia electrică eligibile ar putea depăși sarcina pe care o pot suporta întreprinderile expuse în mod deosebit. Prin urmare, statul membru poate, în schimb, să limiteze costurile suplimentare rezultate din

taxele pe energia electrică la 1,5 % din valoarea adăugată brută (VAB) a întreprinderii în cauză.

361. În scopul aplicării punctului 360, VAB a unei întreprinderi va fi valoarea adăugată brută la costul factorilor, care este VAB la prețurile pieței minus orice impozit indirect plus orice subvenții. Valoarea adăugată brută la costul factorilor poate fi calculată pe baza cifrei de afaceri, plus producția capitalizată, plus alte venituri din exploatare, plus sau minus modificările acțiunilor, minus achizițiile de bunuri și servicii¹¹⁶, minus alte impozite pe produse care au legătură cu cifra de afaceri, dar care nu sunt deductibile, minus taxele și impozitele legate de producție. Ca alternativă, VAB la costul factorilor mai poate fi calculată pe baza excedentului brut de exploatare prin adăugarea costurilor cu personalul. Veniturile și cheltuielile clasificate ca financiare sau extraordinare în contabilitatea firmei se exclud din valoarea adăugată. Valoarea adăugată la costul factorilor este calculată la nivel brut, întrucât ajustările valorice (cum ar fi deprecierea) nu sunt scăzute¹¹⁷.
362. În scopul aplicării punctului 361, se utilizează media aritmetică din ultimii 3 ani pentru care sunt disponibile date privind VAB.

4.11.3.3 Forma ajutorului de stat

363. Statele membre pot acorda ajutoarele sub forma unei reduceri a taxelor, a unei compensații anuale fixe (rambursare) sau a unei combinații a celor două¹¹⁸. Atunci când ajutorul este acordat sub forma unei reduceri a taxelor, trebuie să existe un mecanism de monitorizare *ex post* pentru a se garanta faptul că orice plată excedentară a ajutorului va fi rambursată înainte de data de 1 iulie a anului următor. Atunci când ajutorul este acordat sub forma unei rambursări, acesta trebuie calculat pe baza nivelurilor observate ale consumului de energie electrică și, dacă este cazul, pe baza valorii adăugate brute din perioada de timp în care au fost aplicate taxele eligibile.

4.11.3.4 Auditurile energetice și sistemele de gestionare a energiei

364. Pentru ajutoarele care intră sub incidența secțiunii 4.11, statul membru trebuie să se angajeze să verifice dacă beneficiarul respectă obligația de a efectua un audit energetic în sensul articolului 8 din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului. Acesta poate fi efectuat fie ca un audit energetic independent, fie în cadrul sistemului certificat de gestionare a energiei sau al sistemului de management de mediu, de exemplu sistemul Uniunii de management de mediu și audit (EMAS)¹¹⁹.

¹¹⁶ „Bunurile și serviciile” nu includ costuri cu personalul.

¹¹⁷ Codul 12 15 0 din cadrul juridic instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 58/97 al Consiliului din 20 decembrie 1996 privind statisticile structurale de întreprindere (JO L 014, 17.1.1997, p. 1).

¹¹⁸ Utilizarea compensațiilor anuale fixe (rambursări) are avantajul că societățile care beneficiază de ajutor se confruntă cu aceeași creștere a costului marginal al energiei electrice (adică aceeași creștere a costului energiei electrice pentru fiecare MWh consumat în plus), limitându-se astfel potențialele denaturări ale concurenței în cadrul sectorului.

¹¹⁹ Regulamentul (CE) nr. 1221/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind participarea voluntară a organizațiilor la un sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 761/2001 și a Deciziilor 2001/681/CE și 2006/193/CE ale Comisiei (JO L 342, 22.12.2009, p. 1).

365. Statul membru trebuie, de asemenea, să se angajeze să monitorizeze dacă beneficiarii cărora li se solicită să efectueze un audit energetic în temeiul articolului 8 alineatul (4) din Directiva 2012/27/UE îndeplinesc una sau mai multe dintre următoarele activități:

- (a) pun în aplicare recomandările din raportul de audit, în măsura în care perioada de recuperare a investițiilor relevante nu depășește 3 ani, iar costurile investițiilor lor sunt proporționale;
- (b) reduc amprenta de carbon a consumului lor de energie electrică, astfel încât să acopere cel puțin 30 % din consumul lor de energie electrică din surse care nu produc emisii de dioxid de carbon;
- (c) investesc o cotă semnificativă de cel puțin 50 % din quantumul ajutorului în proiecte care conduc la reduceri substanțiale ale emisiilor de gaze cu efect de seră ale instalației; dacă este cazul, investiția ar trebui să conducă la reduceri cu mult sub valoarea de referință relevantă utilizată pentru alocarea cu titlu gratuit în cadrul sistemului ETS al Uniunii.

4.11.3.5 Norme tranzitorii

366. Comisia consideră că ajutoarele nenotificate acordate sub formă de reduceri ale taxelor pe energia electrică pentru utilizatorii mari consumatori de energie în perioada anterioară intrării în vigoare a prezentelor orientări pot fi declarate compatibile cu piața internă cu următoarele condiții:

- (a) ca ajutorul să fi fost necesar pentru dezvoltarea activităților economice desfășurate de beneficiari și
- (b) să se evite denaturarea excesivă a concurenței.

4.12 Ajutoare pentru închiderea activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase

367. Secțiunile 4.12.1 și 4.12.2 prevăd normele de compatibilitate aplicabile celor două tipuri de măsuri pe care statele membre le pot lua pentru a sprijini închiderea centralelor electrice care ard cărbune (inclusiv ulei și lignit), turbă sau șisturi bituminoase și, eventual, a operațiunilor de extracție a acestor combustibili (denumite împreună „activități pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase”).

368. Cele două secțiuni de mai jos stabilesc criteriile pe care Comisia le va aplica la evaluarea efectului stimulator, a necesității, a caracterului adecvat, a proporționalității și a efectelor asupra concurenței și a schimburilor comerciale. Criteriile de compatibilitate din capitolul 3 se aplică numai acelor criterii pentru care nu există norme specifice în cele două secțiuni de mai jos.

4.12.1 Ajutoare pentru închidere anticipată

4.12.1.1 Justificarea ajutorului

369. Renunțarea la producția de energie pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase este unul dintre cei mai importanți factori ai decarbonizării în sectorul energetic al Uniunii.

Această schimbare este determinată în mare măsură de forțele pieței, cum ar fi efectele prețurilor carbonului și concurența din partea surselor regenerabile de energie cu costuri marginale scăzute.

370. Cu toate acestea, statele membre pot decide să accelereze această tranziție determinată de piață prin interzicerea producerii de energie pe baza acestor combustibili începând cu o anumită dată. Această interdicție poate crea situații în care activități profitabile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase trebuie să se închidă înainte de sfârșitul duratei lor de viață economică și, prin urmare, pot duce la pierderi de profit.

4.12.1.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

371. Prezenta secțiune stabilește norme de compatibilitate pentru măsurile luate pentru a compensa închiderea anticipată a activităților profitabile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.
372. Măsurile prevăzute în prezenta secțiune pot facilita dezvoltarea anumitor activități sau domenii economice. De exemplu, astfel de măsuri pot crea mediul propice dezvoltării altor activități, probabil ecologice, pentru a compensa reducerea capacității de producere a energiei electrice cauzată de închiderea anticipată. În absența măsurii, este posibil ca această dezvoltare să nu se producă la o scară atât de largă. În plus, predictibilitatea și securitatea juridică introduse de astfel de măsuri pot contribui la facilitarea închiderii ordonate a activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.

4.12.1.3 Efectul stimulator

373. Măsura trebuie să determine o schimbare a comportamentului economic al operatorilor, care își închid activitățile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase înainte de sfârșitul duratei lor de viață economică. Pentru a stabili existența unei astfel de situații, Comisia va compara efectele măsurii cu un scenariu contrafactual fără închiderea obligatorie și compensarea aferentă. Scenariul contrafactual ar trebui să se bazeze pe ipoteze justificate, în conformitate cu evoluțiile proiectate, și să reflecte veniturile și costurile proiectate ale instalațiilor în cauză. Închiderea activităților pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase ar trebui să aibă loc în termen de cel mult un an de la acordarea compensației, cu excepția cazului în care există un mecanism de corecție care să actualizeze calculul pe baza celor mai recente ipoteze. În circumstanțe excepționale, statul membru poate justifica motivul pentru care este necesară o perioadă mai lungă chiar și în absența unui mecanism de corecție. Măsura nu ar trebui să conducă la eludarea normelor aplicabile măsurilor pentru siguranța alimentării.

4.12.1.4 Necesitatea și caracterul adecvat

374. Compensarea acestor profituri nerealizate ca urmare a închiderii anticipate a activităților profitabile pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase contribuie adesea la evitarea litigiilor cu operatorii și asigură securitatea juridică și predictibilitatea. Compensația pentru pierderea de profit decisă de o instanță națională în conformitate cu normele de drept intern aplicabile oricărui justițiabil aflat într-o situație similară este susceptibilă, dată fiind natura sa, să nu intre sub incidența controlului ajutoarelor de stat. Această regulă nu se aplică în cazul compensației

stabilite de autoritățile statului membru sau convenite cu întreprinderile. În astfel de cazuri, Comisia nu poate exclude faptul că aceste forme de compensare implică ajutor de stat, deoarece Comisia nu poate verifica dacă compensația acordată este egală cu compensația care ar fi fost acordată în temeiul legislației naționale.

4.12.1.5 Proportionalitatea

375. În principiu, ajutorul trebuie să fie acordat printr-o procedură de ofertare concurențială, pe baza unor criterii clare, transparente și nediscriminatorii, în conformitate cu secțiunea 3.2.1.3¹²⁰. Această cerință nu se aplică în cazul în care statul membru demonstrează că este puțin probabil ca o procedură de ofertare să fie concurențială, din motive obiective. O astfel de situație poate fi, de exemplu, aceea în care există un număr mic de potențiali participanți, cu condiția ca acest lucru să nu se datoreze unor criterii de eligibilitate discriminatorii.
376. În cazul în care ajutorul este acordat prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, Comisia va presupune că ajutorul este proporțional și limitat la minimumul necesar.
377. În absența unei proceduri de ofertare concurențiale, Comisia va evalua proportionalitatea de la caz la caz. În acest context, Comisia va analiza în detaliu ipotezele utilizate de statul membru pentru a determina pierderile de profit și costurile suplimentare generate de închiderea anticipată, comparând profitabilitatea preconizată în scenariul factual și scenariul contrafactual. Costurile suplimentare nu pot include costurile care ar fi apărut și în scenariul contrafactual, cum ar fi costurile de dezmembrare. În cazul în care închiderea activităților electrice pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase are loc la mai mult de un an de la acordarea compensației, statul membru trebuie să introducă un mecanism de actualizare a calculului pe baza celor mai recente ipoteze, cu excepția cazului în care poate demonstra că utilizarea unui astfel de mecanism nu este justificată din cauza unor circumstanțe excepționale în cazul respectiv.

4.12.1.6 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

378. Statul membru trebuie să identifice și să cuantifice beneficiile pentru mediu preconizate ale măsurii, dacă este posibil sub forma subvenției pe tonă de emisii de CO₂ echivalent evitate. Atunci când evaluează beneficiile măsurii din punctul de vedere al decarbonizării, Comisia va analiza, de asemenea, dacă măsura include o anulare voluntară a certificatelor de emisii de CO₂ la nivel național.
379. De asemenea, este important să se asigure că măsura este structurată astfel încât să limiteze la minimum orice denaturare a concurenței pe piață. În cazul în care ajutorul este acordat prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale deschise tuturor operatorilor de activități pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase în condiții nediscriminatorii, Comisia va presupune că ajutorul are efecte limitate de denaturare a

¹²⁰ Cerința referitoare la procentul de 25 % prevăzută la punctul 49 din orientări nu se aplică procedurilor de ofertare în temeiul prezentei secțiuni 4.12.

concurenței și a schimburilor comerciale. În absența unei proceduri de ofertare concurențiale, Comisia va evalua efectele ajutorului asupra concurenței și a schimburilor comerciale pe baza modului în care a fost concepută măsura și a efectului acesteia asupra pieței relevante.

4.12.2 *Ajutoare pentru costurile excepționale*

4.12.2.1 Justificarea ajutorului

380. Închiderea activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase poate genera costuri sociale și de mediu semnificative la nivelul centralelor electrice și al operațiunilor miniere. Statele membre pot decide să acopere aceste costuri excepționale pentru a atenua consecințele sociale și regionale ale procesului de închidere.

4.12.2.2 Domeniul de aplicare și activitățile care beneficiază de sprijin

381. Prezenta secțiune stabilește norme de compatibilitate pentru măsurile luate pentru a acoperi costurile excepționale rezultate din încetarea activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.
382. Măsurile prevăzute în prezenta secțiune pot facilita tranziția socială, în materie de mediu și de siguranță a zonei în cauză.
383. Prezenta secțiune se aplică în măsura în care măsura nu este reglementată de Decizia Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive¹²¹.

4.12.2.3 Necesitatea și caracterul adecvat

384. Comisia va considera că ajutorul pentru costurile excepționale este necesar și adecvat în măsura în care poate contribui la atenuarea impactului social și de mediu al închiderii activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase din regiune și din statul membru în cauză.

4.12.2.4 Efectul stimulat și proporționalitatea

385. Ajutorul de stat pentru costuri excepționale poate fi utilizat numai pentru a acoperi costurile rezultate din încetarea activităților necompetitive pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase.
386. Categoriile de costuri eligibile acoperite sunt definite în anexa II. Costurile care rezultă din nerespectarea reglementărilor de mediu și costurile legate de producția curentă nu sunt eligibile.
387. În special în ceea ce privește ajutoarele destinate acoperirii costurilor de mediu excepționale, un astfel de ajutor poate fi acordat numai în cazul în care poluatorul nu

¹²¹ Decizia Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive (JO L 336, 21.12.2010, p. 24-29).

este identificat sau nu poate fi considerat răspunzător din punct de vedere juridic pentru acoperirea acestor costuri în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”. Poluatorul este entitatea responsabilă în temeiul legislației aplicabile în fiecare stat membru, fără a aduce atingere Directivei 2004/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹²² sau altor norme relevante ale Uniunii¹²³.

388. Fără a aduce atingere principiului „poluatorul plătește”, ajutorul de stat poate fi acordat entității răspunzătoare în temeiul normelor aplicabile ale Uniunii și naționale numai pentru acoperirea costurilor de mediu excepționale care depășesc obligațiile legale în temeiul normelor Uniunii și al normelor naționale aplicabile sau în temeiul unor angajamente anterioare/contractuale.
389. În cazul în care persoana responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu este identificată sau nu poate fi obligată să suporte costurile, ajutorul de stat poate fi acordat pentru a acoperi totalitatea costurilor de mediu excepționale. Statul membru trebuie să demonstreze că au fost depuse toate eforturile rezonabile pentru identificarea entității răspunzătoare. În cazul în care persoana care a provocat contaminarea sau alte daune aduse mediului este identificată, statul membru trebuie să demonstreze că au fost luate toate măsurile legale pentru ca poluatorul să suporte costurile, inclusiv acțiuni în justiție. Comisia poate considera că o întreprindere nu poate fi obligată să suporte costurile de remediere a contaminării pe care a cauzat-o în cazul în care aceasta nu mai există în drept și nicio altă întreprindere nu poate fi considerată succesorul său legal, și/sau nu există securitate financiară sau nu este suficientă pentru a acoperi costurile decontaminării.
390. Valoarea ajutorului trebuie să se limiteze la acoperirea costurilor excepționale ale beneficiarului și nu trebuie să depășească costurile suportate efectiv. Comisia va impune statelor membre să identifice clar și separat valoarea ajutorului pentru fiecare categorie de costuri eligibile, astfel cum se detaliază în anexa II. În cazul în care statul membru acoperă aceste costuri pe baza estimărilor, înainte ca ele să fie suportate efectiv de beneficiar, acesta trebuie să efectueze o verificare *ex post* a costurilor suportate pe baza unor declarații detaliate prezentate de beneficiar autorității care acordă ajutorul, incluzând facturi sau certificate privind costurile excepționale suportate, și să corecteze sumele acordate în consecință.

4.12.2.5 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

391. Comisia consideră că ajutorul are efecte limitate de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale numai dacă acesta se limitează la acoperirea costurilor excepționale suportate de beneficiar.
392. Ajutorul primit ar trebui să figureze în conturile de profit și pierdere ale beneficiarului ca element separat de venit, distinct de cifra de afaceri. În cazul în care beneficiarul

¹²³ A se vedea Comunicarea Comisiei - Orientări pentru asigurarea unei înțelegeri comune a sintagmei „daună adusă mediului”, astfel cum este definită la articolul 2 din Directiva 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, 2021/C 118/01 (JO C 118, 7.4.2021, p. 1).

continuă comercializarea sau exploatarea după închiderea activităților relevante pe bază de cărbune, turbă și șisturi bituminoase, acesta trebuie să păstreze evidențe contabile exacte și separate pentru aceste activități. Ajutoarele acordate trebuie gestionate astfel încât să nu existe posibilitatea de a fi transferate către alte activități economice ale aceleiași întreprinderi.

4.13 Ajutoarele pentru studii sau servicii de consultanță în domeniul protecției mediului și al energiei

4.13.1 Domeniul de aplicare și activitatea care beneficiază de sprijin

393. Prezenta secțiune se aplică ajutoarelor pentru studii sau servicii de consultanță direct legate de proiecte sau activități care fac obiectul prezentelor orientări. Ajutoarele pot fi acordate indiferent dacă studiul sau serviciul de consultanță este urmat de o investiție care face obiectul prezentelor orientări.

4.13.2 Efectul stimulat

394. Cerințele prevăzute la punctul 395 se aplică în plus față de cele prevăzute în secțiunea 3.1.2.

395. Se poate considera că ajutoarele pentru auditurile energetice impuse de Directiva 2012/27/UE pot fi considerate ca având un efect stimulat numai în măsura în care auditul energetic este efectuat în plus față de auditul energetic obligatoriu în temeiul directivei respective. Totuși, în cazul în care auditul energetic este efectuat în plus față de auditul energetic obligatoriu în temeiul directivei respective, ajutorul pentru auditul energetic suplimentar poate fi considerat ca având un efect stimulat.

4.13.3 Proportionalitatea

396. Costurile eligibile sunt costurile aferente studiului sau serviciilor de consultanță aferente proiectelor sau activităților care fac obiectul prezentelor orientări. În cazul în care doar o parte a studiului sau a serviciului de consultanță se referă la investiții care fac obiectul prezentelor orientări, costurile eligibile sunt costurile aferente acelei părți a studiului sau a serviciului de consultanță destinat investițiilor respective.

397. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 60 % din costurile eligibile.

398. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 20 de puncte procentuale pentru studiile sau serviciile de consultanță efectuate în numele unor întreprinderi mici și cu 10 puncte procentuale pentru studiile sau serviciile de consultanță efectuate în numele unor întreprinderi mijlocii.

5. EVALUAREA

399. Pentru a se asigura într-o mai mare măsură că denaturarea concurenței și a schimburilor comerciale este redusă, Comisia poate solicita ca anumite scheme de ajutoare supuse notificării să facă obiectul unei evaluări ex post. Ar trebui evaluate schemele care au un efect potențial deosebit de ridicat de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale, adică schemele care pot restricționa sau denatura concurența în mod semnificativ dacă punerea lor în aplicare nu este reexaminată în timp util.

400. Evaluarea *ex post* va fi necesară pentru schemele de ajutoare cu bugete mari sau care conțin un element de noutate ori atunci când sunt prevăzute modificări semnificative ale pieței, ale tehnologiei sau ale reglementărilor. În orice caz, evaluarea *ex post* va fi necesară pentru schemele al căror buget sau ale căror cheltuieli contabilizate pentru ajutoarele de stat depășesc 150 de milioane EUR în fiecare an sau 750 de milioane EUR pe durata lor totală. Durata totală a schemelor include durata combinată a schemei și a oricărei scheme anterioare care a acoperit un obiectiv similar și o zonă geografică similară, începând cu 1 ianuarie 2022. Având în vedere obiectivele evaluării și pentru a nu impune o sarcină disproporționată statelor membre și proiectelor de ajutor de mică anvergură, cerința privind evaluarea *ex post* se aplică doar schemelor de ajutoare a căror durată totală depășește trei ani, începând cu 1 ianuarie 2022.
401. Având în vedere obiectivele sale și pentru a nu impune o sarcină disproporționată statelor membre și măsurilor de ajutor de mică anvergură, cerința ca schemele de ajutoare care trebuie notificate să fie supuse unei evaluări *ex post* se va aplica doar schemelor de ajutoare cu bugete mari, care conțin un element de noutate sau în cazurile în care sunt prevăzute modificări semnificative ale pieței, ale tehnologiei sau ale reglementărilor.
402. Se poate renunța la cerința evaluării *ex post* în privința schemelor de ajutoare care urmează direct unor scheme care a acoperit un obiectiv similar și o zonă geografică similară ce au făcut obiectul unei evaluări, pentru care a fost emis un raport de evaluare finală în conformitate cu planul de evaluare aprobat de Comisie și care nu au generat constatări negative. Orice schemă al cărei raport final de evaluare nu este conform cu planul de evaluare aprobat trebuie suspendată cu efect imediat.
403. Evaluarea ar trebui să aibă ca obiectiv verificarea îndeplinirii ipotezelor și a condițiilor care stau la baza compatibilității schemei, în special verificarea necesității și a eficacității măsurii de ajutor din perspectiva obiectivelor sale generale și specifice, și ar trebui să ofere indicii cu privire la impactul schemei asupra concurenței și a schimburilor comerciale.
404. Statul membru trebuie să notifice un proiect de plan de evaluare, care va face parte integrantă din evaluarea schemei de către Comisie, după cum urmează:
- (a) împreună cu schema de ajutor, dacă bugetul acesteia pentru ajutoare de stat depășește 150 de milioane EUR în fiecare an sau 750 de milioane EUR pe durata sa totală; și
 - (b) în termen de 30 de zile lucrătoare de la o modificare semnificativă care majorează bugetul schemei la peste 150 de milioane EUR în fiecare an sau 750 de milioane EUR pe durata totală a schemei; și
 - (c) în termen de 30 de zile lucrătoare de la contabilizarea oficială a unor cheltuieli de peste 150 de milioane EUR în anul precedent.

405. Proiectul de plan de evaluare trebuie să respecte principiile metodologice comune puse la dispoziție de Comisie¹²⁴. Planul de evaluare aprobat de Comisie trebuie făcut public.
406. Evaluarea ex post trebuie să fie efectuată de un expert independent de autoritatea care acordă ajutorul, pe baza planului de evaluare. Fiecare evaluare trebuie să includă cel puțin un raport de evaluare intermediar și un raport de evaluare final. Ambele rapoarte trebuie făcute publice.
407. În cazul schemelor de ajutor care nu se încadrează în domeniul de aplicare al unui regulament de exceptare pe categorii exclusiv din cauza bugetului mare de care dispun, Comisia va evalua compatibilitatea acestor scheme numai pe baza planului de evaluare.
408. Evaluarea finală trebuie transmisă Comisiei în timp util pentru a permite analizarea posibilității de prelungire a schemei de ajutoare și cel târziu cu nouă luni înainte de expirarea acesteia. Acest termen limită ar putea fi redus pentru schemele care declanșează cerința de evaluare în ultimii doi ani de punere în aplicare. Domeniul de aplicare și modalitățile precise ale fiecărei evaluări vor fi stabilite în decizia de aprobare a schemei de ajutoare. Orice măsură de ajutor ulterioară cu un obiectiv similar trebuie să descrie modul în care au fost luate în considerare rezultatele evaluării.

6. RAPORTAREA ȘI MONITORIZAREA

409. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului și cu Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei, statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte anuale.
410. Statele membre trebuie să păstreze evidențe detaliate cu privire la toate măsurile de ajutor. Evidențele trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a stabili faptul că au fost îndeplinite condițiile privind costurile eligibile și intensitățile maxime ale ajutorului. Evidențele respective trebuie păstrate 10 ani de la data acordării ajutorului și trebuie furnizate, la cerere, Comisiei.

7. APLICABILITATEA

411. Comisia va aplica prezentele orientări începând cu 1 ianuarie 2022.
412. Prezentele orientări înlocuiesc Orientările privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020¹²⁵.
413. Comisia va aplica prezentele orientări pentru a evalua compatibilitatea tuturor ajutoarelor notificate cu privire la care este invitată să ia o decizie după data de 1 ianuarie 2022. Ajutoarele ilegale vor fi evaluate în conformitate cu normele aplicabile la data la care s-au acordat ajutoarele.

¹²⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei - Metodologia comună de evaluare a ajutoarelor de stat, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

¹²⁵ Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (JO C 200, 28.6.2014, p. 1).

414. Comisia propune statelor membre următoarele măsuri adecvate în temeiul articolului 108 alineatul (1) din tratat:

- (a) Statele membre trebuie să își modifice, dacă este necesar, schemele existente de ajutor pentru protecția mediului și energie pentru a le alinia la prezentele orientări până cel târziu la 31 decembrie 2023;
- (b) Statele membre trebuie să își dea acordul explicit și necondiționat cu privire la măsurile adecvate propuse la punctul 414(a) în termen de două luni de la data publicării prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În absența unui răspuns, Comisia va considera că statul membru în cauză nu este de acord cu măsurile propuse.

8. REVIZUIREA

415. Comisia poate decide să revizuiască sau să modifice oricând prezentele orientări în cazul în care acest lucru este necesar din motive legate de politica în materie de concurență sau pentru a ține seama de alte politici și angajamente internaționale ale Uniunii sau din orice alt motiv justificat.